

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy különnyomatról.

Budapest, április 17.

(K.) Egy pécsi professor értekezést írt a *Huszdik Század* című folyóiratba. A folyóirat tagsági illetményképpen jár a Társadalomtudományi Társaság tagjainak, de nem esküszöm meg rá, hogy mindegyik el is olvassa. Pedig ha mind elolváná, az se volna valami nagy publicitás a folyóiratnak. A pécsi professor értekezése tehát ismeretlen maradt. Fogta magát a professor, vagy talán a folyóirat szerkesztője és csináltatott az értekezésből különnyomatot. Ez már broszúra s a tapasztalás szerint broszúrákat inkább olvasnak, mint könyveket. A pécsi professor értekezése azonban különnyomat formájában se hódított s nem is csoda. A címe éppenséggel nem volt csábító. „A jog- és államtudományok állapota és művelése a villámvonatok, kormányozható léghajó, drótnélküli távirás stb. korában és a liberalizmus világában.“ Ez volt a kurta röpirat hossza címe. Nagyon kevés dolga legyen annak az embernek, aki ilyen című röpirat elolvasására is szakíthat magának időt. A pécsi professor értekezése tehát tovább is fölfedezellen maradt. Ekkor váratlan szerencse érte a professort. Egy pécsi klerikális újság véletlenül elolvasta az értekezést, megtámadta miatta a professort, az ifjúság tehát tüntetett mellette, szóval az ügy botránnyá nőtte ki magát. Botránny? Az érdekes. A különnyomatot most már el kell olvasni. S a vidéki professor értekezése most már szenzáció. Ebben a protekciós világban így protegálja be a közönségnek a botránny a tudományos értekezést is.

Lássuk hát, mi van a vidéki professor értekezésében, amiért érdemes volt a közönség közönyét a botránny ökleivel fölírni. Olvassuk el a broszúrákat, habár csak a jog- és

államtudományok állapotáról ígér tájékoztatást. Olvassuk, olvassuk — és hovatovább úgy tetszik, hogy a broszúra címe egy nagy hazugság. De a másik pillanatban arra is megesküszünk, hogy ez aztán az egyetlen hazugság a professor ur értekezésében. Mert a jog- és államtudományok állapotáról beszél ugyan a pécsi professor, de az a legkevesebb. Erre a kis lábra nagy csizmát varrt a tudós szerző s a végén meg se látjuk a kicsi lábat, de csudalattal nézzük a nagy csizmát, melybe az egész mai Magyarország belefer. Nem vidéki professor, de mester áll most már előttünk. Mester, aki a vesékbe lát, tud gyonosan ostromozni és finoman ostromozni, tud szeretni és tud gyűlölni, mindenkifölött pedig tud egy máskülönbön kicsi jelentőségű kérdés körül olyan hatalmas igazságokat elsojráztatni, hogy szinte belekaprúzik az ember szeme. Az igazságai kellemetlenek, de a kellemetlenségei is igazságok. S a végén elfogadjuk az igazságait és a kellemetlenségeit, mert érezzük, hogy nem azért mondta, mintha fájdalmat akarna nekünk okozni, hanem azért, mert könnyítene kellett a lelken. Míg azt panaszoja, hogy a tudományos világnak is megvan a maga főrendiháza, melyben az ősi jog címén kiváltságos helyet foglalnak el a római jog, az egyházjog és a jogtörténet, holott a modern gyakorlati szakmák, mint a politika, közigazgatás, közigazgatás vagy éppen szociológia, az alsóházba vannak száműzve csak amolyan türelimbárcás, sárgafoltos szakmák: — lassankint csudás világgossággal figyelmeztet bennünket, hogy ez a szegény ország minden ellenkező dicsekvése ellenére mennyire elmaradt. És a professor szavaiból kiérzik a haladásért égő magyar szív fájdalma, mikor kétségbeesve sóhajt föl: mikor lesz ebből az országból *kulturállam*, ha ma még csak ott tart, hogy *agrárállam*?

Azt ne higgye senki, hogy a pécsi professor valamelyik politikai irányzat ellen szegi fegyvereit, már akármelyik ellen. Mikor fáj neki, hogy ma még csak agrárállam vagyunk, nem a stációt itéli el, hanem a haladás lassuságát. A liberalizmus vonatsebessége ellen van kifogása. Ő már a kulturállamnál szeretne tartani. S az a mélységes korrajz, melyet a mai Magyarországról fest, jóformán a szabadelvűséget ostromozza leg-erősebben. De persze olyan bírónak szeretetével, aki azért szigorubb a liberalizmus szemben, mert igazán szereti. Kiténik ez abból a meglepően finom ítéletéből, hogy míg az egész művelt világon, már a dolog természeténél fogva, a társadalom liberális s a kormányok konzervatívek: addig nálunk fordított a helyzet s az alkotmány helyreállítására óta minden kormány liberális volt, ellenben a társadalomnak középrétegei (mindenütt máshol a haladás derékhada) telítve voltak és vannak a munkamegvetésnek, a rangkorságnak, a felekezeti gyűlölségnek haladásellenes hajlandóságával. A magyar kormányok liberálisok voltak, a művelt középosztályban azonban óvatos demokraták és subaalatti antisemiták settenkedtek. Így lát ez a vidéki professor s igazi szabadelvű léte mit sem támad jobban, mint a pseudo-liberális társadalom, melyről azt is föltézi, hogy címekért és előnyökért feláldozhatja a haladást, minthogy úgy sincs a lelkébe gyökerezve. S az már a legfájdalmasabb guny, mikor azt mondja, hogy a rohamosan züllő liberalizmust ez a társadalom nehezen, de talán a *főrendek* fogják megmenteni, hogy — golyófogóval használhassák a szociáldemokrácia ellen. Ezt ő maga sem hiszi, de nagy keserűségében a mai demokratáknak még a főrendeket is fölébe helyezi, mikor a haladás útjának biztosságát

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Lyubissza úgy tett, mintha más tárgyra térne át.

— Te! Ez a papocsa igen derék figura.
— Az ám. Nagybatyám, a püspök káplánja volt, akinél növekedtem.

— Szemrevaló ember. Gavalléros kinézésű. Ez esketett benneteket össze Komáromban? Poétikus hajlandósága ember. Ez kért az esketési stóla helyett egy eskót a menyasszonytól?

Natália arca lángra gyulladt.
Hát a pletyka még a körülzárt várból is kiillanik?

Lyubissza elnevette magát.
— Az urad eleinte megorrolt érte; hanem azután mégis ide vette udvari káplánnak. Látszik, hogy milyen hatalmas van az urad fölött! Az én totyakos salabakterem engem olyan vén dögökkel vesz körül, akiknek már kihullott a foguk, vagy olyan kölykekkel, akiknek még nem nőtt ki.

Ezen Natália mégis kénytelen volt elmosolyodni.

— Már most csak egy derék totumfaera volna szükség, hogy a háztartás legjobban be legyen rendezve, aki minden dologban készségségére van az asszonynak; aki distingvál em-

ber és a mellett rezolutus, gavalléros, társaságba való; ahogy a francia mondja: cavalier servant.

Natália hüledezett. Vajjon tud ez valamit? Suttogott már a pletyka valamit a lengyelről? Vagy csak az asszonyi ösztön előzi meg az ismeretet a divinációval?

Ugy beszélt Lyubissza erről a dologról, mint aki azt egészen természetesnek találja. Hát hiszen levegőből nem élhet az — asszony.

Natália kezdte sajnálni, hogy otthagyta a kastélybeli szobát az egerivel és patkányjaival.
— De te is jól kiválasztottad a szobaleányodat. Derék persona.

Natália sietett a felvilágosítással.
— Óh, a férjem ő neki köszönheti az életét. Ő mentette meg a csatatéren, mint nehéz sebesültet.

— Akkor hát még nagyobb kötelessége az életét továbbra is megtartani. Óh, egy hűségese odaadó szobaleány valódi kincs a háziasszonynak nézve.

Natália kezdte érteni, hogy mért van itt minden fehérszemély orcája kifestve. Itt nem szabad elpirulni.

Lyubissza be akarta fejezni a felvetett témát.
— Hát hogy visszatérjek az első szavaimra, ismét mondom neked, hogy ha az urad hűségét (amennyire lehet) kordában akarod tartani: a pénzedet a kezére ne bíz. Mert csak addig jó ember egy férfi, amíg a pénzben nem dúsalkodik. Mikor üres a zsebe, mikor a filiszteusai a lejárt váltókkal szorongatják a nyakát, óh milyen kedves, milyen nyájas akkor a feleségéhez: csö-

kolgatja, ölelgeti. Karonfogva sétáltatja, otthon ül, ostáblát játszik vele. Engedni kell, amíg odáig nem jön, hogy föbelővással fenyegetőzik; akkor is meg kell nézni, hogy meg van-e töltve a pisztoly? Aztán megeskotni, becsületszavát venni, hogy több váltót nem ir alá, több kártyát nem vesz a kezébe. Óh, mert az eleven dármak nem olyan veszedelmese, mint azok a kártyára festettek.

Natália olyan mozdulatot tett a kezével, mely azt fejezte ki, hogy van ő neki már erről bőséges tudomása. A hozományja egy részét már elvitték azok a papírra festett dármak.

Kinn az udvaron ismét kocsizörgés hangzott, utána ujonkerkezett férfiak hangja. A tisztartóné ismerte e hangokat.

— No, megjöttek. A mi becses vendégeink. No most majd megismerkedel egy pár ősemberrel, akik most is szakasztott olyanok, mint akiket Árpád fejedelem magával behozott. Eredeti alakok. Az egyik sertéseket tenyészt, a másik bñ-cserzéssel foglalkozik — nagyban. Pénzes emberek, jómóduak. Azért járnak itten, hogy a makkot és a gubicsot megvegyék. Most jönnek az erdőről a kancellistával. Nem kell őket fogadnunk. Hadd menjenek a kancelláriába a tisztartóval megalkudni az árakban. Ha megtudnák, hogy a földesur megérkezett, levernék az árakat. Majd a vacsoránál megláthatod őket. Nem kell a külsejüktől megijedned. Ők öltönyt nem változtatnak, amiben utaznak, abban ülnek az asztalhoz. A szavakat ugyan nem igen változtatják s komplementirizni nem tudnak, de azért igen kedves legények.

— Legények? — kérdezte Natália.

félte. Hogy azonban mit szeretne s kiktől várja igazán a haladás egyenlőségét, az kitetszik egy finom megjegyzéséből, mikor azt írja a professzor ur: *Minálunk még nagyon hidegen szeretnek és nagyon forrón gyűlölnék. Igaza van, professzor ur! Mi, akik egybeük se lehetünk, mint demokrata szabadelvűek, kissé hidegen szeretünk s ők, akiknek ereje a múltban gyökerezik, nagyon forrón gyűlölnék.*

... Vézna kis különnyomat, milyen bőséges tanulás árad ki belőled! Szerződre megharagudtak azok, akiket csak gunyolt, de meg fogják szeretni azok, akiken szöges korbacscsal suhintott végig. Szeretni kell ezt a vidéki professzort, aki abban a kis püspöki városban, a püspöki jogakadémia katedráján, ilyen szenvedélyes szeretettel nézi a haladás útjának biztonságát. Amit irt, szinte elkallódott volna. De ha nem fődözték fel barátai, hála az égnek, fölfödöztek az ellenségei. S most már meglátják a barátai is. Nem is fogják többé szem elől téveszteni. Tudja meg mindenki, akit illet s akinek szíve hevesebben dobog a haladás gondolata iránt, hogy Pécs püspöki városában van egy jogakadémiai professzor, aki névre, szívre, gondolkozásra magyar, ennek a magyar nemzetnek haladását, boldogulását lelke keserű méltázásával lesi, velünk ellentétben forrón tud szeretni és mérsékeltten akar gyűlölni s aki most két nappal ezelőtt találta meg első profektortát, a legmagyarabb profektort: a botrányt. Reakcionárius hadak rákiáltanak, hogy hagyja el katedráját, rjongó ifjak tüntetve ünneplik, a távolból sajtóval hódolul elötte mi is: — a neve dr. Bors Emil. Az igazi haladás barátai fonják nevét koszoruba. Megérdemli...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, április 17.

Ma a papok napja volt. Egynek kivételével a kultuszárca költségvetésének általános vitáját ma csupa pap harangozta ki. Mert kiharangozták valahára ezt a rettenetesen hosszadalmas, időfeleslő s pokoli módon unalmas vitát. Kezdte Artim, a görög-katolikus plébános; folytatta Bakó, Madarász, Kecskeméthy és Veres, a protestáns lelkészek; s a sorozat végén hátrvél Molnár János apát ballagott.

Közben pedig Ruzsiák János tette le a Ház színe elé a panszláv hitvallást. Követelte a tót

kulturát, dicsőítette a tót irodalmat és megsürgette a hazaárulás miatt becsukott nagyrczezel gimnázium feltámasztását, mivelhogy égbekiáltó igazságtalanság, hogy a panszláv izgatónak e magyar hazában sehol nem lehet a tót ifjúság a hazaárulás szellemében nevelniök. Az egész Ház viharos tiltakozása kísérte ezt az otromba provokációt.

Két óra tájban a vitát szerencsésen bezárták s elmondattak még a zárbeszédet is. De a szavazás, mely névszerint való lesz, a holnapi ülés elejére maradt.

A képviselőház ülése április 17-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Pósa Sándor, Wlassics Gyula.

Elnök bemutatta az összehívhatatlansági bizottságnak Lendl Adolf összehívhatatlansági ügyében beadott jelentését az ítéllet együtt.

A vallás- és közoktatásügyi tárca.

Artim Mihály előzve az iskolai dolgokat, válasszaol Rabárnak, aki szerint a görög katolikusok szubvenciójából csak azokat kell segélyezni, akik hazafiak, a többi menjen oda, ahol jól érzi magát. A rutén papok között nincsen hazafiak, ellenkezőleg azok hazafiak. Pedig a nyelvük ritmusa az oroszokhoz vonzaná. A rutének között nincsenek muszka zabszállítók, végezzék el azt a zsidók, (Derülttség.) nincsenek muszka vezetőik, azt végezzék el más lovagok. Ezután a rutén nép helyzetéről szól. Beszél a főszovalgóról, cigányokról, a tojásszállítókról.

Elnök: Azt hiszem, hogy ezek nem tartoznak a tárgyhoz.

Artim Mihály: A kulturához tartozik. Micsoda kulturális állam vagyunk mi, ahol a tanítók és a papok helyzete silány. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Ruzsiák János azt mondja, hogy őt azért küldték a Hazba, hogy hirdesse a nemzetiségi törvény végrehajtásának szükségét. Ennek legfontosabb része a tanügyre vonatkozik. A tótokat azgal fordolják, hogy Prága felé gravitálnak. Ez nem igaz.

Rakosi Viktor: Hát a cseh-tót bank?

Ruzsiák János: Ilyen bank nincs. Felolvas Hódossy beszédéből egy passzust, amely a tótok eredetéről vonatkozik.

Elnök: Ez nem tartozik a tárgyhöz.

Ruzsiák János: Be akarom hozni bizonyítani, hogy a nemzetiségi törvény végrehajtása szükséges. (Zajos ellentmondás.)

Elnök: Ismétlem, hogy ez nem tartozik a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetéséhez s kérem szívesen beszédét a szükséges mértékhez. (Helyeslés.)

Ruzsiák János elhagyja a bizonyítást. Hangoztatja a tót nyelv tanításának szükségességét a középiskolákban. A költségvetést nem fogadja el, hanem a következő határozati javaslatot nyújtja be:

A képviselőház utasítja a kormányt, hogy az 1868: 44. t. c. 17. és 18. szakaszait életbe lépésse, továbbá intézkedjen, hogy a felvidéki tótok a felsőbb akadémiai kiképzésig a saját anyanyelvükön képezhessék magukat.

Beadják Kollár Márton, Ruzsiák János, Wallasek János és Veszelszky Ferenc.

Bakó Ferenc a tanügy hanyatlásáról beszél. Ezt annak tudja be, hogy a népoktatást utasításokkal s rendeletekkel akarjuk szabályozni. Valamennyi tanügyv. elégetését követeli, mert azok megrontják az ifjúság gondolkodását. Beszél a Néptanító Lapjáról, amely főmunkáit ösztönzi a közoktatásügyi kormány felé, de a néptanítók helyzetén nem segít. Követeli a tanítók nyugdíjhelyzetének javítását oly módon, hogy azok 30 év után teljes nyugdíjat kapjanak, végül az 1848. t. c. végrehajtását követeli. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Szünet után.)

Madarász Imre azt állítja, hogy a vallás államfenntartó erővel bír. Magyarországon a keresztény vallás nem volt ugyan államalkotó, de igenis államfenntartó elem volt. A katolicizmusnak óriási érdemei voltak a történelem szerint, mert az egyház és az állam érdekei szorosan egybeforrtak egymással. De a XVII. században már a protestantizmus volt az államfenntartó elem. Tehát a protestantizmus érdeke a magyar állam érdeke. Segítséget kérnek a nemzetől, a magyar államtól s e segínyt megtagadni nem lehet. Az 1848. évi XX. t. c. végrehajtását sürgeti abban a formában, amelyben Veres József határozati javaslata proponálja.

Kecskeméthy Ferenc elismeri, hogy némely helyen szükség van az iskolák államosítására, de nem látja be, hogy mért kell ezt éppen a protestáns iskolákkal megselekedni. A református iskolák felekezeti mivoltának megővését pusztá hazafiságból, nemzeti szempontból is támogatni kell. A magyar történelmet csak a református iskolákban taníthatjuk helyesen, az állami iskolákban tendenciózusan elferdít és rövidítik. Majd az egyetem kérdésével foglalkozik s okvetlenül létesítendőnek tartja a harmadik egyetemet. Pölkéri a tárgyhöz, adjon a debreczeni akadémiaának egy pár milliót, hogy az intézet felvirágozhassék. Pártolja Veres József határozati javaslatát.

Elnök a vitát berekeszti.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Veress József határozati javaslatával szemben a kormány álláspontjához semmi hozzátenni valója nincs. A másik határozati javaslatnál szemben szintén kifejtette álláspontját, rámutatott arra, hogy a felekezeti néküliséget maga az egyházpolitikai törvényhozás sem protészta, hanem az állam és egyház közötti viszonyokból folyik, hogy a bevett vallásfelekezeteket vessz védelme alá és segíti az állam, de bizonyos korlátok rendszerbályokot állít fel a törvény éppen a felekezetenküliség ellen. Azt sem lehet állítani, hogy az, aki felekezeten kívül áll, vallástalan. (Ugy van! jobbfelől.) Nagyon sokan, akik mint felekezetenküliek vannak felintelve, részben a nazarénus, részben pedig a baptista felekezetek tartoznak. A fősulyt azonban arra helyezi, hogy a lelkiismereti szabadságnak a magyar alkotmányból hiányoznia nem szabad. (Élénk helyeslés.) Kéri a Házat, hogy a határozati javaslatot mellőzze. Major Ferenc beszédére reflektálva, kifejti, hogy ma még nincsen abban a helyzetben a kérdés, hogy az ország első tanácsának az eldöntést javasolhassa, hanem a minden oldalról való komoly megfontolás az, ami jelenleg a teendő.

Nessi Pálnak azt feleli, hogy mindössze annyi az igaz, hogy lehívta az építészeti osztály vezetőjét és azt mondta neki, hogy a szecessziós stílust nem szereti (Élénk helyeslés.) és mivel igen gyakran magyar stílus neve alatt a szecessziós stílussal találkozzunk, az nem felel meg izlésének.

— A tenger nem szereti a gátat — mondta utitársam, egy öreg, napsütötte tengerész.

— Már régóta le van rombolva ez a gát? kérdeztem.

— Régen, — már nagyon régen — felelt a tengerész elgondolkodva. Aztán hozzámfordult s így szólt:

— Ismeri azt a regét, melyet vizenjáró emberek mesélnek erről a gátról? Ha érdeklí, elbeszélém.

* * *

A tenger habjai egykor épp oly szabadok voltak, mint most a madarak... Vihar-nyóka dalolta álomba őket s gondatlan örömközlet között folydogáltak tovább parttalan távolságok felé. De a sötét és kegyetlen zsarnok, az ember, megri-gyelt a hullámok sorsát s elhatározta, hogy elrabolja szabadságukat. Rabzolgákat küldött ellenük, akik hideg sziklákat hoztak föl a föld mélyéből s ezeket dobálták bele a tengerbe. Tájékos habot vert a víz, táncolt örömben... Orvendek a habok s vidáman néztek, mint hull a sok kő a tenger fenekére. Táncoltak, telongtak s imosolyogtak, enyelegetek a sivar sziklákkal, majd tovább rohantak hőbortos örömmel s így szóltak:

— A föld mélyéből szomorú vendégeink érkeztek: fogadjuk hangos énekkel, meleg köszönettel, szeretettel, szórakoztassuk őket. Játsszunk velük kedves tengerünk medrében, dicsérjük velük együtt a világságot s a szabadságot.

Igy üljöngtek a habok. Amde Vihar-nyóka a vendégektől haragos morgással fogadta a szökevényeket. Stóten néztek a kövekre. A kövek pedig egyre hulltak a tengerbe, szorosan egymáshoz simultak odalent, falat alkottak, utjába álltak a tenger habjának s megakadályozták szabad futásukat.

A habok megrettentek; félénken tekintettek a macás, komor falra. Most történt először, hogy

— No igen. Nem mintha nagyon fiatalok volnának, de mivel nőtelnek. Ez már bevett szokás náluk: apáik, dédapáik is mind így éltek.

Ezt Natália nem bírta megérteni.

— Hát tudod, asszonyt tartanak ők, gyermekeik is vannak; de rendszeren csak a halálos ágyukon esküsznek össze a gyermekeik anyjával, addig az csak gazdasszony. Ez így nagyon kényelmes élet. Az asszony megvan, de nincs papuskormány. S a orosz kőlykek nem háborgatják az apjukat, amíg él.

Natália megint tanult valamit. Sok új dolog van még a nap alatt.

Hát bizony vannak patriárkális életű emberek a hazában, akik igazi urak, jómódu birtokosok, sőt vagyonszerzők, akik el vannak látva minden földi jókkal. A közéletben tekintélyes szerepet visznek. Nagy szónokok, sőt dietai követek, mindenesetre táblabírák. Nagy házat visznek, asztalukat vendégek ülnek körül. Mindenki tudja, hogy asszony is van a háznál; de az nem ül az asztalhoz soha, az ő dicsősége a kintinő konyha. Valóságos élettárs a háziurnak, aki azt boldogítja; hűségesen szereti; ha beteg, ápolja; háztartását vezeti, csakhogy nincs vele oltár előtt összekötve. Négy szemközt „anyjukom“-nak szólítják. Mert hát gyerekek is vannak. A fiuk iskolába járnak s az anyjuk családnevét viselik, a lányoknak nevelőnőjük van s ők csak keresztnevével bírnak. El vannak látva minden jóval. Az asszony kezes, csupa engedelmesség. Van nagy hatásköre. Ő regná a cselédek felett, felfofozhatja, elesaphatja őket, az urnak semmi szava hozzá. Korlátlan ura a konyhának, kamrának,

baromfiudvarnak, téhenistállónak, konyhakertnek, gyümölcsösnek, halastónak. Varrónét tarthat. A cselédek „nagyasszonyom“-nak hívják.

Ellenben nem kell őt bába, koncertbe hordani, vicispánéknak bemutatgatni. Nincs joga zsémbelni, a férjével pörlekedni, azt számadásra vonni, s ha a kártyán veszített, azt a szemére hányni, ha soká elmaradt, megkérdezni, hol járt?

Aztán nem szükség őt féltetni. Hiszen nem tehet kárt a férj becsületében. Nem viseli a nevét. Ha kikapós, hát jut is, marad is. Kinek mi gondja rá?

S aztán végül, mikor az embernek a baloldalát megsimítja a guta, akkor a halálos ágyához odahívhatja a papot. A jobbkezt még bírja. A lelkész (in extremis) gyorsan összeesketi sok évtizeden át hűséges életpárjával; a Circumdederunt után viselheti az asszony az özvegyi főkötőt, a gyerekek az apjuk nevét. Hát nem praktikus életrend-e ez?

(Folytatása következik.)

A tenger regéje.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: **Maxim Gorkij.**

Meleg napugár. Lágú szellő. A tenger alig hullámzik. Csónakunk csendesen siklik tova a vizen, vitorláit duzzadoznak... Köröskörül — messze, szabad vízfelület. A messzeségben lerombolt gát látszik. Egyre közeledünk feléje. A habok hatalmas csapásokat mérnek a kőgát falára, vigan, megittasodva a szabadságtól törnek keresztül a gát nyílásán.

Soba semmiéle akadályt nem gürdített az elé, hogy a magyar stílus tekintetében fölülműlés legyen; sőt annyira megy, hogy, ha valamelyik bár téves irányzat mutatkozik, ha az új, annak tért kell adni, meri hátba kitéjődni. (Élénk helyeslés.)

Akik magyar stílusban akarnak dolgozni, bizonyos tekintetben szecessziós stílusban dolgoznak; hogy tehát ilyen szecessziós irányú stílus a vezető-szerű bizott tárgya körében a jövőre ne igen legyen lehetséges, iparkodni fog ezt megakadályozni, de az igazi magyar stílust ezalatt nem érti. (Élénk helyeslés.)

Ettől Ruzsiák határozati javaslataira s e részben a következőket mondja:

Arra vonatkozólag, amit Ruzsiák a nemzetiségi törvény végrehajtásáról mondott és ebben a tekintetben Hódossy Imréről is hivatkozott, kijelentem, a Háznak, hogy oly szépen és pregnánsan, a nemzetiségi törvényt interpretálni régen hallottam, mint ahogy azt Hódossy az általános tárgyalás alkalmával megteette. (Ugy van! jobbjelől.) Az ő fejtegetéseivel teljesen ragaszkodom, (Helyeslés jobbjelől.) A t. Ház osztatlan helyeslése mellett mondta el Hódossy az ő beszédét és kiváló jogászai elmével fényesen kifejtette nézeteit. Azt hiszem, hogy azok a Ház nagy többségének teljes helyesléssel találkoztak. (Helyeslés.)

De egyre figyelmeztetem a t. képviselő urat. Annak a törvénynek nemcsak szavai vannak, hanem szelleme is van és ez mindjárt a bevezetésben jut kifejezésre, amikor azt mondja, hogy az államnak összes honpolgárai az alkotmány alapelvei szerint politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az osztatlan egységes magyar nemzetet. Ezt az elvet tekintve mindegyik devizium amelynek szövőnetke mellett kell a törvény minden egyes szakaszát magyarázni (Élénk helyeslés.) és ott, ahol az osztatlan egységes magyar nemzet veszélyeztetve van a törvény szavát sem tudom végrehajtani, mert különben a törvény ellentétbe jönne magának a törvénynek szellemével. (Általános élénk helyeslés.)

A mi különben Ruzsiák óhaját illeti, hogy új tót gimnáziumokat állítsanak fel, megemlítem, hogy ezen a téren van már elég szomorú tapasztalatunk. (Ugy van jobbjelől.) Hiszen volt illy tót gimnáziumunk és amikor észrevettük, hogy a tót középiskolában minden történik, csak az nem, hogy a magyar nemzeti szellem áptottassék (Igaz! Ugy van!) és amikor be kellett azt az iskolát zárni, (Ugy van! jobbjelől.) akkor nem csodálkozom azon, hogy az előző kormány is minden olyan kérvényt, mely a határozati javaslatban idézett szakaszokra vonatkozólag beterveztetett, kedvezőtlenül intézték el. (Helyeslés.)

Barta Ödön: Magyarországon csak magyar iskola legyen. A németeket is be kell oszteni.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Objektív és konkrét adatokat sorol fel. A magyar állam egész lakosságára, tekintettel, 100,000 lakosra jut egy középiskola. Ebből tehát eléggé látható, hogy a felvidéki kulturális szükséglete ki van elégítve. Csak fel kell keresni azokat az intézeteket, amelyekben magyar szellemben és hazafiság ápolása mellett oktadják az ifjúságot. (Igaz! Ugy van!)

Arra vonatkozólag sem osztozom a t. képviselő ur nézetében, hogy a tót nyelvire semmi figyelmet ne legyen, hiszen pl. a kreszninai iskolában még előkészítő tanfolyam is van. Az igen természetes, hogy azon iskolákban, melyekben a tannyelv magyar ugyanazon tannyelv épp úgy érvényesül nyelvi szempontból, mint a hogy ezt az általános törvény előírja, de segédesszközül használható a tót nyelv is. De még egy dolga van, hogy bár figyelmesebben a képviselőházat akkor, mikor arról van szó, hogy egy tót nyelvű gimnázium állít-

assék fel. Én azt hiszem, van a t. Háznak tudomása arról, hogy Prágában van egy ugynevezett cseh-tót egység című egyesület, melynek bevallott célja a csehek és a magyarországi tótok közt a taji, nyelvi és kulturális közöséget ápolni, és a tót nemzetiségi törekvéseket támogatni. Ha egy tót gimnázium nyílik meg, mint ahogy tót iskolai könyvek nem igen léteznek. Csehországból importálják ezen iskolai könyveket és így ápolják ezt a cseh-tót közöséget és egységet, amint ahogy szomorú tapasztalataim vannak a liturgiái könyvek tekintetében is. Én azt gondolom, hogy egy magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter addig, míg teljes garanciával nem bír aziránt, hogy az ilyen intézetek kizárólag a magyar hazafias szellem ápolására szolgáljanak, a nemzetiségi törvény szelleméből folyó jog alapján áll, midőn ilyen iskola felállítására az engedélyt meg nem adja. Kérem a tétel elfogadását. (Élénk és hosszantartó éljenzés és taps jobbjelől és a szélsőbaloldalal.)

(A záróbeszéd.)

Veres József válaszol a függetlenségi párt határozati javaslata ellen felhozott érvekre. Nem lehet azt állítani, hogy a hazai protestánsok egy lap agiációjának ülték fel. A mozgalom sokkal régebbi eredetű, mint a lap. Másrészt azt sem lehet állítani, hogy a protestánsok az egyházpolitika támogatásáért jutalmat és segítséget kértek. Az állam nem mondatja, hogy nincs pénze, mert inkább áldozhat illy célra, mint a nagyhatalmi háborúra. Az előbbi kormányok, különösen a Wekerle kormány nem vonakodott a törvény végrehajtására. csupán ennek idejét toltta ki későbbre. A mostani kormány homályos ígéretet tett a protestánsoknak, de ezek nem elégedhetnek megígérettel. Elisméri, hogy némely intézkedéstörtént az 1848. XX. végrehajtására, de ebben sem tartották meg a törvényt. Az 1848: XX. kimondja ugyanis, hogy a segélyezés a felekezeti meghatalmasával történhet csak. Ezt a feltételt nem teljesíti a kormány. Az evangélikus egyháznak éppen az a része részesül kevés segélyben, amelyik hű volt mindig a hazához. Ellenben az erdélyrészi száz evangélikusok nagyobb segélyben részesülnek. Nem bízik a miniszter ígéretében, hanem fenntartja határozati javaslát. (Helyeslés a szélsőbaloldal.)

Molnár János: A felekezetiélküliségről szóló törvényt merényletnek tartja a lelkiismeretszabadsága ellen. Köszönetet mond a kultuszminiszternek azért, hogy nem fogadta el a határozati javaslatát, mert azok a főurak, akik azért korteskedtek, hogy ők Széll-pártiak azt azért tették, mivel biztos tudomásuk szerint Széll el fogja törülni a felekezetiélküliségről szóló törvényt. (Zaj.)

Szél Kálmán miniszterelnök: Rosszul tudták!

Molnár János tenntartja határozati javaslatát. A Ház elfogadja a tételt. Molnár János és Veres József határozati javaslataira 20 képviselő névszerinti való szavazást kért, amelyet holnap fognak megtartani.

Élőnk az ülést berekesztü.

BELFÖLD.

A honvédelmi miniszter Bécsben. Bécsből jelentik, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter tegnap este Budapestről odaérkezett.

utjába állt valaki. Mikor pedig folytatni akarták utjukat, megütötték magukat a kemény köszik-lán. Nyögve vonultak vissza... A fal hideg volt, megközelíthetlen...

A tenger megrendült. Első kétségbeesésükben a habok neki rohantak a falnak s összetörték magukat a sziklákon. A tenger nyugott...

— Arulás, árulás! — kiáltottak a habok. Barátok gyanánt fogadtuk őket s elrabolták szabadságunkat!

Vihar-anya öksirt. Szélvész-apó pedig dühösen rontott neki a falnak.

— Oh sziklák, könyörtelen sziklák! Egykor ti is szabadok voltatok, szabadon éltetek. Miért lopjátok el most e vidám gyermekek szabadságát?

A könyörtelen sziklák ekkor így szóltak:

— Nem mi vagyunk a hibásak. Akkor lop az ember, ha parancsolják, hogy lopjon!

Vihar-anya haragosan távozott; Szélvész-apó bugva, dühöngve száguldott végig a tengeren s így beszélt:

— Oh habok, szegény habok! Elvesztett a szabadságunk... Mától fogva rabszolgák vagyunk mindnyájan.

A tenger megdermedt erre a hírre. A hatalmas, öreg hullámok a tenger fenekére bujtak el. Még Vihar-anya, sőt Szélvész-apó sem tudta fölkelteni őket. A fiatal habok sötéten, hallgatagon folydogáltak. Elnémult kacagásuk, elnémultak a szabadság dalai, a nap szomorúan nézett le az égről s az ég beborult egészen. Olykor-olykor összeálltak a fiatal habok, hogy egyesülve erővel támadják meg a sziklákat. Zárt sorokban törtek az ellenségre, de hiába volt minden erejük. Sét-morzsolódtak a köveken s szétzuzott testtel hulltak vissza a tengerbe. A tenger pedig sirt...

Es így multak az évek. Sok fiatal hab zuzódtott össze a sziklákon. Egyre sötétebb, komorabb lett a látóhatár... A habok nyugtalankodni kezdtek.

— Várunk még, — mondták. Erőt gyűjtünk.

S évek multán csakugyan megizmosodtak a habok. Követek küldtek a világ minden tája felé, hogy költsek föl az alvókat s hívják csatára az összes hullámokat. A követek leszálltak a tengerek fenekére, fölébresztették az öreg hullámokat is, az öszfejú, öreg hullámokat. Ezek azonban mogorván rázták a fejüket s így szóltak:

— Sem erőnk nincs már, sem lelkesedésünk. Hova gondoltok? Mi menjünk a csatába? Mi támadjuk meg a sziklákat?!

A követek ekkor elsiettek, hogy kedves rokonaikat, Vihar-anyakát és Szélvész-apót fölébresszék. Hosszas keresés után a hegyek szakadékaiban lelték meg őket. Így szóltak hozzájuk:

— Udvözlünk titeket, kedves jó rokonok! A hullámok küldtek hozzátok követésébe. Hagyjátok el hegyeiteket, siessetek ki a tengerre, tépjétek szét a láncokat, melyekkel testvéreiteket megkötötték. Keltsétek életre az öreg hullámokat, leheljétek beléjük szabadságvágyat, gyűjtsetek össze a haragvó, dühös seregeket s egyesült erővel vigyétek őket csatára a sziklák ellen! Mi nem félünk a harctól, nem rettegünk a haláltól, mi vissza akarjuk vinni testvéreink szabadságát.

Vihar-anya öksirt nagyot dobbant, Szélvész-apó ereiben pedig sitergeve forrott a vér. A követek beszéde a régi dicsőség napjait juttatták eszükbe. Gyöngéd pillantással néztek a fiatal követekre s örömtel kiáltások messzire hangzott a hegyszakadékokból a partalan tengerekig:

— Jövnök, jövnök! Jövnök, hogy megment-sük a szabadságot, a szabadságot, a szabadságot! Ebredjétek! Keljétek föl! Talpra, hatalmas hullámok! Törjétek szét a szabadság korlátait!...

Igy kiáltottak. S az alvók fölébredtek, megiffodtak, harci kedv szállta meg őket s vitézség támadt szívükben. Fölkeltek mindannyian, hullámzó tömegben jöttek. A tengerre tempa, sötét éj borult, fekete felhők lógtak az égről, miatt alant a világ minden tájáról rohanva jöttek a

Kétszínűség. A szabadelvűpárthoz tartozó agráriusok újságában ma is, mint esaknem naponta, dul az antisemitaság. Ez a kétkelőség már az izléstelenségig kezd elcsapongani. Néppárti újságot eltartani és a liberális párt kötelekében huzódni meg: ez valóban a hipokritaság netovábbja. Wlassics miniszter tegnap a kormány s a szabadelvűpárt nevében azt fejtegette az ország színe előtt, hogy a felekezeti eszme a nemzet széttagolására vezet, állandó és egységes alappal pedig e hazát csakis a nemzeti eszme kínálja meg. Ma aztán belénk köt az agrár-lap, amétt helyesléssel fogadtuk a kormány ez álláspontját, s látszólag mi ellenünk hadakozva, a *keréküzem* egész dühével végig gázol a Wlassics okfejtésén és magasztalja a graf Zichy János felfogását, mely a magyar államot a nemzeti eszme félretolásával kizárólag a keresztényi alapra akarja helyezni. A bakafántoskodó újsággal nem állunk szóba; de van egy szavunk a gazdáihoz, akik pénzzel és politikai irányítással tartják ezt a lapot. Helyeslik-e az urak a kormány és a szabadelvűpárt felfogását, amint azt Wlassics miniszter a Házban illetékesen kifejtette: igen, vagy nem? Ha igen, tegyenek róla, hogy az ő égizűk alatt a liberális kormány és a liberális párt sarkalatos elveit ne szidalmazza az az ultramontán szellem, amely nyíltan a néppárt álláspontját mellett küzd. Ha pedig nem helyeslik a szabadelvűpárt felfogását és a szabadelvűpárt felfogását, akkor ezt a magyar közéletnek ne a liberális sajtójuktól izengések, hanem álljanak ki maguk a porondra, valljanak színt és tegyék meg az ily esetekben teendőket. Farsang elmúlt, a politikai maskarának nincs jogosultsága.

A polgári törvénykönyv. A magyar általános polgári törvénykönyv első tervezetének nagy munkálata immár be van fejezve. Maga a tervezet szövege már 1900. novemberében s a tervezetbe készült indokolásnak a bevezetést, a személyjogot és a család-jogot tárgyzó I. kötet, a dologjog tárgyzó II. kötet és a kötelmi jog 1-6. cimeit tárgyzó III. kötet az 1901. év folyamán jelent meg; ma pedig megjelent az indokolásnak a kötelmi jog 7-16. cimeire vonatkozó IV. kötet és az örökési jogot magában foglaló V. kötet. A tervezet elkészítése előjából az igazságügy-minisztériumban szervezett bizottság 1897. április havában kezdte meg tulajdonképpen működését, s így a munka éppen öt esztendeig tartott, ami — tekintve a feladat nagyságát — egyáltalán nem hosszú idő. A mai nap a korszakos mű megalkotására irányzott tevékenység folyamán nevezetes mozzanatot jelez. A polgári törvénykönyv előkészítésének első fázisa véget ért. A közönség most már ismeri a tervezet egész any-

habok. A fiatal hullámok vakmerő tettvágytól égtek, mindegyik első akart lenni az ostromnál. Mint a villám, egy rohantak s nyomukban járt a Szélvész s Vihar mindenütt... A vihar bögött... Az orkán zugett... A sereg harcra készen állott.

— Előre, hullámok! Halál vagy győzelem!

A sötét sziklák megremegtek. Egyre gyorsabban, dühösebben rohantak a hullámok. A sziklák már veresek, pirosra festi őket a bátor harcok vére.

Vihar-anya öksirt:

— Oh gyermekek, gyermekek! Oly sokan halnak meg közületek s még oly sokan fognak meghalni.

De a tenger most nem sirt. Az elesettek helyébe új harcok rohannak. Hangos böggéssel támadnak a sziklára, elesnek, újra támadnak és halálra válna hívják testvéreiket segítségül.

A sziklák erősen állanak, de haragosan, bátran jönnek újabb meg újabb harcok. Számuk végtelen, megszámlálhatlan.

A tenger elhagyja medrét, a hullámok mind fölláznak s fölöttük egyre zug, morog a vihar. Az öreg hullámok oroszláncokt rohannak az ifjak védelmére. Megrázzák hóféhér fejüket s a föld köröskörül remegni kezd. Már pirkad is, borus, kékeszürke reggel kél, de a sziklák még mindig rendületlenül állnak egy helyen. A Vihar egyre zug s egyre hullanak a harcok...

Az emberek ekkor rémülten szaladtak ki a tengerpartra. A halászok szánakozva nézték a pusztuló harcokat, szívük összeszorult a fájdalomtól, könnyezni kezdtek s imádkoztak, hogy az Isten juttassa diadalra a hullámokat. Még az az ember is, aki zsarnokmódra addig hajigálta a követeket a tengerbe, míg elzárta velük a hullámok útját, az is megrendül a tenger veszteségeinek látára. Oh, mennyire szerette volna most, ha elvitethette volna helyéről a sziklákat s ha visszaadhatta volna a hullámok szabadságát.

De késő volt! A hullámok nem sirtak már,

gát, és ha már eddig is örömmel lehetett tapasztalni azt, hogy az érdekelt körök nem maradnak közönyösök a tervezettel szemben, joggal feltehető, hogy ezentul, a tervezetben foglalt szabályozás irányadó szempontjai az indokolásban már teljesen fel vannak tárva, az arra hivatott tényezők még tágabb körben és még tüzetesebben fognak a szabályozás egyes kérdéseire hozzáfoglalni. A tervezet közlése a nyilvános kritika felidézését célozza; minél több hasznosítható anyag fog ezen az uton egybegyűlni, annál nagyobb eredményre lesz majd a munka második fázisának, nevezetesen azoknak a további tárgyalásoknak, amelyeknek alapja az elkészült tervezet lesz, és amelyeknek közelebbi módosításait az igazságügyi miniszter ezután fogja megszabni.

Az országgyűlési szabadelpárt tagjait felkéri a pártelnökség, hogy a holnapi, pénteki ülésen délelőtt 10 órakor pontosan jelenjenek meg a Házban, mert az ülés névszerinti szavazással kezdődik.

Interpelláció a hármasszövetségről. Visontai Soma ma a képviselőház interpellációs könyvébe interpellációt jegyzett be *Szell* Kálmán miniszterelnök-höz Bülow német birodalmi kancellár bécsi utjáról és a hármasszövetségről. Az interpellációt szombaton fogja megtartani.

A breznóbányai márciusi istentisztelet. Vasárnap számunkban, mint a tótok terrorizmusának egyik szimptomájáról, említett tettünk arról, hogy a tótok tiltakoztak a márciusi istentisztelet magyar szónoklata ellen. Amely szomorú jele ez a tótok terrorizmusának, épp oly örvedetes, hogy *Svehla* Gusztáv evangélikus ídesperes visszatartotta a támadást és hazafias szellemű magyar beszédet tartott. Az esetet egyébként a *Zólyomvármegyes Hírlap* így mondja el:

A breznóbányai Magyar Kaszinó küldöttségével kérte föl *Svehla* Gusztáv ídesperest, hogy március 16-én hazafias magyar beszédet tartson, amit a ídesperes meg is tett és a magyar érzelmi ágostai hitvallás evangélikus lakosok nagy számban fel is keresték a tempiómat. Ez azonban nem tetszett a panszláv érzelmi tótoknak és erősen megtámadták a lelkes magyar beszédéért. A támadást dr. *Zubrin* Mihály ügyvéd, volt panszláv képviselőjelölt intézte a legutóbb megtartott egyházi gyűlésen. *Svehla* Gusztáv ídesperes azonban igazának tudatában teljes határozottsággal visszautasította a támadást és kijelentette, hogy miután tapasztalata szerint hívői közül nagy azoknak a száma, akik a magyar szent beszédek kívánják, de hazafias lelkülettel is köveve, arra fog törekedni, hogy ezentul még gyakrabban lehessen magyar isteni tiszteletet tartani a breznóbányai templomban. *Svehla* ídesperest a breznóbányai magyarság hazafias magatartásáért melegen üdvözölte és általános az öröm a tót tulzók felülésén.

Az interparlamentaris szövetség magyar csoportja április 22-ikén délután öt órakor gróf *Apponyi* Albert elnöklésével értekezletet tart.

nem könyörögtek már. Most már bosszút akartak állani elesett társaikért. Vad erővel rohantak a sziklára. Mindegyiket a győzelem reménye kergette már ekkor. Egyenletesen, félelem nélkül rohantak előre, egyesül erővel támadtak és ekkor végre megrendült a szikla... A hullámok megdermedtek egy pillanatra, de aztán vad dühvel rontottak elő... Nyöszörgött a tenger, hangos bögés hallatszott a mélységből s úgy látszott, mintha a fenekestől fölfordult tenger vize összefolyt volna az éggel...

Ekkor a szikla újra megremegett és összemollott!...

S aminthogva hullottak darabjai a mélységbe, így ordított a tenger:

— Pusztulj innen, nyomorult! Itt nem maradhat! Itt fiatal hőseink holttetei nyugszanak. Susterogva nyíltak meg a tenger örvényei s átkok közt zuhant a szikla beléjük.

A parttalan, végtelen tenger pedig ujjongott. Legyőzte hatalmas ellenfelét.

A habok újra szabadon, vídaman hőmpölyögtek s dicsérték az elesett hősköket, akik fiatal életüket adták a szabadságért.

— Dicsőség a hőskönek! Szabadság az élőknek!

Megbabonázott ez a csodálatos legenda. Nagy tisztelettel néztem a büszke, erős és szabad habokba. Fölöttem a kék ég; alattam a végtelen, parttalan tenger, melyet aranyalny árszított el a tündöklő májusi nap sugar. Messziről a nagy város zugása hallatszott, nevétes, fekete füst, ostopatosság, lánccsörgés, nyögés, panaszos nyögés...

S úgy tetszett, mintha a távolból, messze, a víz kékes szalagja mögül ordítva jött volna a vihar. Oh emberek! Szegény, szánnandó emberek!

A mező-kövesdi mandátum. *Brezovay* László mező-kövesdi képviselő mandátumát petícióval támadták meg az ellenél választói. Etetés, itatás és vesztetés miatt kérték a megsemmisítést. A királyi Kuria II. választási tanácsában mára volt kitűzve a petíció tárgyalása, de *Favrik* Béla elnök bejelentette, hogy a kérvényezők időközben visszavonták.

A horvát pénzügyi egyezmény. *Zágrádból* táviratozzák: A horvát regnikoláris küldöttség ma délelőtt tíz órakor ülést tartott, amelyen ott volt *Khuen-Hédervary* Károly bán is. Az ülésen azt az üzenetet tárgyalták, amelyet a magyar küldöttségnek küldenek.

Kifogásolt mandátum. A képviselőház IV. bíráló-bizottsága ma délelőtt tízedik órakor *Hódosy* Imre elnöklésével tartott ülésében megvizsgálta *Szentiványi* Gyula megbízó-levelét, amelyet az osztályok a bizottságokhoz utasítottak. A megbízó-levelé ellen azt a kifogást tették, hogy *Szentiványi* Gyulát jelölték tíz választó együttesen nem ajánlotta. A kifogás a képviselővel közölte, bemutatja az eredeti iratot, amelyből a bizottság meggyőződött róla, hogy őt több, mint tíz választó jelölte s ennek alapján *Szentiványi* Gyulát végleg igazolt képviselőnek nyilvánították.

KÜLFÖLD.

Oroszország és a Vatikán. A Vatikán annak idején tiltakozott a vilnai katolikus püspök letétele ellen és *Gubeston* vatikáni orosz követ tegnap adta át kormánya választát a Vatikán tiltakozó jegyzékére. Az orosz jegyzék határozottan visszautasítja a Vatikán tiltakozását, minthogy tisztán Oroszország belfüggéről van szó és mert a püspök ellenszegült az orosz törvényeknek. Az orosz kormány ennél-ogva ennek az ügynek megvitatásába nem megy bele. *Rampolla* képviselővel fenyegetőzik, de azt hiszik, hogy mégsem fog további lépéseket tenni.

A román nemzeti védelem veszedelme. A román hadügyi kormány titkos feljelentés folytán vizsgálatot indított néhány Jassyban tartózkodó orosz alattvaló ellen, akiket a feljelentő *kémkedéssel* gyanúsított. A titokban megéjtett vizsgálat a *Brassói Lapok* híradása szerint *szandecsi dolgokat derített ki*. Oroszország néhány kéme, akik állítólag orosz vezérkari tiszték is egyuttal, már régebbi idő óta *térképet készítenek Románia moldovai vidékeiről és erődeiről*. Románia összes mozgósítási és csapatbeosztási terveit árulók az orosz kormány birtokába jutatták. A leleplezések rendkívül kinosan érintették a román kormányt, amely a vizsgálat érdekében a részleteket titokban tartja. Jassy város lakosságát nagy izgalomba ejtette ez a felfedezés. Bukarestben azonnal *minisztertanácsot hívtak egybe*, s a kormány elhatározta, hogy a legnagyobb titoktartás mellett továbbfolytatja a vizsgálatot. *Sturdeza* miniszterelnök e szavakkal tett jelentést a királynak az esetről: *Felség, veszedelemben van a nemzeti védelem!*

Crispi politikai hagyatoka. Végre döntés esett a *Crispi* hagyatékában talált naplószéri iratok tulajdonjogára nézve: a római bíróság azt az ítéletet hozta, hogy *Crispi* leánya az atyja által hátrahagyott iratokat *Damiani* szenátornak tartozik átadni, aki azokat az okmányokat, amelyek *Olaszország politikai érdekeit* érintik, át fogja adni a kormánynak. *Damiani* szenátor *Crispi* legbensőbb barátja volt, de egyuttal kitünő olasz hazafi is, aki ügyelni fog arra, hogy *Crispi* politikai hagyatékából semmi olyan ne kerüljön nyilvánosságra, ami az olasz uralkodócsaládot vagy az olasz politika vezető férfait kompromittálhatná.

A hármasszövetség.

Budapest, április 17.

A párisi *Temps*, amely abban a hírből áll, hogy a francia külügyi hivatal *közölte*, hosszú tudósítást közöl arról a beszélgetésről, amelyet római levelezője gróf *Bülow* Bernát német birodalmi kancellár és *Prinetti* olasz külügyminiszter jelenlegi találkozásáról *Zanardelli* olasz miniszterelnök egyik olyan barátjával folytatott, aki lehetetlen, hogy ne birjon tudomással arról, ami Velencében történt. Ez a meg nem nevezett politikus a hármasszövetségről ezeket mondotta:

A hármasszövetség szerződésének közlése éppén annyit meglepetést, mint csalódást keltené. Ez a szerződés mindenekelőtt *védelmi fegyver*. Kétségteletlenül a védelmi fegyverrel is lehet támadni, de a hármasszövetség nem gondolt arra, hogy bárkit is megtámadjon. A franciák tévednek, ha azt hiszik, hogy a hármasszövetség megkötése éppén Franciaország ellen irányult, vagy hogy Olaszországot franciaellenes szándékok birták rá a csalakozásra a szövetséghez. A kérdés egészen másképpen áll és az igazság az, hogy *Olaszországnak szüksége van erre a szöv-*

segre olyan fontos okokból, amelyek egyáltalában nem érintik Franciaországot. A hármasszövetség biztosítja Olaszországnak bizonyos létfeltételeit. Különben a legjobb bizonyosság arra, hogy a hármasszövetség nem akadályozza Franciaország és Olaszország közeledését, éppén az a tény, hogy a közeledés létrejött, jóllehet a hármasszövetség fennáll.

Az ismeretlen politikus aztán figyelmeztetett arra, hogy nem a hármasszövetség, hanem Tunisz miatt keletkezett az elidegenedés Franciaország és Olaszország között. Majd fölvetette a különösen Franciaországban sokat szelöztetett azt a kérdést, vajjon az olasz kormány kihagyhatja-e az új szerződésből a régi szerződésnek Franciaország ellen irányuló klauzuláját? Az olasz politikus azon a nézeten van, hogy *ilyen klauzula egyáltalán nem létezik*, de, ha léteznék, akkor a Zanardelli-kabinet minden esetre kihagyatná. De, ha a jelenlegi szerződés nem szenvedne semmi módosulást a megújításnál, és csak arról tanuskodnék, hogy a régi szerződésben sem volt semmi, ami zavarhatná Franciaország és Olaszország barátságát.

A hármasszövetség megújításának kérdésénél gyakran utalnak a lapok *Olaszország tripoliszi aspirációira* és *Bülow* olaszországi és bécsi utját olybá tüntetik fel, mintha a kancellár a hármasszövetség tagjai közt lanszirozni segítette volna Tripolisz megszállásának kérdését. Hogy ez nem áll, arra bizonyítogató szolgálattal az olasz külügyminiszternek a Montecitorioon ma tett nyilatkozata. *Branca* képviselő ugyanis meginterpellálta *Prinetti* külügyminisztert az állítgatott tervbevett vért tripoliszi expedíció felől. *Prinetti* azt válaszolta, hogy Olaszország és a porta közt *normális a viszony* és azok a sajtóban megjelenő hírek, amelyek szerint Olaszország egy észak-afrikai territóriumot meg akarna szállani, nem felelnek meg a kormány szándékainak, mert a kormány a jelenlegi viszonyok közt nem óhajt változást a külügyi helyzetben. A véghezvitt előkészületeknek nem volt más céljuk, mint hogy bizonyos események alkalmával, amelyek a mi terveinken kívül, vagy azokkal szemben állnak, megakadályozhassuk azokat a kellemetlenségeket, amelyek miatt annak idején annyit panaszkodtunk.

A hármasszövetség megújításának kérdésével sokan kapcsolatba hozták a Balkán-kérdést is. Erre vonatkozólag a pétérvári *Novoszi* bécsi levelezője illetékes torrából azt jelenti lapjának, hogy *Bülow* és *Prinetti*, valamint *Bülow* és *Goluchowski* a Balkán-kérdést is tárgyalták. *Prinetti* kijelentette, hogy Olaszország semmi áron sem hajlandó lemondani az Albán-kérdésben elfoglalt álláspontról.

A pápa levele a horvátokhoz.

Zágráb, április 17.

A pápa a római *San Girolamo-intézet* dolgában április 10-iki kelettel levelet írt *Posilovics* György zágrábi érsekhez s megbizta, hogy levele tartalmát a horvát-, szlavon- és dalmátországi, boszniai, hercegovinai, vegliai, parenzói és trieszt-capodistriaai egyházmegyék valamennyi püspökével és összes katolikus hiveivel közölje. A levél így szól:

LEO XIII. P. P.

Tiszteendő Testvér! Údv és apostoli áldás! Bizonyára tudomásod van róla, hogy a horvátok kitünő és nemes nemzete pápaságunk kezdete óta mindig valóban kiváló gondoskodásunkban és jóakarunkban részesült és másrészt, hogy keresztény népek velünk szemben mindig hálás és szolgálatkész akaratot tanusított és erről adott alkalommal bizonyosságot is tett. Jól esik megemléztünk, mily példátlan örömmel fogadták rendeleteinket, amelyekkel mindenféle igyekeztünk fölkelteni Szent Cirill és Metód tiszteletét, amely messzire ragyogó egyházatok becsületére és dicsőségére. Ámde bár oly sok dolog van, amelyekről kedves a megemlékezés, most mégis rosszul esett hallanunk, hogy től vagytok izgatva, mert nem akarjátok nyugodtan viselni azt, amit a Városban (Rómában) levő Szent Jeromos intézet címe tárgyában rendelni határozotunk. Ezért ki akarjuk jelenteni nektek, hogy az a szándékunk, hogy ennek az intézetnek új, jobb alakot adjunk, itt-ott különféle es okaikban is különböző nehézségekbe ütközött, amelyek felsorolásának itt nincs helye. Hogy eltávolítsuk azt, ami utunkban állott, s ami nekünk hosszú ideig tájfalmat okozott, arra, — amit hosszúság és nagyon nehéz tárgyalások után beláttunk, — nem volt alkalmasabb és jobb eszköz, mint hogy az említett intézetnek ismét visszaadjuk azt a címet, amelyet négy évszázadon át viselt, a nélkül, hogy valaki ellenzete volna, és amelyet már zavartalan, nyugodt szokás szent-

tesített. Az ellen, hogy a címet megváltoztattuk, valóban senkinek sincs oka panaszra, mert azok a jogok, amelyek nemzeteket és a kollégiumot megilletik, ezáltal legkevésbé csorbát és legkisebb korlátozást sem szenvedtek. Ehhez járul még, hogy rendeletünk magában foglalja és megőríti mindazt, ami az intézetre vonatkozólag a *Slavorum gentem*-brevében foglaltatik.

De még valamit akarunk fölhozni, ami nagyobb figyelmet érdemel, tudniillik azt, hogy az említett változás nem történt államjogi szándékkal, — *civili publicoque aliquo consilio comparatur*, — nem történt a nemes horvát nemzet és annak kiváló tekintélye ellen irányuló ellenséges szándékkal, hanem csak a javatokról való gondoskodásunk befolyása alatt, és hogy a határozat a lelkek megnyugtatása végett és az egyház javára hozott.

Ezekből az okokból bizalommal reméljük, hogy nemzetek katolikus férfai, akiket mindig a legnagyobb köszönet illet azért, hogy szívvél-lelékkel tántoríthatatlanul kitartottak ezen apostoli szék mellett, bizalomteljes ragaszkodással és a legjobb akaratral, minden sérelem nélkül fogadják és fűti engedelmességgel követik rendelünket. Hogy ez az Isten akara szerint teljesedjék, jóindulatunk jeléül aposzólást küldünk neked, országod valamennyi püspökének, és mindazoknak a híveknek, akik gondoskodásunkra vannak bízva.

Kelt Rómában, Szent Péternél, április 10-én, az Ur 1902-ik, pápaságunknak pedig XXV. esztendejében.

Leo XIII. P. P.

Az osztrák képviselőházból.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Bécs, április 17.

A képviselőház mai ülésének elején a közoktatásiügyi miniszter és az igazságügyminiszter több interpellációra válaszolt. Azután a ház folytatta a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Böhm-Bawerk pénzügyminiszter azzal kezdte beszédét, hogy a pénzügyi kormányzat ellen hangoztatott sérelmeket rendszerint kissé élesebben adják elő, mint a többi tárcaék elleni panaszokat és arra utal, hogy a költségvetési bizottságban elhangzott összes kívánásoknak a teljesítéséhez kerek 300 millió és a házban eddig elhangzott kívánások teljesítéséhez azaz felül még 100 millió kellene. A miniszter azután különféle panaszokra reflektálva, a nemzeti politikát érinti és hangsúlyozza, hogy resztorjtában és szolgálati ügyekben *épp oly kevéssé csinál nemzetiségi politikát, mint a hivatalnokok ügyében*. Amennyire rajta áll, bármely nép és bármely nemzetiség fia nyíltan valhatja nemzetiségét a nélkül, hogy az akadályozná az előmenetelben, amelyre kizárólag a tehetség és az érdem irányadó. (Helyeslés.) Másrészt áll a dolog arra nézve, hogy szabad-e hivatalnoknak a politikai életben agitációt kifejteni. A miniszter e tekintetben utal a miniszterelnököknek arra az általános helyeslésre, amelyet álláspontról, hogy az államszolgálat bizonyos fokig a politikai meggyőződés agitatórius érvényesítéséről való lemondást von maga után. A dolog természete hozza magával, hogy a hivatalnokai kartól önfeledő szolgálatot kell kívánunk. Két urat nem lehet egyszerre szolgálni, vagy legalább is nem jól. (Élénk tetszés.)

Eisenkolbnak egy aussigi leány megmagyarázhatatlan eltűnése tárgyában az igazságügyminiszterhez intézett interpellációjára **Spens-Boden** igazságügyminiszter azt válaszolja, hogy az aussigi csendőr-örsparanocsok által megindított vizsgálat adatai szerint **Krejka** Mária, a szőbenforgó leány áldott állapotban volt és Aussigban lakó testvére előtt azt mondta, hogy meg fogja magát ölni, mert szeretője elhagyta és mást vett feleségül. 1902. február 25-én a leitmeritzi Elbeschloss-szerűlőző alatt egy női holttestet húztak ki az Elba vizéből, amelyben határozottan az eltűnt **Krejka** Mária volt ismerté fel az anyja és sógorja. Külső erőszak nyomát nem látták fel rajta, de igenis konstataálták állapotát. Ebből látható, hogy a hatóságok foglalkoztak az esettel, a nélkül, hogy a miniszter beavatkozására lett volna szükség. *Ami a vérvád hírt illeti, a miniszter konstataálja, hogy ezek a híresztelések a lakosság szélesebb rétegeiben nem találtak hiteltre és nagyobb nyugtalanságot sem okoztak.*

Kindermannnak arra az interpellációjára, hogy egy **Koschik** Frida nevű leányt a maga és anyja akaratára ellenére egy kolostorban tartanak, azt válaszolja az igazságügyminiszter, hogy a bíróság kihallgatta **Koschik** Fridát és konstataálta, hogy e leány ragaszkodik hozzá, hogy az intézetben, amelyben él van helyezve, mindaddig maradjon, míg tanulmányait be nem

fejezi és hogy a gráci kerületi bíróság a vizsgálat adatai alapján utasította el az anyának azt a kérelmét, hogy maga veszi át leányá eltarását és nevelését. A kerületi bíróság ítéletét már a gráci országos törvényszék és a legfelsőbb bíróság is helybenhagyta és az így jogerős lett.

Bécs, április 17.

Egy kiadott kommuniké szerint a mai házülés előtt a német haladópart értekezletet tartott, amelyen **Maróhet** képviselő jelentést tett a német haladópart elnökségének a német néppárt elnökségével a legközelebbi idő parlamenti akciójáról folytatott tárgyalásairól, miközben azt az óhaját nyilvánította, hogy a tervezett fontos lépésekről kölcsönösen idejekorán értesítsék egymást, hogy egyöntetű eljárás jöjjön létre. Néppárt részéről a községeknek az átruházott hatáskörben végzett ügyekért való kárpótlása ügyében benyújtandó sürgős indítványt illetően elhatározták, hogy az indítvány mellett fognak szavazni, mert az indítványba foglalt gondolat teljesen megegyezik a párt felfogásával. E sürgősségi indítvány pártolásával semmiképpen sem akarják csorbítani a parlament munkaképességét, mely mellett a német haladópart a legnagyobb komolysággal sikra szállt és a jövőben is sikra fog szállni.

Egy másik kommuniké szerint ma a csehországi haladópart képviselők megállapították azokat a követeléseket, melyeknek a kormány részéről való teljesítését a csehországi németek nemzeti és gazdasági érdekeinek megóvása végett sürgősen követelni kell. Érintkezésbe fognak lépni a német néppárt képviselőivel a követelések egyöntetű kezelése iránt.

Foszladózó békeremények.

— A délafrikai tárgyalások. —

Budapest, április 17.

Délafrikából nem jött biztató hír: a béke reménye foszladozni kezd s úgy látszik, hogy a pesszimistáknak ad igazat a közel jövő. Az angol kormányparti sajtó utasítást kapott, hogy a közönséget a békétárgyalás eredménytelenségére készítse elő. A miniszterek ma is összejöttek ugyan, de általában azt hiszik Londonban, hogy a kérdések kérdése megoldatlan marad. A kormányparti lapok szinte egyértelműen oly hangon írják, mintha Dél-Afrikában egyáltalában nem folyának tárgyalások. Némelyek azt állítják, hogy a tárgyalásokról szóló hírek megannyi önkényes kombináció, mert a délafrikai ügyekről csak a miniszterek értesülnek autentikusan, ezek pedig megfogadták a titoktartást. A *Daily Mail*, úgy látszik, a kormány inspirálására, azt jelenti, hogy a minisztérium és a boer vezérek között három pontra vonatkozólag éles és szinte kiengyelhetetlen ellentét merült föl. Ez a három pont: a fokföldi fölkelők megkegyelmezése, a boer vezérek száműzésének visszavonása s az autonómia határdejeinek meghatározása. De talán ez is csak kombináció. Annyi bizonyos, hogy az angol kormányfőrák roppantul begombolkoznak, míhelyt Délafrikáról esik szó. Jellemző, hogy az alsóház tegnapi ülésén nem került szóba a békétárgyalás ügye. A kormányparti többség összes tagjai jelen voltak a lordmajor által az alsóház elnöke tiszteletére adott ebédnél, de **Chamberlain** egyetlen szóval sem tett célszót pohárköszöntőjében a békétárgyalás állásáról.

A kormány minden pillanatban várja **Kitchener** döntő jelentését a békétárgyalás eredményéről. A kormány intézkedett, hogy a Délafrikai való kábelösszeköttetést senkise használhassa s hogy minden pillanatban rendelkezésére álljon a **Kitchener**rel való érintkezés miatt. A minisztérium most abban a helyzetben van, hogy öt perc alatt összeköttesse magát Pretóriával. A tegnapi miniszteri tanácskozás nagyon rövid ideig tartott. Ez alkalommal állítog **Milner** újabb táviratait terjesztette elő **Chamberlain**nak. A minisztertanács után **Salisbury** a királynak ment kihallgatásra.

Hogy mit várhatnak Angliától a boerok, arra **Hamilton** indiai miniszternek Actonban mondott tegnapi beszédéből következtethetünk. **Hamilton** a többi közt ezeket mondta:

— Tudván azt, hogy *katonailag föltűzött erősek vagyunk*, engesztelhetetlen álláspontra foglaltunk. De még mindig a vitéz és kintartó ellenség iránt való *nyagylektség érzése* uralkodik rajtunk, amely az utolsó évben arra indított bennünket, hogy a boeroknak *nyagylekku föltűzteleket ajánljuk*. Amde semmi olyat nem szabad nekik megadnunk, ami a birodalomra olyan megpróbáltatást hozhatna, mint a mostani volt. Amint már **Salisbury** is kijelentette, *egy szemernyi függelenséget sem szabad megtagadnunk* a boeroknak.

Éjjel meg a következő távirati tudósításokat kaptuk:

Amsterdam, április 17.

Hir szerint a tegnapi angol minisztertanácsban elhatározták, hogy a boer vezérek bizonyos feltételek mel-

lett kábelösszeköttetésbe léphetnek **Krugger**rel. Ez állítólag arra vezetendő vissza, hogy a király a minisztertanács előtt újból kijelentette **Salisbury**nak, hogy a békekötés mielőbbi perfektuálását óhajtja.

London, április 17.

Kitchener jelenti Pretóriából tegnapi kelttel: **Hamilton** tábornok legutóbbi jelentését azzal egészíti ki, hogy 11-én még hét boer esett el és még 21 esett fogságba. 12-én **Hamilton** Kelet felé vette útját Klerksdorp irányában. Másnap még 60 boert fogott el. A **Hamilton**nal együtt operál **Rochefort** ezredes **Schweizer** Renecke mellett éjjel meglepett egy boer tábornokot, elfogott 45 embert és zsákmányul ejtett néhány takarmánykocsit. A boerok úgy tértek ki a földhől, hogy megkerülték a jobb szárnyat.

London, április 17.

A hivatalos lap közzéteszi, hogy az új főtörvényszék, amelyet Transvaal részére Pretóriában fognak fölláttítani, május 8-án kezd meg működését. A Pretória és Witwatersrand kerületek elsőfokú törvényszékei május 20-án kezdik el tevékenységüket. A törvénykezés nyelve kizárólag angol lesz. Egyéb közhivatalok is április 20-án lépnek életbe.

London, április 17.

A Reuter-ügynökség azt jelenti Graatereitből, hogy e hó 7-én a **Kruitzing**er ellen tartott tárgyalásban az államügyész, amikor tanuak föl hívták, bemutatta **Kruitzing**ernek egy **Sheper**hez intézett levelét, amelyet az angol csapatok elfogtak. Ebben a levelben **Kruitzing**er sajnálkozását fejezi ki azon, hogy **Sheper** a cantebói kerületben házakat gyújtott föl s általában humánus embernek mutatkozik be. A törvényszék **Kruitzing**ert mind a négy gyilkosság vádjára fölmentette. A fogoly az ítélet kihirdetése után kiment, de mindjárt azután visszahozták és a törvényszék minden egyes tagja kezét fogott vele.

A belgiumi munkásforradalom.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, április 17.

Fontos napja volt tegnap Belgiumnak: a kormány döntő határozatot hozott, amely megtagadja a munkások követeléseit. Ezzel most már elvben ki van mondva a munkások részéről a forradalom, amelyet a kormány nyilatkozatától tettek függővé. Miután a kormány nem hajlandó az egyenlő szavazatjogot törvényerőre emelni, a munkások minden eszközt meg fognak ragadni, hogy ezt kieroszakolják.

(A belga ülés.)

Brüsszel, április 17.

A képviselőház tegnap kezdte meg az alkotmány revíziójáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. **Bernaert** (jobbbold) emlékeztet arra, hogy a kamarák már kilenc év előtt is módosították az alkotmányt. Akkor a békét hosszu időre biztosították tartották. Most a kormányt erőszakkal fenyegetik és megkísérik megakadályozni a parlament tanácskozásait. A szónok nézte az, hogy a mostani választási rendszer teljesen kielégítő. Tizenöt év óta a kamara számos szociális törvényt alkotott. Erre az általános sztrájkjal válaszul. El kell ismerni, hogy a liberális baloldalt semmiféle felelősség nem terheli a rendezavarásokért. (A szónokot gyakran félbeszakítja **Van der Velde** szocialista képviselő, aki azt kiáltja: *Az általános szavazati jog az egyezületi parancsoló!*) Ma Belgium exisztenciájáról van szó. Egy kormány, mely a zendülés elől meghátrálna, méltatlan volna az állásra, amelyet elfoglal. Szónok kérdi, hogyan gondolhatnak arra, hogy megvalósítsák az alkotmányrevíziót, amelyhez kétharmadtöbbség szükséges, melyet nem remélhetnek.

Feron (progressista) azt tartja, hogy a parlament tudomására hozhatja a királynak, hogy a kamarák feloszlattása helyenvaló. Ehhez elegendő az alkotmány revíziójára irányuló indítvány elfogadása. Este 5 órakor az ülést berekesztették.

A mai ülésen **Braun** jelenti, hogy az ország a kormánytól a megnyugtatót saavait várja. Ajánlja, hogy a vitát ma vagy holnap berekeszték be.

De Smet de **Nayer** miniszterelnök kijelenti, hogy a kormány nem habozik hozzájárulni ehhez a javaslatához. Azt ajánlja, hogy a kamara ma mindaddig ülésezék, míg határozatra nem jut. Sürgőt, hogy a vitát még ma berekeszték.

Van der Velde kijelenti, hogy a miniszterelnök megnyugtatót szavak helyett csak provokációkkal áll elő. A szocialistáknak egyértelműleg ellene kell szólniök annak a javaslatnak, hogy a diskussziót berekeszték, mert komoly események következhetnek be.

Ansele azt kiáltja: A kormány vérré szomjazik! A miniszterelnök azt válaszolja, hogy a vita be-

rekesztésre irányuló javaslat igen okos és ő szerencsésnek érzi magát, hogy ehhez a javaslatához csatlakozhatik.

Bertrand azt kiáltja: *Es személynvesztés!*

Smeets azt kiáltja: *Es lesz a fel a forradalomra!*
Van der Velde a miniszteri székekhez megy és a miniszterekkel beszél.

Trochet szocialista a miniszterekhez fordulva felkiált: *Önök tehát azt akarják, hogy holnap vér folyjon.*
Van der Velde kijelenti, hogy legalább is meg kell engedni az ellenzéknek, hogy határozathozatal végett egybegyűljön.

A miniszterelnök újból hangsúlyozza, hogy teljesen hozzájárul a vita berekesztésére irányuló indítványhoz.

Cavrod öklével veri a padot és azt kiáltja: *Önök nem fogják bezárni a vitát!*

Smeets felemelt öklével a miniszterek felé rohan e szavakkal: *Nem engedjük magunkat bolondá tenni!*

Ferron progresszista kijelenti, hogy a vita bezárásának óráját megállapítani ellenkezik a házszabályokkal, de helyesnek tartja, hogy ne oszlojanak sőt addig, amíg határozatot nem hoztak. A miniszterelnök csatlakozik e kijelentéshez. Ezután a ház megkezdí a javaslat tárgyalását.

De Smets de Nayer miniszterelnök a legutóbbi alkotmányrevízióval foglalkozik és azt mondja, hogy egy újabb revízió nem felel meg az ország kívánásainak. A képviselőház nyugodt tanácskozásai útján talán el lehet jutni oda, de nem lehet arra gondolni az utca diktatúrája és a zendülés, a népiszítás és az erőszak uralma alatt.

Trochet szocialista: *Ti megöltétek embereinket!*
A miniszterelnök megjegyzi, hogy ily gyalázatos-ságokra nem fog válaszolni.

Van der Velde szocialista kiáltja: *Ti vetitek a a gyűlöletet! Ti politikai gonoszok vagytok!*

A miniszterelnök folytatja: Ha a kormány bele-
menne a revízióba, ez az izgalom, a zendülés és a gyűlölet meghosszabbítását jelentené.

Felhívja kamarát, hogy tagadja meg a revízió tárgyalását. (Hosszantartó tetszés jöbbről.)

Janson progresszista hosszabb beszédben kifejti, hogy a helyenként előfordult zavargások nem szolgálhatnak ürügyül a minisztérium magartására. Az ország tulymódo többsége az alkotmány revízióját kívánja. Ha önök — ugymond — egy polgárháboru küszöbén elvágják a vitát, soha többé jóvá nem tehető büntetést követnek el. A nép a politikai egyenlőséget akarja. A szónok a szocialistákhoz fordul és azt mondja: Szóljátok fel barátaikat, hogy még egy napig folytassák nyilvánosan akciójukat és én jót állok a sikerért.

Ha a monarchia követné a minisztériumot, hihe-
tellen ellenállásban, úgy oly felelősséget venne ma-
gára, melyet én köztársasági ember létemre nem ki-
válnék neki. (Hosszantartó tetszés balról.)

A hadügyminiszter óvást emelt Mansart szocialista
szavai ellen, aki azt mondta, hogy a kormány nem
számíthat a hadseregére.

De Smets de Nayer miniszterelnök aztán ki-
jeleníti hogy ha a baloldal beleegyezik abba, hogy ma
este 7 óráig ülészenek és holnap este 6 órakor
berekeszték a vitát, úgy a kormány a kedélyek meg-
nyugtátása végett kész visszavonni azt az indítványát,
hogy a vitát már ma berekeszték. *Van der Velde*
szocialista ebbe beleegyezik. A kamara ezután elha-
tározza, hogy ma csak 10 óráig tárgyal és holnap
este 6 órakor berekesztik a vitát. Ez indítvány mellett
szavazott a jobboldal, a liberális baloldal és *Van der Velde*,
Anseele, *Bertrand* és *Antoine del Porte*
szocialisták. Az ülést ezután berekesztették.

(A kormány döntése.)

A tegnapi minisztertanács az egyenlő szava-
zati jog föltétlen elvetését határozta el. Az egész li-
berális sajtó a királyt felhívja, hogy bocsássa el
a minisztériumot és osszlessa fel a kamarákat. A ki-
rály döntése a kamarai vita után várható.

(A király.)

Hivatalosan megcáfolják azt a hírt, hogy a ki-
rály már évek előtt kötelezően megígérte, hogy a
mostani rendszeren nem fog változtatni és hogy most,
miután ez a rendszer tovább nem tartható fenn, le fog
mondani *Albert herceg trónörökös javára*.

(Az általános sztrájk.)

Brüsszelben tegnap este nem zavarták meg a
nyugalmat, de a vidéken több véres összeütközés volt
a sztrájkolók és a fegyveres hatalom között.
Liedgeben a munkások kövel hajgálták meg a
rendőröket, akik huszonhárom embert letartóztat-
tak. *Lowamben* zajosan tüntettek az odaérkezett
kamaraelnök s egy másik klerikális képviselő
ellen. A szocialista bizottság eleséggel látja el a
sztrájkolók családját.

A sztrájkolók száma az egész országban
létszámhuzason szaporodott. Ma a vidékről igen

sok munkás érkezett Brüsszelbe. A helyzet rend-
kívül komoly, mert a mérsékelt liberálisok is tiltá-
koznak a kormány viselkedése ellen.

(Charles Woeste a helyzetről.)

A *Budapesti Tagblatt* mai számában *Charles Woeste* klerikális államférfi és *Van der Velde* szocialista pártvezér érdekes nyilatkozatait közli a brüsszeli események s a belgiumi szocialisták demonstrációja ügyében. A két ellenséges párt vezérét az említett lap brüsszeli tudósítója meginterjúolta s az interjú eredményét az alábbiakban közli:

Charles Woeste, a klerikálisok vezére s volt miniszter, aki reakcionárius rendszabályai miatt egy esztendeig sem maradhott kormányon, a jelenlegi kormány legelső támasza s tanácsosa. A király és *Smeets de Nayer* miniszterelnök vakon követik tanácsát s azért az történik Belgiumban, amit *Charles Woeste* akar.

— Megmondhatja olvasóinak, — szolt a rend-
kívül nyájas államférfi — hogy pártom mindvégig
küzeni fog s reméljük, hogy győzelmesen kerülünk
ki a haroból. Az eddigi kormányok gyengesége azt a
hitet keltette a szocialistákban (a temperamentumos
exminiszter röviden *rablóbandának* nevezi politikai el-
lenlelel), hogy erőszakos eljárással terrorizálhatnak
bennünket. Nos hát, csatlakozni loagnak! *Még a pata-
kokban ömlő vér sem ingatja meg szilárd elhatározásunkat*,
mert az engedékenység ez esetben öngyilkosság. Mert
ugyebár, az általános szavazati jog csak ürügy, a
valódi cél: a forradalom és a köztársaság. Alkotmányunk
nem védene meg bennünket a revolucionáris többség
ellen. A szénatus és a képviselőház tagjait a nép
választja s ha az egyenlő szavazati jog érvénybe
lépne, a két házbán a szocialistákban abszolút többségük
volna. Ebben az országban, ahol a képviselőház
annak a bármennyire radikális kormányának, amely
őhajait nem respektálja, megtagadhatja a költség-
vetést, a korona vélt-joga illuzórus. Csak egy fel-
tétel mellett helyeseltük volna az általános szavazati
jogot, ha a szocialisták e jogot az asszonyokra is kiter-
jesztették. A külföldi szocialisták ezt programjukba
joglatlak, csak a mieink tiltakoztak ellene. A nők sza-
vazati jogi garancia a tulajadkítás intézményei behozatala
ellen, mert az asszonyok vallásosak s az egyházhöz
való ragaszkodásuk egy évszázadra elhárítaná rólunk
a szocialista többség veszedelmét. Ismétlem, hogy ezt
a szocialisták nem akceptálták s most már mi sem
alkuszunk velük. Sejtlem, sőt tudom, hogy ön, uram,
innen *Van der Velde*hez megy. *Velde* ki fogja jelen-
teni, hogy mélyen tájálja a brüsszeli eseményeket s
midezért a kormányt teszi felelőssé. En pedig ismét-
telten azt mondom önnek, hogy azok az urak bandi-
ták s céljuk a teljes fejtelenség...

(Van der Velde nyilatkozata.)

Van der Velde, a hírneves szocialista agitátor,
alacsony termetű, szolid arca és kitünő modoru, rend-
kívül elegáns uriember. Nagy gonddal öltözködik s
balesuklóán aranykarperecot visel. *Charles Woeste*
azonban rossz jósnak bizonyult, mert ellenfele éppen-
séggel nem nyilvánította sajnálkozását a brüsszeli
események felett.

— Nem tehetünk egyebet, uram! — szolt. —
Demonstrálunk és hangoztatjuk jogainkat a kor-
mánnyal szemben, mely a munkásosztályt lóvá
tette. Arról, hogy a mob nyomunkban jár, garáz-
dálkodik s a zavarosban halászik: mi nem te-
hetünk. Ez mindenütt így van, valamint a rendő-
ség brutalitása is mindenütt egyforma. E jezsuiták
(a „bandita” szót a szocialista vezér a „jeszuita”
jelzővel torolja meg) hazánk gonosz szellemei! Az
iskolatorvény sem szavazzák meg, az általános isko-
latógatási kötelezettséget, pedig ez esetben nyugod-
tan várhatnánk, míg az ifjabb, intelligensebb nemze-
dek lecséperednek és zászlóink köré gyülekeznek. Ám
ottól őrizkednek!

Megkérdettem *Van der Velde*től, hogy miként
vélekedik az események további fejleményeiről.

— Sejtlemem sincs róla! — mondá. — Csak azt
tudom és mondatom, hogy az egyenlő szavazati jogot
ki kell erőszakolnunk. Belgiumnak 120.000 bányász-mun-
kása van s ezek közül kétden száz ezer be fogja szüntetni
a munkát. A párt vezetősége csak azoknak a munká-
soknak ajánlotta a sztrájkot, akiknek teljes anyagi
romlását a munka szünetelése nem idézné elő. Kép-
zeleje el uram, hogy e válságos időkben száz ezer ember
fog tolongani az utcán! Ez talán némiképpen hat a kor-
mányra is!

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	56—12
Kiadóhivatal	54—39

HIREK.

Budapest, április 17.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-én uj

előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalan-
ul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** *Robitzek* Sándor miniszteri
tanácsos, a magyar királyi államvasutak építési igaz-
gatója, egészségének helyreállítására végett hosszabb
szabadsággal délvidekre utazott. — *Ráth* Károly királyi
tanácsos már hetek óta beteg fekszik s betegsége
az utóbbi napokban súlyosbodott.

— **A dán trónörökös Bécsben.** A dán trónörö-
kös — mint *Bécsből* jelentik — nejevel, *Harald* her-
ceggel és *Thyra* hercegnővel ma reggel 7 óra 45
perckor a legszigorubb inkognitóban Kopenhágából
ideérkezett. A hercegi családot a pályaudvaron *Ahle-
felt* dán követ és neje, továbbá *Levenhaupt* svéd követ
fogadta. Néhány napig Bécsben maradnak, azután a
hannoveri királyné látogatására Gmundenbe s onnan
a sehaumburg-lippe herceg és neje látogatására Sop-
ronba utaznak.

— **Ebéd a Ház elnökénél.** Gróf *Apponyi* Albert,
a képviselőház elnöke e hó végén nyitja meg parla-
menti ebédeinek sorozatát. Az első ebéd a nemzeti
kaszinó földszinti éttermében lesz április 20-én dél-
után 6 órakor és arra a Ház elnöke pártkülönbség
nélkül fogja a képviselőház tagjait meghívni.

— **Horánszky Nándor állapota.** *Horánszky*
Nándor kereskedelemügyi miniszter állapotában a
mai nap folyamán némi javulás állott be, mind-
azonáltal betegsége még igen komoly. Állapotáról
a királyt is értesítették. A beteg miniszter zerge-
utcai házában ma délelőtt is rendkívül sokan tu-
dakozódtak állapota felől. *Szöll* Kálmán tizenegy
órakor járt ott és néhány percre beocsátották a
betegszobába. *Szöll* Kálmánon kívül mást nem
bocsátottak a beteghez. A délelőtt folyamán szem-
élyesen tudakozódtak a beteg állapota felől:
gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy,
gróf *Apponyi* Albert képviselőházi elnök, *Csávosy*
Béla udvari tanácsos, *Nagy* Ferenc és *Gromon*
Dezso államtitkárok, *Darányi* Ignác miniszter,
Schlauch Lőrinc bitoros, *Hegedűs* Sándor ország-
gyűlési képviselő és még számosan. A betegot
ma reggel megvizsgálták orvosi: dr. *Müller*
Kálmán egyetemi tanár és dr. *Dirner* Gusztáv.
A konzilium eredményéről reggel nyolc órakor
a következő jelentést adták ki:

A beteg nyugtalanul töltötte az éjszakát. Hő-
mérséklete 38 fok, érverése 100.

Déli egy órakor a következő jelentést adta
ki dr. *Müller* Kálmán.

A beteg állapota változatlanul súlyos. Hőmér-
séklete 38-5 fok, érverése 100.

Ma este 6 órakor *Müller* Kálmán, *Schwarzer*
Öttó és dr. *Dirner* Lajos újra meglátogatták a
betegot s egyórai konzilium után a következő
orvosi jelentést adták ki:

— Hőmérséklet 39-8°. Érverés 100. Erőállá-
pot és szív működés eléggé kielégítő.

Az orvosi tanácskozás alatt gróf *Apponyi*
Albert a beteg miniszter családjánál tartózkodott,
ahol az alatt még többen tudakozódtak a beteg
állapota felől.

— **A budapesti hadtest új beosztása.** *Lobkowitz*
Rudolf herceg, a budapesti IV-ik hadtest parancsnoka
a következő hadparancsot adta ki a IV-ik hadtest új
beosztására vonatkozólag: A IV-ik hadtest (paranos-
nok *Lobkowitz* Rudolf herceg tábornernagy, beos-
ztva *Gaudernack* altábornagy) áll a 31-ik gyalog-
hadosztályból (hadosztályparancsnok *Csibuka* altábor-
nagy) és a 32-ikből (hadosztályparancsnok *Stein-
inger* altábornagy). A 31-ik hadosztályba tartoznak
a 61-ik gyalog-dandár (dandárnok *Aalbach* lovag
vezérőrnagy) és a 62-ik (dandárnok *Schreiber* ve-
zérőrnagy). A 32-ik gyalog-hadosztályba tartoznak a
63-ik gyalog-dandár (dandárnok *Basler* vezérőrnagy)
és a 64-ik (dandárnok *Pottierek* vezérőrnagy). A
61-ik dandárba beosztottak a 44-ik gyalogezred 4
zászlóalja, az 62-ik gyalogezred 3 zászlóalja, a 44-ik
és 62-ik pótkeret-zászlóalja. A 62-ik dandárba be-
osztottak a 69-ik gyalogezred 3 zászlóalja, a 24-ik
tábori vadász-zászlóalja, a 69-ik pótkeret-zászlóalja s a
24-ik vadász-zászlóalja pótszásada. A 63-ik dandárba
beosztottak a 68-ik gyalogezred 4 zászlóalja, a 28-ik
gyalogezred 3 zászlóalja, a 6-ik gyalogezred kikü-
lönített 2 zászlóalja, a 6-ik, 28-ik és 68-ik hadkieg-
észítő keret, végre a 64-ik dandárba beosztottak a 32,
gyalogezred 3 zászlóalja, a 86-ik gyalogezred 3
zászlóalja és a 38-ik gyalogezred 2 kikülonított
zászlóalja, nemkülönben a 32-ik, 38-ik és 86-ik had-
kiegészítő keret. A helyőrség többi fegyvernemében
nem történt változás.

— **Egy volt király halála.** Meghalt egy szürke, öreg király Párisban, az exfejedelmek nagy menedékházában. Assisi Ferenc Mária Ferdinándnak hívták őt. Fiatal korában beházasodott a spanyol trónba és úgy kapta a királyi címet. Később elvált tőle a felesége és semmije sem maradt, csak éppen ez a cím. Ez az egész életjárára az öreg urnak. Hivatalosan még a következők olvashatók róla a lexikonokban:

Assisi Ferenc Mária Ferdinánd spanyol király 1823-ban született; paulai Ferenc trónörökösnek volt a gyermeke. Testileg gyöngye, szellemileg teljesen jelentéktelen férfi volt, mikor 1848-ban Lajos Fülöp francia király ösztönzésére nőül vette II. Izabella spanyol királynőt. E házassággal ő is királyi címet kapott, s a spanyol hadsereg főparancsnoka lett. 1861-ben megkapta a Szent István-rend nagyeresztését is. Mikor 1868-ban Izabellának a forradalom elől száműzetésbe kellett mennie, a férje vele együtt Párisba költözött, ahol azonban csakhamar törvényesen elváltak. Mindketten Franciaországban éltek 1868 óta.

— **Egyházközségi közgyűlés.** A dunamelléki református egyházközség ma délelőtt a Lónyay-utcai református gimnáziumban rendkívüli közgyűlést tartott, hogy előkészítse a zsinatot. A közgyűlésen Darányi Ignác, az új főgondnok elnököl és vele együtt a gyűléseként Szász Károly püspök helyett Konce Imre esperes.

Darányi Ignác beszédet tartott Tisza Kálmán felett, akinek emlékét a gyűlés jelezőkönyvében megörökítették. Szilády Aron főjegyző bejelentette, hogy Darányi Ignác beiktatása alkalmából a teológiai akadémiára javára tiszteletteljes ösztönjelpálytvetést és tiszteletkoronát adott egy létesítendő református felsőbb leánynevelőintézet javára. A közgyűlés köszönetet mondott érte. Ezután a főjegyző bejelentette, hogy az üresedésben lévő tanácsbírói állásra dr. Kiss Áron választották meg. Ezután kiegészítették a különböző bizottságokat. Kimondták, hogy az üresedésben lévő három tanácsbírói állásra kiírják a szavazást, amelynek határnapjait június elsőjét tűzik ki. A zsinati előmonkáról Lévay Lajos esperes tett jelentést. Indítványára a közgyűlés tudomásul vette a terjedelmes, összetett munkát és részletes tárgyalását az ősi kerületi közgyűlésre tűzte ki. Katona Mihály a középiskolai bizottság, Báthory Dániel pedig a népközlési bizottság jelentését terjesztette elő. Szabó Aladár kérésére a dunáninneni kerület teológusait fölmentették a tanítóképzési vizsgálat közelebbi letétele alól, azaz, hogy azok, akiknek nincs tanítói képesítésük, lelkész-tanítói állásra nem pályázhatnak. A jogügyi bizottság jelentését dr. Nagy Dezső ismertette.

A délutáni ülésen dr. Kovács Pál a jogakadémiai szabályzat 31. és 116. §-ainak módosítását dolgában tesz előterjesztést. A szabályzat 31. pontja szerint ugyanis a jogakadémia rendkívüli tanárainak eddig összesen 2400 korona dotációjuk volt. A jogakadémia igazgató-tanása most azt kéri, hogy a rendkívüli tanárok fizetése 600 korona lakbérrel javíttassék és korpótlékhoz való jogosultságuk ne a habilitációtól, hanem a szolgálatba lépésük napjától kezdődjék. A kérelmet kiadták a számszéknek, s az ősi közgyűlésen fognak az ügyben határozni. A szabályzat 116. §-a a jogakadémia hallgatóinak segítő- és önképző-egyesületre vonatkozik, s az igazgatótanács e pontnak olyképp való módosítását kéri, hogy a jogakadémia minden rendes és rendkívüli hallgatója a beiratkozásnál köteleztesse az egyesület céljaira félévénként 5–5 korona fizetésére. A közgyűlés hozzájárult.

A közgyűlés a zsinati előkészítő-bizottságra a következőket küldi ki: Kovács Albert, Mészáros János, Petri Elek, Karap Ferenc, Szilassy Aladár és Adam András; előadó: Lévay Lajos.

Több jelentéktelenebb tárgynak elintézése után a közgyűlést Konce Imre imádsága és Darányi Ignác főgondnok zárószava rekesztették be.

— **A tanítói nyugdíjtörvény revíziója.** A Dél-magyarországi Tanítóegylet és az egylet természetű fiókja közös emlékiratot írt az országgyűlési képviselőkhöz. Az emlékirat helyes argumentumokkal támogatja a tanítók kívánásainak igazát és méltányolást érdemlő okajléssel bizonyítja a kívánások teljesítésének elmaradhatatlan szükségességét. A tanítók főkérvéseinek megvalósulásával a közoktatás ügye nyer, mert a tanítóság, ha anyagi viszonyai javíthatnak, még fokozottabb mértékben teljesítheti kötelességét. A pontonként felsorolt kívánásokból kidomborodik a tanítóság ama főkérvése, hogy az alkotandó új tanítói nyugdíjtörvény a tanítóságra nézve az eddigéinél méltányosabban intézkedjék s főleg a negyven évi szolgálatköveteléséig legalább harmincöt évre redukáltassék. A kívánalmak egyébként megegyeznek azokkal, amelyeket a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága a kultuszminiszternek átnyújtott memorandumban felsorolt. Az emlékiratot a Dél-magyarországi Tanítóegylet nevében Schenk Jakab elnök és Zsnyti Béla írták, a temesvári fiók nevében pedig Szeiler Miklós önként és Schönből József írták alá.

— **A várvád meséje.** A bécsi államügyészség beszüntette a vizsgálatot annak a két eszéledeánynak az esetében, akik a várvád meséjét híresztelték. A két leányról kiderült, hogy úgy bujtatták föl őket az igazat.

— **Gróf Pálffy András temetése.** Bécsből jelentik, hogy gróf Pálffy András testőrkapitányt ma délután temették rendkívüli katonai pompa közt. A magyar testőrség palotájában, ahol a beszentelés történt, megjelentek: Ottó, Ferdinánd Károly és Lipót Szalvator főhercegek, továbbá Bülow német katonai attasé, aki Vilmos német császár megbízásából gyönyörű koszorút tett a koporsóra, gróf Goluchowski külügyminiszter, dr. Koerber miniszterelnök, Kállay közös pénzügyminiszter, Welsersheimb, Fejérváry és Széchenyi miniszterek, a diplomáciai kar tagjai, a legfőbb udvari és állami méltóságok és a főnemesség tagjai. Fél három órakor megérkezett ő felsége, akit a bejáratnál az elhunyt fivére tisztelteljesen üdvözöltek, mire ő felsége részvételt fejezte ki nekik. Miután Mayer Lőrinc udvari és burg-plébános nagy segédlettel végezte a beszentelést, a koporsót a halottaskocsira tették, mire a menet elindult. A katonai kíséretet Windischgrätz József herceg lovassági tábornok, az arcieri testőrség kapitánya vezette. A halottaskocsi mögött a csad tagjai, azután ő felsége ment, követve a főhercegeket, továbbá Bülow a német császár képviselője és a többi gyászoló közönség. A Museum-Strassenal ő felsége megállt és mialatt a halottaskocsi elhaladt mellette, katonásan tisztelt, azután visszatért a Hofburgba. A holttestet a Staatsbahnhofra vitték, onnét Pozsonyba szállították és ott holnap délután temetik.

— **Musulino pöre.** A lucai törvényszék előtt tegnapelőtt kellett volna megkezdéni Musolino pörének tárgyalását, de az izgatottan várakozó közönségre nagy csalódás várt. Musolino ugyanis nem akarta fölvenni a fegyverruhát, az olasz törvények pedig nem engedik meg, hogy a vádlott polgári ruhában üljön a vádlottak padján. Az igazságügyminiszterrel táviratilag kértek engedélyt, de a miniszter nem engedte meg. Erre az államügyész azt indítványozta, hogy tartassék meg a tárgyalást Musolino nélkül, ami ellen a védők tiltakoztak és testületileg mentek Musolinohoz a cellába, kérték, hogy öltözzék fegyverruhába. Musolino azonban, aki maniakusan hív, dühöngve tiltakozott ez ellen. A védők ezt bejelentették a törvényszéknek, mire a bíróság kimondta, hogy a tárgyalást másnapra halasztja és elrendelte, hogy Musolinora erőszakkal kell vedetni a fegyverruhát.

— **A rákbetegség.** Wiesbadenből táviratozták: Az itteni orvosgyűlésen ma Leyden tanár újabb bizonyítékokat terjesztett elő annak a tételnek bizonyítására, hogy az emberi rákbetegség ragályos természetű. Miután Leyden elmondta egy, a rák parazitáival inficiált 16 éves fia kórtörténetét, mely szintén a rákbetegség ragályos voltára vall, Nau strassburgi tanár egy felnőtt ember esetével bizonyította Leyden feltevéseinek valószínűségét.

— **Katonai-orvosnövendékek szigorlatai.** A budapesti tudományegyetem orvoskarának dékánja értesíti a katonai szolgálatban lévő I. féléves orvosnövendékeket és szigorló orvosokat, akik a folyó tanév végeén első vagy második gyakorlati szigorlatot ohajtanak tenni, hogy az utólagos befizetés vagyis: május 26-ika után fognak terminust kapni.

— **Kardpárbaj.** Véres kardpárbaj volt ma a Rákossy-féle vívóteremben ifjú gróf Festetics Andor, a volt fődmelvelői miniszter fia és Láng Mihály, Láng Lajos országgyűlési képviselő fia között. A párbajt ma délelőtt a Nemzeti Kaszinóban összeült becsületbírósg döntése előzte meg. A becsületbírósg elnöke gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke volt, tagjai báró Kemény Kálmán, a főrendiház alelnöke, Gromon Dezső államtitkár, Sághy Gyula udvari tanácsos és Pallavicini Ede őrnagy volt. A párbajnál Láng Mihály részéről Gajári Ödön és Zsembery István, ifjú Festetics Andor részéről pedig dr. Sebestény József ügyvéd és Tóth Ferenc joghallgató segítettek. Orvosok voltak dr. Tóth Gyula és dr. Rózsa Felix. A párbaj háromszori igen heves összeasapás után ifjú gróf Festetics Andor jobb könyökén történt sebesülésével fejeződött be. A felek kibékültek.

— **Szerencsétlenül járt tüzerek.** A kistótyényi tüzérség gyakorlati halál baleset ért gyakorlat közben két kőtűzért. Miközben a nehéz tábori ágyuk elé fogott lovak árkon-bokron keresztül vágattak, az ágyu nagyot zökkent s a hátsó tengelyen ülő két tűzér lebukott az ülésről. A következő ágyusor átgázolt rajtuk. Az egyik tűzér, akinek mellkasát összezúzták a kerekék, rögtön meghalt, a másik még élt, amikor fölzendték a lövedélt. Mind a két lába össze volt zuzva. Még a gyakorlati órán amputálták, de amikor a helyőrségi kórházba akarták szállítani, a szegegy tűzér meghalt.

— **Halálkozás.** Stern Miksa, a főváros előkelő polgára 65 éves korában elhunyt. A megboldogultat a nagyszámú rokonságnak kívüli igaz szívvel gyászolják mindazok, akik nemes jellemét, ritka szívességét ismerték. Temetése holnap délután 1/4 órakor lesz az Arany János-utca 32. számú házból.

— **A mi jó dohányunk.** A magyar termelést lecsépülni háladosatos foglalkozás — a külföldön. Különösen azokon a szomszédos földeken, amelyeknek okuk van tartani a magyar versenyfőlt. Mi természetesebb, mint hogy a konkurrens állam termelésének veszett hírért kell kelteni, hogy a közönségnek kedve se legyen ahhoz, hogy belebecsüljön az összehasonlításba. Érdekes jelenség ebben a munkában az a manóba, amit a magyar szivar és dohány ellen indított Ausztria. A magyar dohánytermelés: rossz. Ez a vélemény odaát és olyan sikeresen terjesztik ezt a hiedelmet, hogy mi, a közvetlenül érdekelték is fölülünk neki. Aki Bécsbe megy, hoz magával legalább harminc-negyven osztrák trabukót meg cigarettát is, mert hát az jobb, mint a miénk. Ők mondják odaát és mi elhiszük, pedig hát nem egészen úgy áll a dolog. Abszolút, örök időkre szóló jó dohányunk nekünk sincs, nekik sincs. Mint ahogy a buzában vannak szerencsés és szerencsétlen esztendők, hát úgy váltakozik a dohányban is a jó év, meg a rossz. És miért lenne kivétel ez az ezer eshetőség alól éppen az osztrák dohánylevél vagy az a dohány, amit ők vásárolnak? Egy jó esztendőben, a jó szivarok évében megszülettek az osztrák szivarba vetett hit s most már csinálhat az osztrák gyár hétkérajeros britannikának kétkérajeros kurtát, azért mégis az ő szivarja a jobb. Annál is inkább, mert valljuk meg csak őszintén, hogy nekünk mindig jobb az, amit más csinál, mint amit mi fabrikálunk. Ez az oka annak, hogy nem igen bizunk abban, hogy magyar firma alatt áruba bocsátott magyar dohányval nálunk valami nagy eredményt lehetne elérni. Irják rá, hogy mexikói, akkor majd mindjárt kap rajta a magyar. — Abból az alkalomból írjuk ezt a kis aktuális bevezetést, hogy a debreczeni dohánykísérleti állomás termelését, valami manillai és török dohányt most dolgoznak föl a budapesti dohánygyárban és kisült, hogy ezek a dohányok egyszerűen remekek. Finomak, kellemes ízűek s a gyár, illetőleg a minisztériumnak az az osztálya, amely ezzel a dohányüzlettel foglalkozik, abban reménykedik, hogy nemcsak itthon, hanem a külföldön is nagy vásárt csap ezzel a termékkel. A külföldön — talán igen, hanem itthon... Ne ringassuk bele magunkat hiúságos illúziókba.

— **Wolf képviselő párbaja.** Bécsből jelentik, hogy Wolf képviselő, akivel Seitz tanár nem akart megverkedni, a tegnapi ülésen dr. Schalk képviselővel keveredett konfliktusba. Wolf Schreier s dr. Stranzky által provokáltatta Schalkot, aki kijelentette, hogy Wolfo nem tartja párbajképesnek, de ha becsületbírósg elé viszik az ügyet, s a becsületbírósg Wolfo párbajképesnek mondja, megverekszik vele. Schalk segédei Malik és Kuttl ma találkoztak az ellenfél segédeivel s holnapra megalakítják a becsületbírósgot.

— **Vasuti tisztképző tanfolyam.** A kereskedelmi miniszter a vasuti tisztképző tanfolyamot a Hausner Nándor m. á. v. főfelügyelő, igazgatóhelyettes elhallozása folytán megterjesztett első tárgalmi tanszékre Moeskonyi Károly m. á. v. főellenőrt, eddigi második tanárt, a második forgalmi tanszékre Fenát Ottó m. á. v. főellenőrt, eddigi segédtanárt, segédtanárná pedig F. Fontaine Emilt, a m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőséghez szolgálatteleire berendelt m. á. v. ellenőrt nevezte ki.

— **Stone és Santos Dumont.** A tegnapi hamburgi gőzhajóval két érdekes utas érkezett meg New-Yorkba: miss Stone és Santos Dumont. Ebből az alkalomból lármás jelenetek játszódtak le a kikötőben. Miss Stone egyenlet a hajó kikötésekor protestáns szoltárokat énekelt, amit Santos Dumont barátjai vív dalokkal harsogtak tul. E miatt kevés hiba, hogy a két csoport közt verkedésre nem került a sor, ugy, hogy a rendőrségnek kellett közbelépni.

— **Házasság.** Dr. Horvát Lipót, a jogi szakmunkássága révén ismert nevű fővárosi ügyvéd, a Magyar Nemzet munkatársa eljegyezte Kronberger Ella kasszonyt, Kronberger Lipót, a Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatójának leányát.

Vágó József közgazdasági író, a kereskedelmi és iparkamara fogalmazója eljegyezte Schermann Vilma kasszonyt, dr. Schermann Adolf székesfővárosi tisztifőorvos leányát.

— **Beethoven szobra.** A bécsi községváros mai ülésén Krenn azt indítványozta, hogy Bécs városa vásárolja meg Klinger Beethoven-szobrát és e célból a polgármester tegye meg a szükséges lépéseket. Klinger 150.000 márkát kér művéért.

— **Ellenzéki mozgalom az Erzsébetvárosban.** A VII. kerület ellenzéki érzelmi polgárai népes értekezletet tartottak az este a kerpesi-utó Műr-vendéglőben. Az értekezleten dr. Tausz Jakab ismertette az összeívetelt célját és indítványozta, hogy az ellenzék egy esetleges választásra való tekintettel már most tömörüljön. Az értekezlet egyhangulag elfogadta az indítványt s megválasztotta a szervező-bizottságot.

— **Életunt diák.** Gujalek Ferenc tizenhat esztendő középiskolai tanuló ma délután az Üllői-ut 53-ik száma alatt levő lakásán forgópisztolyal mellbe lötte magát. A mentők a Rókus-kórházba szállították.

— **A rab temetése.** Az aradi várban egy esomó katonarab között élt egy Kiss József nevezetű közönséges, szürke rabkaton. Elvesztett a tömegben. Eppen olyan volt, mint a többi a sok tuatból. Jámor, a rabkenyérén szörnyen megszelidült szürke rab, aki a naponkénti séták alkalmával kinézi sovárgó szemait a nagy kapun, ami elválasztja tőle a világot. Csak akkor lett valamieset jelentősebb figurája a tömlőnek, amikor egyszer észrevették, hogy gyanusan köhög. Nem úgy, mint ahogy megköhögtheti az embert egy kis friss őszi levegőváltás is, hanem mélyről, az élet kútjának fenekéről köhögött fel. Ezt már valószínűleg a bőrtönnnek köszönhetette. A katonatömlőből nem olyan modernnek, mint a polgári gazember uraságok számára épített szanatóriumok. Azokban könnyen töltővésshez jut az, akinek hajlandósága van rá. Kiss Józsefben megvolt a hajlandóság is az orvosok berendelték a rabkórházba. Adtak neki holmi orvosságot is, ámbar nyilvával volt, hogy nem sokáig húzza már. S mikor aztán ez a nem sokáig nagyon is rohamosan kezdett fogyni, azt is megkérdezték tőle, hogy nincs-e valami különös kívánsága. A szegény rabkaton bágydattan pillantott föl a párnáról s elmondta a kívánságát. Szeretne szabad emberképpen meghalni. Nem mint rab, hanem mint katona. A rabot csak úgy kilopják a temetőbe, de a katonának tisztesség dukál ki a halálban. Elkísérik a bajtársak és a banda szép szomorú nótákat muzsikál az uton. Csak ezt akarta elérni Kiss József. Valami alapos kifogás nem is lehetett az ellen, hogy teljesedjék a vágya. Jó rab volt. Nem igen akadt baj vele, két és félszándot ki is töltött az idejéből. Fölterjesztették tehát Kiss Józsefet kegyelemre — s szerencsére, még idejében megérkezett a válasz. Kegyelmet kapott Kiss József. Katona lett belőle. Erre aztán áthengergettek egy matracra és átvitték a helyőrségi kórházba. A katonának nincs helye a rabok között. S Kiss József mosolyogva, nyugodalmasan, holdogan helyezkedett el a katonák között és tegnapi meghalt. A temetése pedig szép katonai ceremónia lett. Egy század baka lépdeltet a koporsója mögött, a fekete posztóval bevont dob üresen, komoran, ünneppélyesen pergett és a banda gyönyörű szép halotti marsokat játszott az uton a temető kapujáig.

— **A brüzi hányaszerencsétlenség.** Brüzából táviratozzák, hogy a Jupiter-aknában e hó 14-ike óta dolgoznak, de csak nehezen haladhatnak előre. Ma reggel a 10 óra és a 9. számú légkna között a romok alatt megtalálták a szerencsétlenül járt *Krutta* Vilmos holttestét amely már erősen feloszlásnak indult. A tegnap megszeseült *Harmark* József meghalt, *Mach* István és *Rohschmidt* bányamunkás állapota veszedelmes. A többi öt munkás állapota javult.

— **A szőlő-oktatás.** Érdekes előadást tartott ma este *Wilhelm* Franciska Ióvárosi tanítónő a Tanítók Kaszinóiban a szőlő-oktatásról. *Wilhelm* Franciska már sok éve óta lelkes propagálója annak a kezdeményezésnek, melynek érdeme ezen a téren nálunk *Guttenberg* Pál nevéhez fűződik. A *Laczkovics* igazgató vezetés alatt lévő Rök Szilárd-utcai elemi iskolában már hét éve vezeti a szőlő-oktatást s kiváló szakértelmének eredményeiről volt alkalmunk már személyesen is meggyőződni. Ma este buzgó tanulmányairól és tapasztalatairól számolt be tartalmas értekezésben, arról az üdvös nevelési eszközről, amelyet a franciák kézügyesség-oktatásnak, az angolok *technikai* nevelésnek neveznek. Hogy ennek a műhelyben való oktatásnak mily üdvös befolyása van a gyermekek lelki életére, torma- és színérzékének a fejlesztésére, ez már rég túlhaladott álláspont. Egész sereg külföldi pedagógus és szociológus tanuskodik e mellett s nyilvánvaló a szőlőoktatás nemzetgazdasági értéke. *Wilhelm* Franciska rendkívül figyelemreméltóan foglalta össze a kérdésre vonatkozó adatokat s szemléltetően bemutatta a saját módszerét. A előadást nagyszámú közönség hallgatta meg többek között dr. *Havas* iskolaszéki elnök, dr. *Földes* Árpád iskolaszéki tag, továbbá *Guttenberg* Pál, dr. *Veredy* Károly, *Ember* János tanfelügyelők és sok tanító és tanítónő. Az előadást, amelyet lelkesen fogadott a hallgatóság, élénk vita követte s dr. *Havas* szép beszédben köszönte meg az előadó buzgóságát és uttörő munkásságát s a városi hatóság figyelmébe ajánlotta az ügyet.

— **Felossággyilkosság gyanújában.** Hétfőn éjszaka történt — mint már megírjuk — hogy *Horváth* Lajos házmaster felesége, született *Vajda* Zsófia a Zófia-utca 14. szám alatt lévő lakásán hirtelen meghalt. A holttestet az orvostani intézetbe vitték, ahol a törvényszék rendelkezése ma boncolták föl. A boncolás megállapította, hogy *Horváthné* szívbeteg volt s a halál közvetlen oka szívverésűdés.

A titokzatos ügyben a rendőrségnél *Tóth* János főhallgató vezeti a vizsgálatot. A fogalmazó ismételt kihallgatás után a vizsgálóbíróhoz kísértette *Horváthot*. A tanuk vallomásaiból az tűnt ki, hogy *Horváth* régóta udvarolt *Szekeres* Erzsébet vendéglői pinórnőnek,

aki a Népszínház-utca 23. szám alatti kocsmában volt alkalmazva. A házmaster ott töltötte legtöbb idejét; eleinte nőlennel mondotta magát, később az izgerte, hogy elválik a feleségétől és nőül veszi *Szekeres* Erzsébetet. Udvarolt ő egybéként egy barátja feleségének is és azt hiszik, hogy ez volt az az asszony, akivel ő Amerikába akart utazni. Találtak ugyanis nála a saját utlevélen és Amerikába szülő vasut- és hajójegyen kívül egy ismeretlen nő nevére szóló utlevélet és vasuti és hajójegyet is. Ennek az ismeretlen nőnek kiletét még nem sikerült kinyomozni s ezért alapos az a gyanu, hogy annak a bizonyos barátának a feleségével akart *Horváth* Amerikába szökni.

— **Pánaszláv fészkelődés.** *Rimaszombat*ot írják: A tulzó tót nemzetiségi agitátorok utóbbi időben ismét mozgódnak. Így Nagy-Röczen (Görmörgeye) az ottan nemrégiben megnyílt állami elemi iskolában a királyi tanfelügyelő államellenes üzemeknek jött a nyomára. A magyar tanyelvéli iskolában ugyanis az ág. ev. egyház megbízásából a segédlelkész és a kántor végezi a hittanítást, még pedig tulnyomó részben és nagy előszeretettel tót nyelven. A hittanítás örve alatt aztán nemzetiségi tulzó eszméket csempésznek a gyermekek szívébe és ezeken a tanórákon egy idő óta cseh nyomdákóbb kikerült könyveket osztogatnak a gyermekek közt. Ennek iolytán *Józsa* Antal kir. tanfelügyelő javaslatára a vármegyei közigazgatási bizottság sürgős vizsgálatot rendelt el, melyet *Marton* János főügyész haladéktalanul megtartott és a gyermekek-nél talált hazafiatlan tartalmu tót könyveket elkobozta, továbbá az ág. ev. egyháznak a templomban levő tót könyvtárát lepecsételte. A vármegyei közigazgatási bizottság hétfőn foglalkozott az ügygyel és megelégedést fejezte ki a fölött, hogy a lappangó bajnak ily hamarosan nyomára jöttek. Elhatározta a közigazgatási bizottság, hogy az összes nyomozati iratokat átzezi az egyházi tónatóságához illetékes intézkedés véget, a minisztériumhoz pedig egyidejűleg sürgős jelentést tesz.

— **Mégint örökölték a cigányok.** Olyan cigánybandáról, amely valami alapítványból honorált rendeltre muzsikál, csak egyről tudunk így általánosságban. Ersekújváron minden vonatot vig muzikaszóval fogad egy máskülömben elég szomorú banda s az errevaló költséget valami olyan ur hagyományozta nekik, aki esküvőjéről érkezett haza szép fiatal asszonnyal és akit cigány fogadott a peronnon. Az ersekújvári alapítványos bandának most párja akadt és pedig *Makón*. *Lonovics* László, egy a város leggazdagabb birtokosai közül, tizezer korona alapítványt tett le a városnál. A pénz kamatait minden évben az alapítványtevő halálának fordulóján napján kell kiosztani a cigányok között. Hogy emlékezzenek meg róla halálatoson.

— **Diáküntetés Pécsen.** A pécsi püspöki jogakadémia ijtusága lelkes tüntetéssel vette meg dr. *Bors* Emil tanárt a helyi klerikális újság támadása ellenében. Dr. *Bors* Emil, jogakadémiai tanár a *Huszádi Században* A jog- és államtudományok művelése címmel értekezést írt, amelyben az ál-liberalizmust ostorozta. A *Pécsi Közöly* című klerikális újság ezért megtámadta *Bors* tanárt s iősölölitotta, vonja le cikkéből a konzervenciákat és vonuljon nyugalomba. A jogakadémia ijtusága az Ovasókor elnökével az élén tegnap *Bors* óráján lelkes tüntetést rendezett a tanár mellett, aki megköszönte a liberális eszmék mellett való állásfoglalást s kérte az ijtuságot, hogy minden más tüntetéstől tartózkodjék. A jogászság egy része azonban ezzel nem érte be s ma éjjel az akadémia épületén, a pénzügyigazgatóság palotáján és több más épületen óriás betűkkel ilyen ijtiratokat tűztek ki: *Éljen Bors Emil! Abcug Haray Ferenc!* (a Közöly szerkesztője), *Abcug Késmárky!* (az Akadémia paptanára). A tüntető diákok bevették a *Pécsi Közöly* szerkesztőségének ablakait, majd a Katholikus Kör palotája elé vonultak, ott is bevették néhány ablakot s nagy betűkkel ráfestették a falra: Le a klerikálisokkal!

— **Véres kardpárbaj.** *Bécsből* jelenti tudósítónk Ma délbén *Walz* és *Steinwender* reichsrathi képviselők között véres párbaj folyt le. A képviselőházban történt legutóbbi szavazások egyikénél *Steinwender* a keresztényzocialistákkal és a német néppárt ellen szavazott. *Walz* erre teleje kiáltott:

— Szégyelje magát, hogy ily árulást követ el a népen!

Steinwender provokálta *Walz*ot, aki elfogadta kihívást. A párbaj nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül ment végbe. A harmadik összecsapásnál *Steinwender* lejön, arcan, állán és mellén erős vágást kapott, mely harc képtelenné tette. Erre beszüntették a párbajt. Érdekes, hogy *Steinwender* a Reichsrath legjobb vivóinak egyike, ellenfele *Walz* pedig hatvan évesnél idősebb, beteges aggyastán.

— **Jótekonny adomány.** *Schutz* Mihály (Budapest) 2 koronát küldött hozzánk az ingyeneljárására. A szives adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Szalag-amatőr.** Az emberi szenvedélyek és kedvtelések sokasága kimeríthetetlen. Párisban is szokás a körutakon cinematografikus reklámokkal összecsendíteni a közönséget. Ilyen alkalommal jó aratás szokott lenni a zsebművészeknek. A minap a *Montmartre-boulevard*on a sokaságban, amely ilyen mozgóképek reklámsorozatára csődült össze, egy hölgy hirtelen felsikoltott:

— Toivaj! Toivaj!

Es egy teljesen korrektil öltözött uriemberre mutatott, akit azzal vádolt, hogy lemeszette ridiküljének a szalagjait. A vádló hölgy és a gyanus ur element a rendőrkapitányságra, ahol a vádott készségesen megmondta, hogy a neve *Isidore V.*, hogy itt és itt lakik és hogy vagyonos. A legnagyobb mértékben tiltakozott az ellen, hogy meg akarta volna lopni a szóban lévő hölgyet, de egyben elismerte, hogy csakugyan elmeszette a ridikül szalagjait.

— Nem tehetek róla — mondotta — de nem tudom visszatartani magamat attól a vágytól, hogy levágjam a szalagokat a hölgyek kalapjáról, ruhájáról.

Házkutatást tartották A. urnál, s akkor csakugyan egész tömeg szalagot találtak nála. A legutolsó kalandja, amely csaknem bamba döntötte, szintén elmult mégis minden nagyobb baj nélkül. V. ur kárterítést adott a hölgynek, amit az el is fogadott, s *Rieux*, a rendőrkapitány csak azt közzötte a szalag-amatőr figyelmébe, hogy a jövőre mérsékelje ezt a szalag-kedvtelést.

— **Apagyilkosság.** *Szegedről* jelenti tudósítónk: *Kácsik* Imre hetvenéves háztulajdonost harminó éves fia, *József* megölte. A gyilkosság régóta húzódo családviszálykodásnak befjezését. *Kácsik* háromszor nősült. Az első feleségétől örökölte a vagyonát azzal, hogy őt a haszonélvezet illeti, de legidősebb fia, *József* elszomorodva látta, hogy az öreg a vagyont második és harmadik feleségétől származott gyermekeire és kedveseire költi. Emiatt többször összeszólaikozott az apjával, akinek a szemére vetette, hogy az első feleségét is az ő könnyelmű élete kergette a sirba. Tegnap megtudta egy kofától, apja szerelójétől, hogy az öreg kiment a szőlőbe. Utána ment és hat óráig leste. Ekkor az öreg hazafelé indult. A fia megállította, késsel rátámadt, elvágta a gégéjét és még háromszor a nyakába szurt. Azután hazament, utközben egy sekély vízben megmosta véres ruháját. Még délelőtt ellopták a gyilkos fut, aki bevallotta a gyilkosságot.

— **Letartóztatott betörők.** A rendőrség tegnap letartóztatta *Turvasz* György 25 éves és *Aron* Endre 26 éves napzámásokat, akikre rábizonyult, hogy a mult hónapban temérdek betörést követtek el. Lakásukon nagyon sok loptól holmit találtak a detektívek. *Igy B. D., K. J.* és *E. K.* monogrammal ellátott lebernémeteket, egy barna férfi felöltöt, nickel és ezüst órák, színházi látosövet, tajték szivarszipkát, arany nő gyűrűt, gyermek übevalót és több értékesebb holmit, amelyek megtekintethők a főkapitányságon, II-ik emelet 72. ajtószám alatt.

— **A soproni bankkás áldozata.** A belügy-miniszter mint Sopronból táviratozzák, ma érkezett leiratával jóváhagyja a városnak *Gebhardt* József polgármester nyugdíjazására vonatkozó határozatát. Egyidejűleg *Kretschy* Sándor tanácsost, kit a bűnügy miatt állásától felfüggesztettek, a miniszter visszahelyezte állásába.

— **Gyilkosság a mulatóban.** *Hamburgból* jelentik, hogy az éjszaka egy magyar ember meggyilkolt egy leányt. *Kiekinger* István, budapesti születésű állás nélküli könyvelő egy éjszakai mulatóban meggyilkolt egy *Gehrman* Márta nevű leányt. A gyilkost, akit most egyebé kéjgyilkosságok elkövetésével is gyanusít a rendőrség, letartóztatták.

— **Somossy-mulató.** A király-utcai volt *Somossy*-mulató igazgatója, *Albrecht* igazgató a volt *Somossy*-mulatóban többé semmitéle variété előadásokat sem tart, hanem azon iáradozik, hogy a kontinensen levő összes nemzetiségi dal- és operettársulatokat a közönségnek vendégszerelés áll bemutatassa, természetesen terített asztalok mellett. Első sorban azon iáradozik jelenleg, hogy egy elsőrangú magyar iársulatot szervezzen, mert két óránt is magyar előadásokat fog tartani e hó 23-ától kezdve. Egy 70 személyből álló spanyol operett-iársulat is fel fog lépni e hó 23-ától apról 30-ig bezárólag. A spanyol iársaság jelenleg nagy sikerrel vendégszerpepel *Bécsben* a *Danzer-Orleanban*.

— **Az osztályorsjáték huszása.** Az osztályorsorsjáték mai huszásan kétezer koronát nyert 14683 37881 75045 83178 93118 40207 68803 36954 25809 29790 61459 77482; *ezor* koronát 24238 35469 56974 72783 6277 16850 27666 43032 47786 62052 26688 82432 26700 26615 36409 81779; *öttszáz koronát* 8234 87342 95623 4075 13594 47073 69803 75717 86230 89605 95602 50768 73813 29501 60708 73813 29501 38767 8853 90019.

— **Rendőri hírek.** *Takács* Márton kocsis a Sándor-utca 22. számú ház előtt leest a kocsijáról és a jobb lábát súlyosan megsértette. A Rókusban ápólják. — *Hatvani* *Deutsch* Károly magánzó Déli-bab-utca 16. szám alatt lévő lakását tolvajkulcossal feinyitották és kétezer koronát érő ékszert elloptak.

A rendőrség nyomozza a lakásfosztásokat. — *Logoth Vince* pincér Kertész-utca 52. szám alatt lévő lakásán az ajtó kilincserére fölakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Holttestét az orvostani intézetbe vitték.

Mért nem jönnek a fecskék?

— Jelenet. —

Történetik Palermo-ban.

Egy fecske: Nos, kolléga?
Egy másik fecske: Ma is csak azt mondom, amit tegnap. Még nem lehet Pestre menni.
Az egyik: Hát bizony ebben van valami. Tegnap a sürgönydróton ülve kívártam az időjárás sürgönyöket. Mondhatom, rémítőek.
A másik: Mit mondanak?
Az egyik: Eső, szél, hűvös idő. Csapadék.
A másik: Mi az a csapadék?
Az egyik: Tudom is én. Elég az hozzá, hogy rossz az idő. Ráérünk hazautazni április végén.
A másik: En is beszélek majd a feleségemmel. Azt hiszem, huszadika körül vonatra ülhetünk.
Az egyik: Vonatra?
A másik: Hogyne, majd gyalog megyek.
Az egyik: Azt nem is gondolom. De a repülés, kedves öregem! A repülés!
A másik: Az a fiataloknak való. Mink öregek már csak inkább vonaton megyünk. Én már úgy tudom Palermo és Budapest között az összeköttetést, mint maga Cook.
Az egyik: Ez nem rossz.
A másik: Sőt jó. Felülök egy közvetlen kocsijetejére és hipp-hopp, otthon vagyok. Majd még kopotatom a szárnyaimat! Egyébként mióta telenek Palermo-ban?
Az egyik: Az idén vagyunk itt először. Eddig Kairóba jártunk. De ott nagyon drága az élet.
A másik: Itt olcsóbb. Képzeld csak, egy barátom, az öreg tartalékos fecske az idén Abbaziába ment telelni.
Az egyik: Borzasztó!
A másik: Ugy-e, borzasztó? Olyan hideg, mint Pest.
Az egyik: Én voltam ott egy hélig, de megszöktem. Négy forintot fizettem naponként panziót. Oriási a drágaság. Egy hernyó két forint. Egy légy nyolcvan krajcár és folyton legyet kell ennünk, mert a gyerekeim hozzá vannak szokva a szárnyashoz.
A másik: És a lakásviszonyok?
Az egyik: Rémesek. Mi a legdrágább eres az a lakunk és mégis beesett az eső a lészekbe. És semmi kényelem. Se lilt, se tüdőszoba, se...
A másik: Jól tette, hogy megszökött.
Az egyik: Na, Isten áldja meg. Megyek haza, vár a feleségem.
A másik: Agyé!
Az egyik: Nem megyek többet Abbaziába. Soha, soha! Drága, hideg és nagyon sok benne a...
A másik: Ugyan menjen, maga kis antisemita...

Voltam király Beotiában...

Assisi Ferenc volt spanyol király nyolcvanötödik évében meghalt. Testileg, szellemileg teljesen gyöngye, jelentéktelen ember volt.

Ki gondolta, ki tudta vajjon
 Hogy Styx Jankó mind máig élt?
 A Léthe árja eltemette
 S elfeledé népe szegényt.
 Pedig hát úr volt hajdanában:
 Gazdag, hatalmas és vidám.
 S uralkodott, mert így kívánták,
 Beotián, Hispánián.

Gyámoltalan volt a szegényke,
 Esetlen, koronás gyerek,
 És mégis a szavára mosdult
 Egy országot és egy hadsereg.
 Száz miniszter, száz szolga leste,
 Hogy ő felsége mit kíván,
 S úr lett parancsa, dadogása
 Beotián, Hispánián.

Míg egyszer trónjáról elűzték,
 Styx János búsan útra kelt,
 János volt, Jankó lett belőle,
 Többé senkit sem érdekelt.
 Elhagyta népe, hadseregje,
 Lehetett már bús vagy vidám,
 Styx Jankóval ki sem törődött
 Beotián, Hispánián.

Toty, moty, vén ember lett belőle,
 Amíg ma meghalt csendesen,
 Egyetlen könnyet e világon
 Nem hullat érte senkisen.
 Királyi árnyék volt a földön
 S a véletlen játéka tán,
 Hogy egykor ő uralkodott épp'
 Beotián, Hispánián.

Nyaraló dalok.

Bevezetés.

Igaz, hogy még csak április van,
 S nem aktuális még a nyár,
 De a várost már beragyogja
 Ezer s egy ifjú napsugár.

A kávéház előtt az utcán
 Rács hirdeti már a nyarat
 S leánder árnyéka fogadja
 Szegényt, aki itthon marad.

De ki maradna Budapestben?
 Se mi, se ti, se én, se ő.
 Eltűz minden pesti nyaralni,
 A divat és főként a hó.

S bár mostan még csak április van,
 S nem aktuális még a nyár,
 De hogy el kell menni nyaralni
 Oh! azt mindenki tudja már.

Budakeszen.

A budakeszi svábpanyákon
 Van sürgős forgás most vigan,
 Meszlik a kicsiny szobákat,
 Tesznek, vesznek mindannyian.

A konyhát szobának kifestik,
 Az ablaktáblák színe zöld
 És keményre dorongolódik,
 Mi padlót képvisel, a föld.

Az istállókból nyaraló lesz,
 A fészerből szép kerti ház,
 És benne nyáron boldog arccal
 Egy tiztagu család tanáy.

Oh menj ki, menj ki Budakeszre,
 Minden pajtán olvasható:
 Egy elegáns, finom családnak
 E villa olcsón kiadó!

Egy úr.

Első héten Ostendében,
 Biarritz a másik héten,
 Spaaban négy vagy öt napig,
 Ott az ember játszatnik.

Majd egy kicsit Svédországba,
 Vagy Brighton. . . Oh, az se drága!
 Sanct Morizban, úgy lehet,
 Szintén töltök két hetet.

Juliusnak eslejen
 El Szalk-Szent-Mártonba mén
 S mire útra kél a fecske,
 Trouvilleből jó Budapestre.

Én.

Hogyha majd leszáll az este
 Csillagfényre a ligetre,
 Kedvesem karomba zárva
 Kirándulok Ós-Budába.

Konfetti és olasz nóta!
 Így nyaralok évek óta.
 S így járkálunk önfelédten
 A hullámoz, vig tömegben.

S a mikor egy zúgba érünk,
 Hol csak az Isten van velünk,
 Csókba olvadunk mi ketten,
 Lehet-e nyaralni szebben?

FŐVÁROS.

(*) **Uj tanítói állások.** A közgyűlés tegnap megszavazta az új tanítói állások szervezését. A tanács mai ülésén már intézkedett az új állások betöltése iránt. Mai üléséből pályázatot hirdetett a polgári iskolának egy igazgatói és huszonhárom tanári, illetőleg tanárnői állásra, az elemi iskoláknál négy igazgatói, hatvan tanítói és ötvenhárom tanítónői állásra és hét óvodnői állásra. A száztizenczeförlem tanítói és tanítónői állás azonban inkább csak formális. Tizenhat segéd-tanítói és tizennégy segéd-tanítónői hivatalból lép elő, tehát

már harminccal kevesebb az állás. Ma ötvennégy segéd-tanító és negyvennégy segéd-tanítónő van. Ha tehát a tanács ezeket lépteti elő, akkor összesen csak hat tanítói és kilenc tanítónői állás marad. A legrosszabb soruk van a megbízottaknak. Ma nyolcvanöt megbízott tanító és hetvenöt megbízott tanítónő van a városnál. Eddig segéd-tanítókat is választottak s a megbízottak legalább segéd-tanító lehetnek. Most azonban segéd-tanítókat nem választanak, mert a segéd-tanítói intézményt meg akarják szüntetni. Ha tehát a tanács a segéd-tanítókat lépteti elő, akkor a legjobb esetben tizenöt megbízottból lehet tanító. A pályázatokat május tizenötödikéig kell beadni.

(*) **Segéd-fogalmazó-állások a fővárosnál.** A székesfőváros közgyűlése nemrégiben elhatározta, hogy tizenkét segéd-fogalmazói állást szervez s ezzel a fogalmazó-gyakornokok létszámát tizenkettővel kevesbíti. A belügyminiszter azonban ezt a határozatot nem hagyta jóvá. A fogalmazó-gyakornokok emlékiratát szerkesztették, amelyben arra kéri a közgyűlést, hogy a segéd-fogalmazó-állások szervezése érdekében intezzen íóiratot a miniszterhez. Az emlékirat tárgyalására azonban, úgy látszik, nem fog sor kerülni. Rájöttek ugyanis arra, hogy az idei költségvetésbe fölveték a tizenkét segéd-fogalmazó fizetését, abban a reményben, hogy a miniszter az állások szervezésére vonatkozó régebbi határozatot jóvá fogja hagyni. A miniszter igaz, hogy nem hagyta jóvá az állások szervezésére vonatkozó határozatot, hanem jóváhagyta később a költségvetésnek az állások betöltésére vonatkozó fejezetét, ami azt je, hogy ezzel halgatólag visszavont az előbbi intézkedést. A segéd-fogalmazó-állások tehát tényleg kérelve vannak s csak a pályázat kiirndtése hiányzik még.

(*) **Villamos vasut a sertésközvágóhídig.** A Budapesti Villamos Városi Vasut mester-utcai vonalából kiágazólag a Hungária-köruton és a gubacsi-uton át a sertésközvágóhídig vezetendő villamos vasut engedélyezési tárgyalásáról íeltett jegyzőkönyvet a kereskedelemügyi miniszter a főváros közönségének azzal a felhívással küldötte le, hogy sajtó szempontjából netán fennforgó észrevételeit sürgősen tegye meg.

Ebből az alkalomból a miniszter már is döntött a felett, hogy a M. Kir. Államvasutak aluljáróinak a villamos vasut elhelyezése céljából való igénybevételehez a pályatulajdonos vasut beleegyezése szükséges. A főváros részéről ugyanis az a feltevés merült fel, hogy az aluljárók használati szolgalmában bennfoglaltatik az a jog is, hogy a közönség az aluljárók villamos vasut lektetésére is igénybe veheti, illetve átengedheti. Ezzel szemben a miniszter arra utalt, hogy a szolgalm jogi természetéből folyik, hogy amint egyfelől a telek, vagy ingatlan tulajdonosa a szolgalm fennállása alatt a jogosult részére biztosított szolgalmi jogot utólagos intézkedéssel nem korlátozhatja, azonképpen a szolgalmra jogosult sem tágithatja sem tárgyi, sem anyagi tekintetben szolgalmi jogát önhatalmulag, vagyis a szolgalmi jogot más céira, mint a minőre az biztosított, igénybe venni, vagy a szolgalmi jogban más jogalanyt részletetni az ingatlan tulajdonosának beleegyezése nélkül jogosítva ninos.

(*) **Májusi vakáció az iskolákban.** A fővárosi iskolaigazgatónak joga van májusban egy napi vakációt adni a vezetés alatt álló iskolának. A budapesti hivatalos tanítótestület elnöksége most fölhitva az összes iskolaigazgatókat, hogy kerültenként ugyanegy napon adják ki a májusi szünetet, hogy a kerület összes népiskolái ezen a napon közösen kirándulást és majális rendezhessenek.

(*) **Áthelyezett adófelügyelőség.** A székesfővárosi VIII. kerületi királyi adófelügyelőség, amely eddig a Mária Terézia-tér 2-ik száma alatt volt, május 2-ikától fogva a nyolcadik kerületi elüljáróság épületével szemben a Baross-utca 66-68-ik száma alá költözik.

(*) **Az új sertésközvágóhíd** dolgában a következő nyilatkozatot kaptuk: Az új sertésközvágóhídon szerdán tartották a próbavágást, amely a szakértő iparosok egyhangu véleménye szerint nagy aggodalomra ad okot. A hivatalos nyilatkozat szintén sejteti a nagy mértékben jelentkező hiányokat, de a vágók és hentesiparosok megnyugtatóvá végett oly adatokat közöl, melyek a tényeknek meg nem felelnek. Ezzel szemben az alulírottak, mint a próbavágáson résztvevő hentesek és iparosok a következöket jelentik ki: A főváros nagy érdeke követeli, hogy a milliókba került vágóhíd célszerűen legyen berendezve és a vágási kénszerrel bevitt hentesiparosok családntartó iparukat ott folytathassák. Amugy is nagy áldozatokat követel ez az új intézmény az iparosoktól és a közönségtől is. Joggal elvárhatjuk, hogy ezzel szemben legalább a hentesipar gyakorlatisa célszerűen berendezéssel meg ne akasztassék. És mit tapasztaltunk? Alulírottak tegnap jelentvünk a próbavágáson és részben közre is működünk. A munkát kilenc és fél óraker kezdtük meg és 4 forrázó kazánál 50 munkás, közöttük több mester dolgozott t. l. délután háromnegyed egy óráig. Leölteik 129 sertést és ezeket kettőhastásig feldolgozták. Az anyag könnyű áru volt és csak egy pár darab sertés akadt kivételesen nehezebb. Ez utóbbi minőséget a vasraekre alkalmatlan szerkezetek miatt felakasztani sehoggy sem sikerült. Az emelő daru is letépte az egyik disznó fejét; egy darabot a fogas vasgerendájának szélessége miatt a földön kellett ketté hasítani. A belek feldolgozására szánt munkaszatlok is kicsinyeknek bizonyultak. Általában az egész belső berendezés a gyakorlati igényeknek meg nem felel. Mindezeknek a polgármester és az élelmezési ügyosztály vezetői, továbbá több fővárosi bizottsági tag is szemtanúi voltak. E tények egybevetése után személyes meggyőződésünk az, hogy az új közvágóhíd mai berendezésével nagy vágásra alkalmatlan, sőt a helyi fogyasztás feldolgozására is csak akkor lesz alkalmas, ha alapos átalakítás után a megállapí-

tott hiányokat kiküszöböltek. Budapest, 1902. április 17. Bittner János, Szász János, Román József, Háring Tivadar, Károlyi Géza, Holdampf Nándor, Sohrell József, Böszörményi Pál, Csető Gyula, Háringás Jakab, Háringás János, Kohautek Rezső, Mühlhoh Tivadar, Németh János, Cserta György, Dobszay József, Michl István, Hrazdilek Ede, Goldstein József, Kertész József, Reich Manó.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Truc és struc.** Tegnapelőtt a kormány félhivatalos lapja hírül adta, hogy a belügyminiszter ideiglenesen Somló Sándort bízta meg a Nemzeti Színház vezetésével, Madár Rezsőt pedig egy további esztendőre az Operaház ideiglenes igazgatójává szerződtette. Erre tegnap itt-ott, nyilvánvalóan intendantsi sugalmazásra támadások érték a félhivatalost. Még pedig két címen. Először azért, mert az igazgatók kinevezése az intendants dolga, a belügyminisztert pedig csak a jóváhagyás joga illeti meg. S másodsor azért, mert szörnyűséges félrendszabály ez a kettős provizorium. Első mérgét ezzel adta ki az intendants ur. Ma aztán kiadja a második mérgét is. Széjjelküld egy kommuniké, amely tudul adja, hogy Madárt és Somlót e hó 16-án, illetve 17-én az intendants bízta meg az említett színházak igazgatásával. Ime a truc. Az intendants ur csak azért is hírül küldi, hogy a megbízás ő tőle ered, nem a belügyminiszteről. Ha az intendants ur meg akarja tudni, mi fontosabb: a tőle eredő megbízás-e, avagy a miniszteről eredő jóváhagyás, — hát kérdezz meg Madárt és Somlót, mit szeretnének jobban: azt-e, ha az intendants nekik megbízást ad, de a miniszter nem hagyja jóvá, avagy azt, ha a miniszter jóváhagyja a nekik adott megbízást, akár rajta van ezen a gróf Keglevich aláírása, akár nem. És ez itt a struc-elem ebben a truc-komédiában. A struc-madár is úgy teszem, mint az intendants ur. Haragszik a számúrra, de mégis a homokba dugja előle a fejét. A különbség csak az, hogy a struc a sivatagban él s a számúr nem felelőse a neki, holott az intendants urnak, aki a hivatalnoki hierarchiában él, igenis van felelőse. Vajon vége van-e ezzel a mai kommunikéval a komédiának? Avagy megszokjuk-e azt, hogy ezental ne a szinpadra nézzünk a látócsővel, hanem az intendantsi iroda felé?

**** A csehek.** A brünni cseh opera ma este harmadik előadásul egy nálunk ismeretlen zeneművet, Kovarszovic Károly háromfelvonásos operáját mutatták be a kutyafészek cím alatt. A librettója Jirasek ilyen című regénye után készült, s meséje egy esch falu népének a zsarnok földesúrral való összeütközését tárgyalja a tizenhetedik század végén. A falu nyílt tere, a kastély, a törvényeski terem s börtön adja az ugyszólván jól ismert otelekvé színhelyét, de az egyszerű mese főlé hatásos részletekben bővelkedő, nagyon jellemzetes, szép muzikala emelkedik, s ugy a szólólistának, mint a karoknak kiváló feladatokat juttat. Különösen a tenor fejtel ki minden képességét, s Bochniceknek, aki a kutyafészes zászlóért kedves családját, életét feláldozó paraszot ábrázolta, rendkívül hálás estét szerzett. Erőteljes, hajlékony, tisztán érvényesítő hangja mindvégig fíradhatatlanul onsengett, s az előkelő közönség viharos ünneplésében talált jól megérdemelt méltánylást. A siralomhajú jelenetben ritka érzelmességgel találta meg utját hangja a szívekhez, s a zsarnokkal való szembezállásban nemes erőt mutatott. A sikerben osztozott Bochnicek mellett Skála Mária, Pivonka Vera, Komarov, Kares és kisebb szerepekben mások is a társaság gazdag hanganyagáról tanuskodtak. A zenekar Sary karmester vezetésével precízül, finom árnyalással, pompásan működött s néhánykor lelkes tapsra ragadtatta a közönséget, főként az intermezzo, mely briliánsul festi a hajnalodást. A rendezés is jeles mozgalmal élet van mindig a színen s dícsérni való, hogy ezek az énekesek a játékkal is majdnem mindig teljes mértékben illuziót keltenek.

**** Balassa Bálint.** E hónap 25-én lesz bemutatód előadása a Nemzeti Színházban Martos Ferenc Balassa Bálint című négyfelvonásos verses színjátékának, melyre Somló Sándor, az új igazgató rendezésével, buzgó készülnek a színház legjobb erői. Az első felvonásban előforduló táncok s néhány dal zenéjét korhú zenei hagyományokból állította össze Sárosi Ferenc karmester.

**** Műsorváltozás a Magyar Színházban.** Fehér Sári gyöngykedése következtében a Magyar Színház műsora megváltozott. Pénteken a svihákok, szombaton és vasárnap (este) Miss Madge Perry fölélépével a New York szépe kerül színe.

**** Francia operatársulat Berlinben.** Az a francia operatársulat, melynek berlini vendég szerepléséről már adtunk hírt, Paul Bourdelle igazgatása alatt áll. A társulat a Manon, a Navarrai leány, Faust, Romeo és Julia, Carmen, Galathea és a Mireille című dalműveket fogja előadni.

**** Egy híres kuplé a Víg-színházban.** A Víg-színház szombati bemutatóján egy angol kuplé is szerepel, melynek The honeysuckle and the bee az eredeti címe s amelynek Angliában most olyan nagy a népszerűsége, amilyenre a Tarara bum dié óta nem volt Angliában példa. A londoni Sketch egyik legutóbbi száma: The new epidemic — az új járvány — címen egész sorozat tréllás rajzban mutatja be, hogyan énekel az angol főváros apraja-nagya, szalonbőgnye, virágáruslánya, kocsiha rendőre, tudósa és katonája az édes nótát, amelyben az ifju a leányt a virág szerepével kínálja meg, míg magának a méh feladatát tartja fenn és mézet szívni készül a virágból. A dallamos nóta persze már megkezdte hódító útját Európá-szerre és eljut hozzánk is. Varsányi Irén, a Víg-színház szubrettje, aki Hegyi Arankánál tanult énekelni, az őrnagy ur premierjén fogja először énekelni a dalt, amelynek magyar címe: A rózsabimbó és a méh.

**** A mótely.** Bricsának nagy érdekességű színműve holnap, pénteken kerül bemutatásra a Várszínházban, dr. Hevesi Sándor rendezése mellett. Az igazgatóság nagy gonddal tanította be s teljesen új kiállítással hozza színre a darabot, amelyből az előadás napján délelőtt 11 órakor, a sajtó meghívott képviselői előtt, ítépróba lesz. Jegyek, amelyek még csekély számban vannak, a Várszínház pénztáránál kaphatók.

**** Pálmay Ilka a Népszínházban.** A Népszínház legközelebbi újdonsága, mely a jövő héten kerül bemutatásra, Weinberger bécsi zeneszerzőnek az izé című operettje lesz. Az előadás érdekességét növelni fogja, hogy az egyik fő női szerepet Pálmay Ilka fogja játszani, ki ugyane szerepben a bécsi Carl-színház nagy sikerrel vendég szerepelt. A darab Stoll Károly rendezésében kerül előadásra.

**** Kury Klára bécsi vendégjátéka.** A bécsi Carl-Theater ensembleszámának egy része május elején vendég szereplést kezd a drezdai Residenz-Theaterben. A társulat másik része Bécsben marad, ahol Kury Klára május 15-ikéig folytatja óriási sikertől vendégjátékát a bécsi színházban.

**** Botrány a Marseillaise miatt.** A nagyváradi Szigligeti Színházban Az ember tragédiája tegnapi előadását zajos botrány zavarta meg. A botrány abból keletkezett, hogy a forradalmi jelenet végén a Marseillaise a közönség megakartja ismételtetni. Peregek zugott a tomboló taps, a leeresztett függöny azonban nem mozdult. A közönség végigtapsolta az egész színetet és ámulva látta, hogy mikor a függöny fel-lebben, Ádám a londoni színen bámolja Évát. Azonban sem Ádám sem Éva nem jutott szóhoz. A következő taps egyre viharzott és izgatottan kibájták: — Halljuk a Marseillaise! A színeszek megdöbbenve állottak a szinpadra, a nézőtérrel sokan eltávoztak és végre a rendőrség lépett közbe és elhallgattatta a tapsot, amely majd egy időráhosszat követelte a forradalom himnuszát. A csend helyreállása és a szinpadlóját nyugodt folytatása azonban nem jelentette az izgalom végét is. Dühösen tárgyalták a nézőtérben s a folyosókon az esetet és egyszerre elterjedt a hír hogy a 30-30-ik gyalogezred parancsnokja tiltotta meg, hogy a zenekar kétszer eljátszsa a forradalmi dalt. Ezzel szemközt Somogyi Károly igazgató és a színházban jelenlévő inspekciós rendőrszét azt mondták, hogy a hiba egyedül az ügyelőt terheli, aki sietett és gyorsan megváltoztatta a színt és hogy semmiféle katonai parancs a himnusz újraéneklését nem tiltotta. A dologban különben, mint egy késő éjjel érkezett távirat jelenti, megszólal báró Kary ezredparancsnok is, akit a Magyar Távirati Iroda nagyváradi tudósítója fölkeresett. A parancsnok kijelentette, hogy ő a színházban a Marseillaise tiltó rendeletet nem küldött. A katonazenekar csak a dinasztiai sértő zenedarabokat nem játszhat, más zeneműre nézve semmiféle tilalom nem akadályozza.

**** Miss Madge Perry.** A Magyar Színház angol vendége a megváltozott műsor következtében két nappal előbb, már szombaton lép a közönség elé, amely nagy érdeklődéssel várja e fölélépést. Miss Madge Perry, akinek arcképei napok óta feltűnést keltenek a zene-műkereskedések kirakataiban, a darab eredeti énekszámain kívül két angol kuplét is énekel: A little bit of fun és Rainbow coon címmel. Miss Madge Perry fölélépési alkalmából Fifi szerepét hosszu idő óta ismét Ledószky Gizella fogja játszani, aki annak idején e szerepet nagy sikerrel kradta. Kisst Tomcsányi Russi, Bronaret pedig Borbély Sándor, a színház újonnan szerződött komikus játszása. Margó Zelma, Boross, Palásthy megtartották régi szerepeiket.

**** A Népszínház népszínmű-újdonsága.** A Népszínház legközelebbi népszínmű-újdonsága Gécy Istvánnak A régi szerető című új népszínműve lesz, mely a Porzolt-féle százaranyos pályázaton A rózsáti malom mellett legutóbb díszelést nyert. Gécy darabjából holnap délelőtt tartják meg az olvasópróbát s bemutatója, mint értesülünk, május első napjaiban lesz. Fő női szerepét Blaha Lujza asszony fogja játszani.

**** Mascagni Berlinben.** Mascagni Pietro Berlinben gróf Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövét védnöksége alatt két hangversenyt rendez, amelyek az az olasz énekes ensemble mutatja be magát, melylyel Mascagni legutóbb Budapesten is hangversenyzett. Az ifju olasz mester ma este különben Rossini: Stabat mater című oratoriumát dirigálja Berlinben.

**** A Fővárosi Nyári Színház előadásai.** Kreszdny Ignác szingagató betérjesztette a székesfehérváros tanácsához az az iránt való kérvényét, hogy a budai krisztinavárosi szinkörben április hó 26-ikán megkezdhesse az előadásait. Ünnepeken és vasárnapokon két-két előadást kíván rendezni, a délutáni 3 órakor kezdődik, az esteli pedig fél 8 órakor. A tanács elrendelte a színház hatósági megvizsgálását s ennek az eredményéről teszi függővé az előadások engedélyezését.

**** Schrott asszony Berlinben.** A berlini mesterjátékokban, amelyekről már adtunk hírt s amelyek jövő hónap 4-ikén kezdődnek a berlini udvari színházban, Schrott Katalin asszony, a bécsi Burg-színház volt híres tagja is részt fog venni. A művész A tékozló Rózsáját fogja játszani.

**** Vidéki színház.** Kolozsvárt a napokban mutatkozott be Jankó Abigél, a kolozsvári Nemzeti Színház újonnan szerződött tagja, az Ahol uatkolnak című szindarab Susanne szerepében. A közönség nagyon rokonszenvesen fogadta s mint kezdőnek, általában szép jövőt jósolnak. Nyílt színen többszörösen kapott zajos tapsokat s a fölvonások végén ötször hívták ki. A szinpadra több pompás virágbokréttal nyújtottak föl.

**** Hangverseny a Telefon Hírművészek.** A Telefon Hírművészek szerkesztősége ma este előzetesnek szökröktőlásra házhangversenyt rendez. Közreműködnek a hangversenyen: Dominici Szadóna, Dubey Valéria, Hettyei Aranka, Lamberger Henriette és Leopold Franciska urnok, Erdélyi Emil, Ney Bernát és Ssemere Árpád urak. A hangverseny után 10 óráig az est folyamán érkezett legújabb híreit olvasgatja fel a beszélő újság, majd 10 óratól 11 óráig megcsángzene lesz hallható a kagylókön keresztül, melyet az Elte és az Emie kávéházától közvetít a Telefon Hírművészek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Magyarország közjoga. Dr. Ferdinándy Gejza egyetem tanárától most jelent meg a Politzer Zsigmond és fia kiadásában Magyarország közjoga. A majd ezer oldalos munka nem a külföldi közjogi írók munkáinak utánzata. A magyar ellogásnak minél erősebb kidomborítása, s ismertetése lebegett a szerző szeme előtt; ez a szempont vezérelte a mű megírását, midőn nemcsak a mai közjogot vizsgálta, hanem a múltat, az ősi intézményeket is figyelembe részesítette. Céjja e tekintetben nem az volt, hogy egyes közjogi intézményeink alapját s csiráját valamely elavult alkotmány biztosítékban kutassa, hanem, hogy kimutassa az ősi közjelfogást. A mű egyik érdeme annak kimutatása, hogy bár legtöbb közjogi intézményünk eredetét nem is lehet tán a régi korból levezetnünk, mégis még az idegenből átvett intézményeink is akként alakultak át a közszellem hatása alatt, hogy régi s újabb alkotmányos életünk szerves kapcsolatahoz hozható. Az író céjja az volt, hogy gátat vessen annak újabb szokásnak, amely hazai intézményeinket idegen alkotmányok elvei szerint iparkodik mag: aráni s ezáltal azokat eredetiségükből s lényegükből kiforgatja. A mű tárgyalási módszere is minden tekintetben szerencsésnek mondható amennyiben a közigazgatási jogot nem vonta tárgyaláskörébe s ez által több tért szentelhetett az alkotmányjogi elvek tüzetes kifejezésére. A mű ára 10 kor.

○ A jogi szakoktatás reformja. Dr. Bartha Béla, a debreceni jogakadémia tanára a jogi szakoktatás reformjáról figyelemreméltó kritikai méltatást írt. Füzete a mostani reformterveknek történelmi bázist megvilágítja s a jogi szakoktatásunk bajait fölírja. Bajok gyanánt a következőket jelöli meg: a kötelező doktorátust, az egyetemnek főleg e miatt való túlszűköltségét, az ijtuság nagyobb részének a tanzsabdalaggal üzőtt visszaélését s a vizsgálatoknak, sziagorlatoknak így előálló megdöbbenő eredményét. Ismertetni s bírálj a miniszter reformterveit s azokat tnyomór részükből helyesli. Pártolja a kötelező kollókvimokat s gyakorlatokat, de az utóbbiak számát szaporítani kívánja; az államvizsgálati bizottságok elnökségének a tanári elem iránt több bizalmat s társadalmi súlyának emelését követeli.

○ Virányosok. Elbeszélés, írta Kovassayné Kun Melanie. Ara csinos vászonkötésben 1 korona. Megjelent az Athenaeum Olvasótárában.

EGYESÜLETEK

(A Budapest-Józsefvárosi Jótékony Nőegyesület) ma délután tartotta az évi rendes közgyűlést Berzeviczy Albert elnöklése mellett. A választmány jelentéséből, amelyet Spanberger Alajos egyesületi titkár terjesztett elő, fölemlíti, hogy az egyesület tagjai lelkesedéssel karolták föl a szegény-ügyet s fáradozással és anyagi áldozatokkal igyekeztek enyhíteni s így az egyesület ebben az évben ismét haznoms tevékenységet fejeltethet ki. Az egyesület vagyonára 9.451 korona. Az elmúlt évben 227 szegény tanuló látta el teli ruhával. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a fölmentést minden irányban megadta s köszönetet mondott a vezetőségnek. Elhatározták, hogy a pénztári maradványt ezúttal nem osztolják a vagyonhoz, hanem — a nyomott viszonyokra való

téknél — készletben tartják, az előforduló segélyezésekre. Végül egyhangulag újból megválasztották elnökük *Berzeviczy* Albertet, nöelőkük *Ebner* Jánosné és *Visy* Imrénét, ügyészük *Hüvös* Józsefet, titkárrá *Spaunberger* Alajost, pénztárossá dr. *Ebner* Jánost, számvizsgálókká *Tölgyi* Gyulát és *Kartschocke* Jánost.

VIDÉK.

— (Tisztaújítás Pósszonyban) Pósszony város törvényhatósági bizottsága *Osztrouczky* Géza trencsényi főispánnak mint kormánybiztosnak elnökölésével ma délelőtti tartotta tisztújító közgyűlést *Drolly* Tivadar polgármestert és a tanács többi tagjait egyhangulag újból megválasztották. Főpénztárossá *Steinbarcer* Imre eddigi alszámvéző lett. Az eskü letétele alatt megkondukt a városház tornyának nagy harangja.

SPORT.

Bécsi löversenyek.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Bécs, április 17.

Borus, szeles időben folyt le a bécsi tavaszi meeting harmadik napja. Nagyobb futás nem szerepelt a programon, de minden egyes futam sport szempontból igen érdekes lefolyású volt. Igy Dyar trainer ma ismét folytatta diadalutját gondozottjaival *Charmant* és *Lepke* óriási javulásról tettek tanúságot. A közönség most már vakon követi a gödi istállót és állandóan Van Dusent játssza. Igy érthető, hogy ugy *Charmant* mint *Lepke* — pedig egyiknek sem volt strike papirforma szerint nagy esélye — mint nagy favorit indult. A Zsupán-versenyben azonban Van Dusent az a baleset érte, hogy lova, a nagy favorit *Nesze*, neki szaladt a startérg szalagjának, a lovas kiesett nyergéből, *Nesze* pedig a tribünökig futott. A start emiatt hosszúra nyúlt és *Nesze* résztvevett a versenyben. A fogadóknak ma jó napjuk volt, mert minden egyes futamban fogadott jól győzött.

A részletes eredmény a következő:

I. Luthaus-verseny. Díj 8000 korona. Távoltság 2000 méter. Báró Königswarder H. *Pastje* (Smeja) első, báró Springer G. *Tétovája* (Mausler) második, Dreher A. *Ajaxja* (Cleminson) harmadik, azután *Fantassin* és *Belle Alliance*. Totalizátor: 10: 36. Helyrefogadások: I. 50: 95 és II. 50: 103.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoltság 1000 méter. *Blaskovich* E. *Charmantja* (Van Dusen) első, gróf *Degentfeld* Royal *Flusija* (Maino) második, *Szemere* M. *Béziaja* (Bonta) harmadik, azután *Allerweil* fidel, *Beduselt*, *Pötörke*, *Atilla*, *My Lady*, *Antonius*, *Saskia*. Totalizátor: 10: 24. Helyrefogadások: I. 50: 76, II. 50: 146 és III. 50: 106.

III. *Laxenburgi*-díj. Díj 8000 korona. Távoltság 1600 méter. *Lovag Lederer* S. *Sajója* (Slack) első, *Herzog* M. *Bombonja* (Glohrst) második, gróf *Festetics* T. *Couleurej* (Tara) harmadik. Azután *Lumpaci* II., *Nothing* I., *Gloria*, *Galette*, *Petronell*. Totalizátor: 10: 44. Helyrefogadások: I. 50: 84, II. 50: 123, III. 50: 92.

IV. *Schwechati*-díj. Díj 5000 korona. Távoltság 2000 méter. *Blaskovich* E. *Lepkéje* (Van Dusen) első, *lovag Lederer* S. *Akárhogyja* (Slack) második, báró *Königswarder* H. *Semperidomja* (Adams) harmadik, *Szemere* M. *Sobrija* (Bonta) negyedik. Azután *Kartal*, *Glory*, *Francitour*, *Medicus*, *Kalupri*, *Booky*, *Lovag*, *Szabász*. Totalizátor: 10: 81. Helyrefogadások: I. 50: 84, II. 50: 108, III. 50: 178.

V. *Empan*-verseny. Díj 8000 korona, távoltság 1600 méter. *Herzog* M. *Alasija* (Glohrst) első, báró *Springer* G. *Nevertind*-je (Michaels) második, *Dreher* A. *Getrostja* (Cleminson) harmadik. Azután: *Lachigun*, *Nesze*, *Fóthi* dal, *Durnyi*. Totalizátor: 10: 55. Helyrefogadások: I. 50: 85, II. 50: 157, III. 50: 82.

VI. *Eladók* gátverseny. Díj 1800 méter, távoltság 2400 méter. *Mauthner* V. *Sherman*-ja (Poole) első, *Mr. Lambton* *Meréze* (Healy) második, gróf *Károlyi* M. *Vieux Garçon*-ja (Buxtable) harmadik. Azután: *Driver*. Totalizátor: 10: 22. Helyrefogadások: I. 50: 52, II. 50: 51.

VII. *Akadályverseny*. Díj 8000 korona. Távoltság 8200 méter. *Horthy* J. *Álmonja* (Slinn) első, *Mauthner* V. *Garcia*-ja (Poole) második, *Rheina* *Wolbeck* *Íshadnagy* *Malteser*-e (Lawton) harmadik. Totalizátor: 10: 15.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A kadarkuti földbírtokos. Ma, a negyedik napon, nagyon rövid tárgyalás volt. A per sorsára nézve azonban a legfontosabb volt a mai nap, mert a törvényszék ma döntött a meghiteltetések ügyében. Tízvenegy tanu esküdött meg arra, hogy az elhunyt Nagy Márton — ellentétben a vád állításával — 1890. május 26-án reggel 7 órakor még élt. Nagy Ákos, az elsőrendű vádlott is tett egy érdekes nyilatkozatot. Az elnök kérdésére elmondotta, hogy az elhunyt egy kezében az ő édes atyját hívta Pécssett a közjegyzőhöz,

mert akkor végrendekezni akart. De atyja nem ment el, mert hallotta Nagy Mártonról, hogy a leányának mitsem akar hagyni. Azért nem is történt akkor a végrendekezés.

A törvényszék a tanuk megeskütése tárgyában visszavonult, s egyórai tanácskozás után *Rónay* elnök kibírdette a bíróság határozatát, mely szerint *Rabati* Sándor, *Kaszás* János, *Kaszás* Jánosné, *Kövesdy* Józsefné, *Horvát* Józsefné, *Nagy* István, *Dardányi* Ferencné, *Kálmán* Jánosné, *Molnár* Ferencné, *Bodis* Péterné, *Weber* Ferenc, *Hardi* János, *Hardi* Kata és *Sebők* János megeskütését elrendelte, mert perrendszeri akadály a tanuk meghiteltése ellen fenn nem forgott. *Dessó* Istvánnak és *Simon* Jánosnak megeskütését felfüggesztette, mellőzte azonban *Dessó* Istvánnak és *Bátor* Györgynek megeskütését azon feltűnt ingadozásnál fogva, mely vallomásukban megnyilatkozott.

A tanuk letették az esküt s az elnök a tárgyalás folytatását holnap reggel 9 órára Pestvármegye közgyűlési termébe tűzte ki.

§§ Felségsértési pör. Az elbelföldi törvényszék ma tárgyalta Fimann könyvkiadó felségsértési pörét és felmentette a vádlottat azzal a megokolással, hogy a röpirat nem sérti *Ferenc* József királyt, csak a jezsuitákat ostromozza. Fimann tudvalevőleg ezt a röpiratot, amelyet Ausztriából kiittottak, megküldötte magának *Ferenc* József királynak, hogy fogadja el magánkönyvtára számára.

A levélhordó gyilkosai.

Kolozsvár, április 17.

A kolozsvári esküdtszék előtt ma állott az a két elvetemedett csavargó, kik ez év január havában *Bürger* kolozsvári levélhordót oly kegyetlen módon meggyilkolták. A borzalmas tett részletei a következők: Két csavargó, *Friedrich* és *Szöcs* tavaly Kolozsvárt egy udvari szobát béreltek s aztán a címükre egy pénzesutalványon négykoronát adtak fel. Amikor másnap a levélhordó a pénzzel megjelent, *Friedrich* egy előre elkészített baltával leütötte, aztán társával együtt kirabolta. A gyilkosok azonban nem élvezheték a vér árán szerzett zsákmányt. A házbelieknek feltűnt a levélhordó elmaradása s a gyilkosokat még ott helyben elfogták.

A kolozsvári törvényszék báró *Szentkereszthy* elnökölésével ma reggel kezdte meg a bűnügy tárgyalását. A fővádlott, *Friedrich* *Ferenc* nemcsak a *Bürger* ellen elkövetett rablógyilkossággal van vádolva, hanem vádat emeltek enine özvegy *Ignácné* gyümölcs-Árus aszonyon elkövetett rablógyilkosság és özvegy *Vajdáné* ellen elkövetett rablógyilkossági kísérlet miatt. Ezekon kívül azzal is van vádolva, hogy *Mándy* János vasuti főkalauz nevére váltókat hamisított. A bíróság a váltóhamisítás ügyét tárgyalta elsőnek. Kihallgatták *Friedrich* anyját és testvérét is, de ezek megtagadták a vallomást. *Friedrich* beismerte, hogy a hamisított váltókat ő csinálta. A váltóhamisítás ügye után következett a gyilkosság dolga.

Az emiatt előbb megkérdezte *Friedrich* fővádlottat, hogy mit csinált a váltóhamisítással szerzett pénzen.

- Elkártyáztam egy részét — felelte a vádlott.
- Szokott ön templomba járni? Van-e imádságos könyve?
- Van; szoktam.
- Milyen iskolát végzett?
- Négy elemi osztályt.

Friedrich az elnök kérdéseire beismeri, hogy résztvevett a gyilkosságban, amennyiben ő ütötte le a levélhordót. Anyjában azonban módosította a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, hogy kijelentette, hogy nem akarta megölni a levélhordót, hanem csak elszédíteni. A rablást azért eszelte ki, hogy az így szerzett pénzen a váltóhamisítás dolgát elsimítsa.

A második vádlott, *Szöcs* előadja, hogy már fél-esztendővel a gyilkosság elkövetése előtt kezdtek őt rábeszélni, hogy segítsen a gyilkosság elkövetésénél, de ő visszautasította az ajánlatot. Januárban *Friedrich* azt mondta, hogy *Szabó* Istvántól harminc forintot kapott a gyilkosság elkövetésére. Őt csak arra kérték föl, hogy az utalványt aláírja és erre vállalkozott is. Azután ő is elmondotta a gyilkosságnak már ismert részleteit. Kijelenti, hogy ő nem bántotta a levélhordót s amikor látta, hogy vérzik a feje, leütötte vízzel. Erre *Friedrich* megrugta az áldozatot. Most izgalmas jelenet következett. *Friedrich* szemébe mondta *Szöcs*nek, hogy amikor a levélhordó már a földön feködt, *Szöcs* üsszötte a fején az üveget. *Szöcs* ezt tagadja, mire *Friedrich* iszonyuan káromkodni kezdett:

— Ugy menekedjek meg az akasztófától kiáltotta, hogy igaz, amit mondok.
— A szembesítés után *Friedrich* beismerte, hogy elhatározta a levélhordó meggyilkolását.
A harmadik vádlott *Szabó* István, aki azzal van vádolva, hogy ő adta a gyilkos terv megvalósításához szükséges pénzt. *Szabó* mindent konokul tagad. A két fővádlott különben kijelentette, hogy a bankjegyeket nem rabolták el, hanem a pénz kiesett a táskából, amikor a levélhordó a földre zuhant.
Délután folytatták a tanukihallgatásokat. Előbb *Bürger* özvegyét hallgatták ki, aki 25 forint kártéri-

tést kér. Ezuán *Hanczné*, a szállásadóné következett. *György* *Zsuzsa* szobalány a folyosóról látta, hogy *Friedrich* és *Szöcs* az ablakot kinyitni akaró vérző levélhordót az ablaktól erővel elragatják. *Csipkés* ügyész kéri a tanu megeskütését, ami megtörténik. *Szöcs* tagadása és védője ellenzése daóra. *Weisz* *Adolf* tanu *Szöcs*öt megfogta midőn menekülni akart. *Szöcs* egészen véres volt. *André* postakocsiis vallomása lényegtelen. *Hörr* *Frida*, kinek *Friedrich* házasságot ígért februárba, azt vallja, hogy *Friedrich* azzal biztosította, hogy otthonról pénzt kap. Tanu szülei jó munkásnak ismerték *Friedrich*et. *Bak* *Lajos* *Friedrich* munkaadója vallja, hogy *Friedrich* jó munkás volt, de rendellen és ezért bocsátották el, holott megmáradhatott volna. *Bak* előadja, hogy egy asztalt, amelyet *Friedrich* csinált valami miatt fel kellett bontani és egy belső lére irva ezt találták: „*Friedrich* gyilkolta meg *Palincé*“; azaz özvegy *Ignácné*, kinek meggyilkolásával vádolják. *Friedrich* kijelenti, hogy ezt nem ő írta.

Holnap irászakértők vizsgálják meg az írást és a tanukihallgatást folytatják. A tárgyalás menetét nagyon elősegíti *Gócs* *Jenő* vizsgálóbíró vizsgálata, melynek folyamán sok fényképtelvével és helyszíni szemle történt. Igy *Szöcs* hiába tagadta, hogy őt az emletről nem láthatta *György* *Zsuzsa*. A vizsgálat több fényképpel igazolta ezt.

Nyíltér.

ZSÍGA

jöjj haza

gyermekeidhez és nődhöz

családod mindkét

részről

mindent rendezni fog.

Minden külön értesítés helyett.

Alulírottak az összes rokonság nevében fájdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett atyjuk, illetve apóruk, nagytatyjuk, bátya, sógoruk

Stern Miksa

(Stern Löwy A. fia)

életének 65. évében hosszú szenvedés után történt elhalálását.

Drága halottunk földi maradványai f. hó 18-án, délután 1/4 órakor fognak az elhunyt lakásából (V. ker., Arany János-utca 32. sz.) a Kerepesi-uti izr. temetőben lévő családi sírbaoltba kísértetni.
Budapest, 1902. április hó 17-én.

Szöved *Arthur*, *Ágoston* *Lajosné* szül. *Stern* *Milva*, *Mandel* *Gyuláné* szül. *Stern* *Hka*, *Szöved* *Emil*, *Szöved* *Richard* gyermekei. *Ágoston* *Lajos*, *Mandel* *Gyula* mint vejei. *Szöved* *Emilné* szül. *Schwarz* *Margit*, *Szöved* *Richardné* szül. *Anspitz* *Lujza* mint menyei.

Öz. *Stern* *Lajosné* szül. *Stern* *Berta* mint nővére.

Öz. *lovag* *Kuhner* *Dávidné* szül. *Back* *Hermin*. *Begavári* *Back* *Erné* és neje *Kuhner* *Zsófia*, *Poltzer* *Gusztáv* mint sógor és sógornő, valamint az összes unokák.

Istenben boldogult utolsó kívánsága szerint koszoruk mellőzöndök.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRÁTOK.

Bécs, április 17. Néhai *Rudolf* trónörökös nevénapja alkalmából ma a schönbrunni kastély kápolnájában ünnepies gyászmise volt, amelyen jelen volt a király és *Mária* *Valéria* főhercegnő.

Bécs, április 17. *Woboril* Jánost a január 26-ikán *Kessler* *Israel* öszerezen elkövetett orgyilkosság miatt

az esküdték egyhangu verdiktje alapján kötélt általi halálra ítélték.

Vilma királynő betegsége.

Héja, április 17. A hivatalos orvosi jelentés szerint a királynő a múlt éjszakát kevésbé jól töltötte. A láz egyre tart, de nem fokozódik. A királynő általános állapota aránylag kielégítő.

Héja, április 17. A hivatalos lap ma este a belügyminiszter közleményét hozza, amely szerint Henrik herceg azt az óhajt nyilvánította, hogy a küszöbön álló születésnapján, tekintettel a királynő egészségi állapotára, minden nyilvános ünnepség maradjon el.

Szipjágin meggyilkolása.

Pétevár, április 17. A meggyilkolt Szipjágin belügyminiszter lakásán tegnap gyászistentisztelet volt, amelyen megjelent a cár és a cárné, több nagyherceg, továbbá a birodalmi tanács és diplomáciai testület tagjai.

Pétevár, április 17. Szipjágin miniszter emlékére a metropolita ma gyászistentiszteletet tartott, mire Szipjágint a Newski Sándor-kolostorba eltemették. A gyászünnepeken jelen volt a császár és a császárné, a trónörökös-nagyherceg, a nagyhercegek és a nagyhercegnők, a leg több udvari méltóságok és a diplomáciai kar. A koporsót cár, a trónörökös nagyherceg, a nagyhercegek és a miniszterek vitték a halottaskocsira.

Az új angol kölcsön.

London, április 17. Az Evening Standard jelentése szerint a ma kibocsátott kölcsönt már tisztelesen tuljegyzték.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 17. A közgazdasági bizottság ma folytatta a határidőszétléről szóló törvény tárgyalását. Licht indítványára elhatározták, hogy rövid általános vitát folytatnak Iro indítvány fölött.

A vitában több képviselő és a földművelésügyi miniszter vettek részt. Az utóbbi kijelentette, hogy Iro indítványra figyelemreméltó kísérlet arra, hogy ezt a nehéz problémát közelebb vigye a megoldásnak. Utal a már e fölt tett nyilatkozatokra és a nélkül, hogy a kormány nevében beszélhetne, megjegyzi, hogy ő a maga álláspontjából nem fog táplálni eivi aggályt a határidőszétl eltiltása ellenében, feltéve, hogy az a végrehajthatóságot biztosító alakban jutna kifejezésre. Az előterjesztett iormulázás mindenesetre igen alapos átölgözásra és módosításra szorul, hogy alapja lehebben további tárgyalásoknak. Merunovics határozati javaslatot nyújtott be, melyben felhívják a kormányt, érvényesítse beölyását, hogy Magyarországon a mezőgazdasági termékekben való tözszeszertü határidőszétl ellen hasonló intézkedéseket tegyenek, mint Ausztriában. Végül egyhangúlag elhatározták, hogy Iro kisebbségi indítványát albizottsághoz utasítják jelentésével együtt. Az albizottságot nyomban megválasztották és 14 napi határidőt tűztek ki neki a jelentés előterjesztésére.

New-York, április 17. (Terménytözszede.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban heleben 9 1/2 (9 1/2), április 9 22 (9.14). Júliusra 9.06 (9.01). New-Orleansban heleben 9 1/2 (9 1/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35). Refined in Cases 8.50 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western steam 10.10 (10.10). Robe és Brothers 10.40 (10.35). — Tengeri irányzata szilárd. — Májusra 68.— (67. 1/2), Júliusra 67 1/2 (67.—). — Szept-re 66 1/2 (65. 1/2). Buza irányzata igen szilárd. — Piros öszá heleben 8. 1/2 (8. 1/2). Májusra 80 1/2 (79. 1/2), Júliusra 80 1/2 (79. 1/2), Szept-re 80 1/2 (79.—). Dec-re 81 1/2 (80. 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1. 1/2). — Észel: Iair Rio 7. sz. 5. 1/2 (5. 1/2). Áprilisra 4.95 (4.95). Júliusra 5.15 (5.15). — Liszt: Spring Wheat clears 2.80 (2.90). — Cukor: 2 1/2 (2. 1/2). — Öm: 28.75 (28.—). — Réz: 12 1/2 (12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 18. (Terménytözszede.) (Zárlat.) Buza irányzata igen szilárd. — Májusra 73 1/2 (73 1/2), Júliusra 74 1/2 (73 1/2). — Tengeri irányzata szilárd — Szept-re 62 1/2 (61 1/2). — Zsír: Májusra 9.72 (9.70). — Júliusra 9.85 (9.80). — Szalonna short csear 9.70 (9.70). — Sertészs: Májusra 16.92 (16.77). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

F. F. Budapest. Bugzón keresünk a történetben olyan motívumokat, amelyek indokoltá tehetnék az ön nagy haragját, de nem találunk. Ön azt mondja, hogy a barátja részéről árulásnak veszi azt, hogy elkért attól a hölgytől akit ön röviden Ö-nek nevez, abból a szegfűből, amit ön vásárolt. Mert hát tudta, hogy ön vette a virágot. És most már kerül az Ö t is és a barátját is. Hát ezt nem tudjuk megérteni. Azt tudniillik, hogy ilyen komolyan veszi ezt a dolgot. Hiszen ilyenormán az Isten örizen attól minden

kisasszonyt, hogy ön virágot vigyen neki, és minden fértit is attól, hogy ön a barátságába fogadja. Ezek a viszonyok, amelyek pedig voltaképpen mind a két címen bizalmasabb érintkezést jelentenek, olyan felelősségeket rónak az ön barátaira és barát-nőire, amelyek terhesek. Folyton tartaniok kell attól, hogy megbántják önt. Amiért hiányzik a szegfűszálak közül egy, kész a harag. A virágok közül csak némelyeknek van valami olyan különös jelentőségük, amit ön minden, az ön által vásárolt virágnak tulajdonit. Például az első virágnak, vagy annak a virágnak, amelyet egy bizonyos napon ad a lánynak. Az ilyet le szokás nyomtatni az emlékkönyvbe, vagy beteszik a medallionba... Hanem minden virágot ennyire számon tartani... Szóval: — nincs igazza önnek, ha tulságosan haragszik s egy kicsit meghigadtabban, ha majd egyet kettőt alszik a nagy estre, ön maga is észre fogja venni.

St. J. Öregfalu. A dolgon csak úgy lehet segíteni, ha a község állami támogatást, illetőleg a deficit fedezését kéri a vallás- és közoktatásügyi minisztertől. Nemzetiségi vidéken működő magyar iskoláról lévén szó, nem kételkedünk, hogy a miniszter figyelembe fogja venni a kérést s ha csak telik a budgetből, meg fogja önököt segíteni, hogy az iskolát ne legyenek kénytelenek beszűntetni.

209.458. számú előzető. A jegyesek születési és illetőségi bizonyítványaik alapján szabályszerűen kihirdetendők s csak azután köthetnek házasságot. A polgári kötés mindig megelőzi az egyházi kötéset.

M. A. Duna-Szekeső. A mértékitelesítő szakvizsgálatot a budapesti műegyetem tanáraiból szervezett bizottság előtt kell letenni. A kérvény a műegyetemhez intézendő s melléklendők a születési és tanulmányi (középiskolai értségi) bizonyítványok.

Uj előzető. 1. Cak a korcsmai hitel engedélyezett öszségeig. 2. Mindenesetre előny. 3. Igen, de esküt kell tennie arra, hogy nem italt adott érte. 4. Nem köteles, de a házastelek közt szükséges kölcsönös gyönggéség szempontjából kívánatos, hogy megtegye.

Urania. Mindenekelőtt méltóztassék a vállalat igazgatójának ajánlatot tenni. Ha a vállalat reilek-tál reá, akkor csak a szövegét kell megírnia s utmutatással szölgálni a beszerzendő illusztrációkra. Ezeknek a költségeit egészen a vállalat fedezi.

M. A. Vidrátszeg. Mzeum-utca 9. szám alatt van a lakása.

E. L. Eger. A. L. ösztyaltanácosos II., Csónak-utca 2. Sz. A. örszággyűlési képviselő IX., Ferenc-kört 12. R. R. miniszteri titkár VII. Murányi-utca 61. H. F. ösztyaltanácosos VII., Wesselényi-utca 60. szám alatt laknak.

Türelmetlen. 1. Igen, létesült. Elöknője madarasi Beck Ilonka. VI. Andrassy-ut 25. szám. 2. N. D. VI. Andrassy-ut 43. szám alatt lakik. 3. Fővezetik. 4. Elökesztő iskola, mely a szini iskolára készítene elő, nem létez k. Ezeket különben már első kérdése alkalmából megirtuk. Ha lapunk utóbbi számaiban utána néz, meg is fogja találni.

Cs. J. Enying. Sokat tudakozdunk utána, hogy önek a kérdéses dologban teljesen hiteles adatokat adjunk, de sajnálatunkra senkitől sem kaptunk olyan választ, mely a kérdés eldöntésére alkalmas lenne. Legjobb lenne, ha kérdésesül Salgó-Tarján állomás-önökéhez iordulna, vagy az Örszágos Erdészeti Egyesülethez. (V. Alkotmány-utca.)

Cs. J. Arad. Méltóságos V. B. nyug. államtitkár, örsz. képviselő. Legajánlatosabb a levélét a képviselőházba címezni, ott a legbiztosabban megkapja.

M. J. S.-A. Ujhely. 1. Nem, csak a meghatározott napokon. 2. Güök—Somogyi Francia Nyelvtanár-ból megtanulhatja magán uton is. 3. Nem munkatársak lapunknak. 4. Már itthonvan. 5. Latin szó.

Tatahazi előzető. Délig köteles a postát nyitva tartani.

Miskolczi előzető. V. Károly főfelügyelő, IX. Lónyay-utca 16. szám. Cime: nagyságos.

K. Cz. J. Berzete. Méltóztassék ezíránt Schönherr Gyula muzeumi könyvtárhoz, a tolyóirat egyik szerkesztőjéhez fordulni. Levelét a Nemzeti Muzeum könyvtárhoz intéznie.

Bagdati vasut. A vasut, Bagdat érintésével, a perza öbög építetük ki. Hossza 2500 kilométer lesz. Nyolc év alatt kell készíteni. A vasutat a Deutsche Bankverein protektorátusa alatt egy pénz-csoport finanszírozza.

G. S. Budapest. Amennyiben kérdése nem nyert időközben e'ntéztét, sziveskedjék megisméteini, mert a levélre nem emlékszünk.

214.007. Kassa. Szász Károly Attila halála címü tragédiáját annak idején a Kézár-díjjal megjutalmazták, de nem adták elő.

Gy. P. Győr. A kérdezett cikket Goda Géza írta. F. J. Pecs. Könyvvalakban még nem jelentek meg azok a mesék.

F. E. Beregszász. Az 1902. évi költségvetést csak a képviselőház irodájában kaphatja meg. Irjon Regele János kir. tanácsos, képviselőházi főigazgatónak, (VIII. Sándor-utca 8.) ha van illősleges példánya, szivesen megküldi.

K. M. Fácánkert. A tous les trois nem lett az adott esetben megcsinálva.

Cs. P. Igen, a képviselő álláandón Budapestben tartózkodik és VI. Andrassy-ut 77. szám alatt lakik.

V. V. Budapest. 1. Erdészeti Ujság. megjelenik Szászbeszen. 2. Köztelek, megjelenik Budapestben, IX., Üllői-ut 25. sz. a.

Kiváncsi. Még a husvétü ünnepek előtt készen voltak vele.

KÜLÖNFÉLEK

A tenger álmodik ...

Hullámaira fájdalom száll,
Testére szürke ködfátyol borít ...
Valami rosszat álmódhat a tenger,
Hogy úgy jajong, s így egy botorul
S a csobbanása sőhajokba fől ...
Valami rosszat álmódhat a tenger!

Fehér gyöngykönytet sir a hullám,
Dagadó keble lázasan piheg ...
Rég eltemetett bánat száll fölötte,
Mely lázzal, reszketőn érinti meg,
Mint kései vágjak raja szved ...
Ha eltemetett bánat száll fölötte.

Ki tudja, szöke tündérlányról
Szövi talán ép szines álmait ...
Vonaglik, megrándul lázas gyöngyörtől,
Piciny lábacskaik léptét halja itt
... S egy ócska bárka testébe hasít!

Valami rosszat álmódhat a tenger ...

Balla Ignáo.

† A kansasi apostolok. Carrie Nation, a kansasi korcsmaromból asszony ugyancsak ölforgatta a kansasi asszonyok békéjét. A minap Topekában hirdette Nation asszonyság az ö egyedül boldogító tanait. A beszéd után sietett eluliztuni a városból a korcsma-romboló apostol, mert beszédében megígérte, hogy megkorbácsolja romlottságuk miatt a város tisztviselőit, de ezért a harcias beszédért hüvőre akarták tenni. Az apostol be nem végzett szerepét magára vállalta egy Bois Blanka nevü léányzó, aki hatalmas korbacótot vásárolt és másnap jelentkezett a város polgármesterénél. A polgármester gyanutlanul fogadta a léányt, aki se szó, se beszéd: előkapta a korbacótot és háromszor hatalmasan végignyújt vele a polgármesteren. A polgármester eleinte annyira meglepődött, hogy csak türte ezt a különös áldást, de mikor látta, hogy több a soknál, nyakon ragadta a fiókapostolót és kidobta a szobából. Az így kiakol-bólított léányzó erre kijelentette, hogy most megy tovább. Megkorbácsolja az állam kormányzóit, s azután sorba minden korrupt tisztviselőt. Jaj de sok korbacóra lesz akkor szüksége!

† Ölöso feleség. Albersen Alfréd boldogan élt csinos feleségével egészen a múlt özig. Akkor azonban egy üstökös tünt föl a házaspár eddig zavartalan derült egén. Az üstökös pedig nem volt más, mint Denny Vilmos nyalka örmester, aki akkor tért vissza a Filippini szigetektől. Az örmester csillagó részomb-jai egészen megzavarták a csinos menyecske fejét s végre is válópörre került a dolog. A boldogtalan léry belegegyezett a változatatlamba, de kijelentette, hogy neki a házasság két dollár alá került s azt követeli az örmestertől. Az örmester ur kibökte a két dollárokat, mire a léry kiálított egy szerződést, amelynek értelmében kijelenti, hogy feleségét két dollárért eladta Denny Vilmosnak. A szerződés alapján hamar megtörtént a válás s az örmester ur most boldogan éli napjait a 2 dolláron szerzett feleség oldalán.

† Orvosi honorárium. A párisi törvényesök itélete alá került a következő honorárium-kérdés: Liboz, egy nanterrei szatócsnak megbetegedett a felesége s az odavaló orvos azt jelentette a lérynek, hogy feleségét csak egy veszélyes műtét révén lehetőséges megmenteni. A műtét azonban nehéz és érnélőgyva ö, a kisvárosi orvos megfelelő praxis híján erre nem vállalkozhatik, ellenben dr. Albarran párisi szak-tekintélyt ajánlja, mint kitünő specialistát ezen a téren. A léry a párisi szaktekintélyhez fordult, aki vállalkozott is a műtetre és szerencsés eredménnyel végre is hajította azt. A műtét után a szatócs hálás köszönetét fejezte ki dr. Albarrannak és a honorárium-kérdést vetette föl. Amde majdnem sóbálványná változott a kisvárosi nyársolgár, mikkor dr. Albarran kerek öszszeben 6000 frank tiszteletdíjat követelt. Libor kéreése fogta a dolgot és — öszszeszedve minden fizetőképességét— ezer frankot ajánlott fel az operátórnak. Erre a párisi kapacitás ezt irja válaszul:

Uram! En megmentettem az ön felesége életét és öly műtétet hajtottam végre, amelyre kevés műtő képes. Ön pedig abba a kellemetlen és hozzáam nem méltó helyzetbe sodor engem, hogy az ön hivatás-szerű fögalkozását üzzem, vagyis — alkudozzam. Vegye körlem tudomásul, hogy én nem alkudozam, ha-öem a kiérdemelt tiszteletdíjamat követelem, egy frankkal sem kevesebbet hatozernél. Holnaputánig elvárnom ezt az öszzeget, azután perlem.

Dr. Albarran.

A nanterrei szatócs kétségbe volt esve, de mi-

velhogy a követelt összeget nem volt képes előteremteni, tehát kénytelen volt bevárni azt, ami jönni fog. És megjött az idézés. A törvényszék meghallgatta a panaszos képviselőjét, aki többek közt azt vetette Liboznak szemére, hogy miért nem fordult betegséggel a fizetési képtelen szegények számára fennálló kórházak valamelyikéhez s miért kereste ki éppen az „orvosi tudományok egyik fejedelmét” ha képtelennek tudta magát arra, hogy a honoráriumot megfizesse. Erre aztán a beperelt szatócs azt válaszolta, hogy ő azért fordult a híres mütöhöz mert neki éppen a híres mütőt ajánlotta a rendes orvosa és nem rettent vissza a pénzaldozattól, mert nagyon szereti a feleséget. Mint-hogy azonban neki 4000 frank az egész vagyona, így tehát éppen kétezer frank erejéig kellene becsapni a a hitelezőt, hogy önmagát feljessen tönkre tegye és dr. Albarrant kényeltesse. Vagyoni állapotát azzal is illusztrálta a szatócs, hogy boltjáért és lakásáért összesen évi 800 frank házbért fizet. A törvényszék a híres kérdés úgy döntötte el, hogy a szatócsot kétezernegyszáz franknak megfizetésére kötelezte. A párisi ítélet szerint az orvosi honorárium nagysága három körülménytől függ: először az orvos tekintélyétől, másodsor a mütét súlyos voltától, harmadsor a beteg anyagi helyzetétől. A jelen esetben a szatócs évi házbért fogadta el a törvényszék olyan kulcsnak, mely által a vagyoni helyzet megállapítható. És tekintettel az orvos hírnevére és az operáció súlyos voltára, a házbért háromszorosát állapította meg megfelelő honorárium gyanánt.

† Cecil Rhodes barátja. Rhodes Cecil sírjánál élő titok gyanánt merül föl egy asszony, aki a legmagasabb tisztaság polcáról, hirtelen az igazságszolgáltatás legmélyebb vermébe esett.

Igy kezd a *Matin* című lap egyik cikkét a híres Radziwill Katalin hercegnőről, akit Rhodes Cecil vádolt be váltóhamisítás miatt. A cikk aztán elmondja a hercegnő életéről, életének kalandos eseményeit, s gróf Skobelew titokzatos halálát.

Skobelew hiába küzdött a hercegnő kegyeiert. Mikor meghalt, Radziwill hercegnő lelkiismeretét érezte a gróf halála miatt, visszavonult az élettől, s két évig szakított előbbi életmódjával. A két év leteltével azonban újra szabad életet kezdett, s barátai tanácsára Angliába költözött. Itt ismerkedett meg Rhodes Cecillel s már az első találkozás után azt a meggyőződést érzéskolta magára, hogy halálosan beleszeretett. Rhodes Cecil azonban megesküdt, hogy soha nem fogad be szívébe asszonyt, míg a hercegnő fogadalmat tett, hogy addig nem nyugszik, míg ez a férfi is nem borul lábai elé. Kezdetben ugyis látszott, hogy Radziwill hercegnő lesz a győztes. Azon a nagy befolyáson, melyet a hercegnő Rhodes Cecil fölött gyakorolt látni lehetett, hogy a küzdelem a nő javára fog eldőlni. Eppen ez időtájt kellett Rhodesnek Dél-Afrikába utaznia, mire a hercegnő is elutazott Londonból, magával vitt egy nagy csomó *Chartered*-részvényt, azokat eladta s egy darabig nagy pompával élt Pétervárott. Egyszer az jutott eszébe, hogy Cecil Rhodes nem tud megélni nélküle. Utána utazott tehát Fokvárosba, miután négyezer forint rubelt érő ékszerait négyezer frankért elhárította Párisban. A kemény szívű politikus hidegen fogadta a szép asszonyt s ezlette vele, hogy politikai törekvéseinek akadályát látja benne. A hercegnő, hogy vigaszt leljen, mindentől üzleti vállalkozásba fogott, melyekhez nem igen értett. Sok pénzt vesztett, majd pedig egészen a tönk szélére jutott, mikor Cecil Rhodes terveinek előmozdítására hirlapot alapított.

Ekkor lepte meg Európát az a hír, hogy Radziwill hercegnő, a híres, nagy család leányát, váltóhamisítás miatt letartóztatták. Kiderült, hogy a Fokföldön sok váltó volt forgalomban, melyre Cecil Rhodes nevet hamisították. Az első pár váltót, némi habozás után kifizette Rhodes, míg végre aztán megunt a dolgot s megtagadta a fizetést. Katalin hercegnőt letartóztatták s csak nagy kaució ellenében helyezték szabadlábra. Ezalatt történt, hogy Rhodes meghalt. Barátai azt állítják, hogy nagyon fájdalmasan érintette, mikor megmondták, hogy a váltókat a hercegnő hamisította, ámbar már régóta kerülte Radziwill hercegnőt, sőt legutolsó európai utazása alkalmával, csak azért indult külön hajón, nehogy a hercegnővel keljen egy hajón utaznia.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A konverzió. Bécsből táviratozzák: Az *Oestrák Hitelintézet* helyiségeiben ma érkezett volt, amelyen a magyar konverzióban érdekelt csoport bécsi részesein kívül *Kornfeld Zsigmond*,

a Magyar Általános Hitelbanknak Párisból Bécsbe érkezett vezérigazgatója és *Ullmann Adolf* igazgató, továbbá *Schoeller* titkos tanácsos, a berlini discontó-társulat ügyvivő igazgatója, *Blaschke Alfréd*, a Bleichröder-cég cégvezetője és *Fischel Artur*, a Mendelssohn és társa cég cégvezetője vettek részt. *Kornfeld Zsigmond* vezérigazgató mindenekelőtt jelentést tett a Párisban történt megállapodásokról, amely szerint a konverzió keresztülvitele Franciaországban a „De Rothschild Frères”-ház által fog történni, valamint arról is, hogy az új 4%-os koronajáradék hivatalos jegyzését a párisi tőzsdén ki fogják eszközölni. Majd megbeszélék a küszöbön álló konverzió módjait, mire az erre vonatkozó prospektust állapították meg. A prospektust mindenekelőtt a berlini tőzsde erre illetékes hatósága elő terjesztik és csak ennek elintézése után fog az közzétételre kerülni. A közzétételt április hó utolsó napjaira tervezik.

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1902. március havában benyújtott 9.5 ajánlatot 4,382,249 korona biztosított összegre és kiállítottak 783 kötvényt 8,820,300 korona összegre. A bejött díjak összege 1,212,865 korona, a kifizetett károké 283,295 korona. A január-március havi időszakra alatt benyújtott 2688 ajánlatot 18,876,260 koronára és kiállítottak 2411 kötvényt 12,149,120 koronára. Díjakért befolyt 4,902,301 korona. Károkért kifizettek 614,745 koronát. — A haláleseti biztosításonknál az A osztálykterv szerint a nyereségmentesülék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes-és takarékpénztári biztosításnál a B osztálykterv szerint az összes befizetett díjak 89%-át fizették ki nyereségmentesülék gyanánt. A társaság vagyona 1901. december 31-ikén 188 millió korona. Biztosítási állomány 505 millió korona. Az eddigi kifizetések összege 282 millió korona.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásár-terei vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökr 1446 darab, magyar tehén 620 darab, szarbiai ökr — darab, szarbiai tehén — db, boszniai ökr — drb, éves tehén — drb, bivaly 38 drb, bika 176 darab, összesen 2363 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizalmi való ökr — darab, fejős tehén 215 darab, igás bivaly 4 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig: vágómarhákért: Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 60.—K-tól 66.—K-ig, kivételesen —.K., 100 kilonként élő súlyban, középminőségű 52.—K-tól 58.—K-ig, silányabb minőségű 44.—K-tól 50.—K-ig. Magyar jegelómarha jobb minőségű 50 K-tól 56.—K-ig, kivételesen —.K-ig. Silányabb minőségű 42 K-tól 48 K-ig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 62.—K-tól 70.—K-ig, kivételesen 72 K-ig, középminőségű 64 K-tól 60.—K-ig, silányabb minőségű 48 K-tól 52 K-ig. Szarbiai boszniai ökr legjobb minőség — K-tól —.K-ig, kivételesen —.K-ig, silányabb minőség — K-tól —.K-ig. Bika jobb minőségű 52 K-tól 66.—K-ig, kivételesen 68.—K-ig, silányabb minőségű 44.—K-tól 50.—K-ig. Bivaly 84 K-tól 42 K-ig, kivételesen —.K-ig. Magyar tehén 40.—K-tól 59.—K-ig, kivételesen —.K-ig. Tarka tehén 44.—K-tól 62.—K-ig, kivételesen 66.—K-ig. Mind 100 kilonként élő súlyban. Gazdasági marhákért: Igás ökr elsőrendű —.K-tól —.K-ig métermázsanként, kivételesen —.K-tól —.K-ig páronként, közép minőségű —.K-tól —.K-ig 100 kilonként 690 K-tól —.K-ig páronként, silányabb minőség —.K-tól —.K-ig 100 kilonként, —.K-tól —.K-ig páronként. Hizalmi való ökr feher —.kg-kint —.K-tól —.K-ig. Fejőtehenek keresztvetett szines 140 K-tól 230 K-ig darabonként, bonyhádi faj 230 K-tól 330 K-ig darabonként, kivételesen —.K-tól —.K-ig, igás bivaly —.K-tól —.K-ig páronként.

A felhajtás 400 darabban nagyobb volt a mult-hetnél, a kereslet idegen vevők részéről jobb, helybeli mézárásoknak szükséglete változatlan, emel-fogva az üzlet vonatolt lefolyása volt és az árak mmknt 1—2 koronával csökkentek. Fejős tehének iránt nagyobb érdeklődés mutatkozott, miérf is árak 10—20 koronával javultak.

Borjuvásár. 1902. évi április hó 17-én. (A budapesti marhavásár-terei vásár-pénztár részvénytársaságnál.) Felhajtás: Belöldi 60 borju 1418 drb, leölt borju 4 db, bécsi borju — db, — db, nővendékmárha 86 darab, bárány 61 — darab, leölt bárány 1175 darab. Arjegyzések. — Belöldi 60 borju 1. rendű 64—72 l-ig, kivételesen 78 —, 11. rendű 66—62 l-ig, 1 kilonként, leölt borju 1. r. — l-ig, 11. r. — l-ig, 1 kilonként, kivét. l. kilonként levonas nélkül. Rugott borjúkért 44—54 l-ig. Növendék marha 57—61 l-ig, 1. r. — l-ig, középminőségű 50—56 l-ig, alárendelt 42—48 l-ig, 1 kilonként. Bárány 60—14 k., leölt bárány 4—14 k. kivételesen 6—9 k-ig páronként. — Elő keoske 8—9 k. páronként. A borjuvásáron az irányzat a nagy ílhajtás miatt lanyha volt s az árak 6—8 fillérral egkint csökkentek s a készlet egy része eladatlan. A bárányvásáron az irányzat élenkebb, az árak változatlanok.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi április 17-én. Készlet 107 darab. Erkezett 797 darab. Összesen 904 darab. Eladott 600 darab. Maradt 304 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 98—106 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 98—106 koronáig. 330—380 kgr. súlyban 96—105 K-ig Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 88—94 koronáig. Malac 82—86 fillér. Az irányzat vonatolt.

Bécsi juhvásár. Április 17. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a ílhajtás 2507

darab juh volt. Az irányzat lanyha, a forgalom kevés, leginkább Páris részére. Arak kilogrammonként: kivitelű juh 46—48 fillér, kivételesen 40—44 fillér, anyany 40—44 korona páronként.

Bécsi szarvasmarhavásár. Április 17. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra ílhajtottak: — darab borju, — darab 60 sertés, — darab levagott sertés, — darab levagott juhot, — darab bárányt.

Nagy ílhajtás az árak vonatottak. **Eladási árak:** Levagott borju 72—94 fill., elsőrendű 96—114 fillér, lelegeje 116—124 fillér, 60 borju 72—90 fillér, elsőrendű — fillér, legelsőrendű 92—104 fillér, fiatal sertés — fillér, kivételesen — l., levagott nehéz sertés 88—100 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsirra hizalt sertés fillér, könnyű sertés 84—100 fillér, elsőrendű süldő 102—112 l., 60 juh — l., levagott juh 50—80 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—23 korona, páronként.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, április 17.

Jó kínálattal szemben a kereslet gyöngye volt és bággyadt irányzat mellett 10.000 métermázsa buza került 5 fillérral olcsóbb árakon forgalomba.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 800 mm. 80.5 k. 9 K. 62½ f. 1., 300 mm. 79 k. 9 K. 62½ f. 200 mm. 79.5 k. 9 K. 57½ f. májusi szállításra. 250 mm. 78.5 k. 9 K. 55 f. 100 mm. 78.5 k. 9 K. 40 f. 100 mm. 78.5 k. 9 K. 84 f. 100mm. 78.5 k. 9 K. 40 f. 100 mm. 78 k. 9 K. 45 f.

Szarvasi: 1000 mm. 78.3 k. 9 K. 42½ f. **Bihari:** 100 mm. 78.5 k. 9 K. 40 f. 350 mm. 78 k. 9 K. 40 fillér.

Pestmegyei vidéki: 36 mm. 79 k. 9 K. 52½ f. 1., 600 mm. 76 k. 9 K. 15 f.

Bácskai: 3140 mm. 76.8 k. 9 K. 32½ f.

Adai: 1500 mm. 74 k. 9 K. 22½ f.

Bécskeréki: 3160 mm. 76 k. 9 K. 12½ f.

Mind három hónapra.

Arpa: 400 mm. 6 K. — f., 540 mm. 5 K. 75 f. **Zab:** 100 mm. 7 K. 60 f., 100 mm. 7 K. 55 f., 100 mm. 7 K. 74½ f., 100 mm. 7 K. 45 f.

Tengeri: 2700 mm. 4 K. 90 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde sivatási szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	5. kilogramm ára		Kilós	6. kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki új	76	9.15	9.25	80	9.40	9.55
"	77	9.15	9.25	81	—	—
"	78	9.20	9.30	82	—	—
"	79	9.30	9.40	—	—	—
Fehérmegyei	76	9.10	9.20	80	9.35	9.45
"	77	9.10	9.20	81	—	—
"	78	9.15	9.25	82	—	—
"	79	9.25	9.35	—	—	—
Pestvidéki	76	9.05	9.15	80	9.30	9.40
"	77	9.10	9.20	81	—	—
"	78	9.15	9.25	82	—	—
"	79	9.25	9.35	—	—	—
Bácskai	76	9.05	9.15	80	—	—
"	77	9.10	9.20	81	—	—
"	78	9.15	9.25	82	—	—
"	79	9.25	9.35	—	—	—

Egyéb gabonafajták		Kilós	6. kilogramm ára	
			K-tól	K-ig
Rozs	új elsőrendű	70—72	7.20	7.30
"	másodrendű	—	7.10	7.20
Arpa	elsőrendű	60—62	6.10	6.20
"	égetni való	60—62	6.00	6.10
Zab	elsőrendű való	60—62	6.00	6.10
Tengeri	bánágrai	60—62	7.10	7.20
"	márameni	—	—	—
Repece	új káposzta	—	—	—
"	bánágrai	—	—	—
Köles	—	—	4.50	6.00

A határidőszület folyamán a következő kitések történetek:

Áprilisi buza 1902.	9.10—9.04—9.06—9.—8.96
Májusi buza 1902.	9.04—8.98—8.99—8.90—8.94
Októberi buza 1902.	7.94—7.92—7.91—7.89—7.90
Októberi rozs 1902.	6.55—6.52
Októberi zab 1902.	5.83—6.81—6.79
Májusi tengeri 1902.	4.87—4.88—4.85
Juliusi tengeri 1902.	5.02—5.03—5.—
Augusztusi repce 1902.	—

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902.	8.98	8.99	8.99
Májusi buza 1902.	8.94	8.95	8.95
Októberi buza 1902.	7.90	7.91	7.91
Októberi rozs 1902.	6.52	6.53	6.53
Októberi zab 1902.	5.79	5.80	5.80
Májusi tengeri 1902.	4.85	4.86	4.86
Juliusi tengeri 1902.	5.—	5.01	5.01
Augusztusi repce 1902.	11.80	11.80	11.80

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisi 1902.	8.98	8.99	8.99
Buza májusi 1902.	8.92	8.93	8.93
Buza októberi 1902.	7.89	7.90	7.90
Októberi rozs 1902.	6.52	6.53	6.53
Októberi zab 1902.	5.78	5.79	5.79
Májusi tengeri 1902.	4.85	4.86	4.86
Juliusi tengeri 1902.	5.—	5.01	5.01
Augusztusi repce 1902.	11.80	11.80	11.80

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde minden impulzus nélkül, teljesen üzletlenn volt s az árfolyamok már ez oknál fogva is lemorzsolódtak. Közuti vasut részvényei szelvény nélkül kerültek forgalomba. A déli tőzsdén a helyzet nem változott, az értékek csekély ingadozások után megtartották tegnapi árfolyamukat. Egyedül a Koronajáradék kurza emelkedett.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 676.50-674.75. Magyar Hitelrészvény 690.---. Rimamurányi részvény 506.50. Koronajáradék 97.65-97.67 1/2. Államvasuti részvény 663.---662.---. Közuti vaspálya részvény 627.---. Salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság 616.---. Déli vasuti részvénytársaság 61.50. Alpesi bányarészvény 391.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.57 1/2-97.80 százalék. Magyar Hitelbank részvény 689.---689.---690.---. Jelzőbank részvény 651.50.---. Osztrák Hitelrészvény 673.50-674.50 Német bir. márka 117.45 Tiszai nyereményk. 164.---166.---. Salgó-Tarjáni kőszénbánya részvény 616.---117.---. Közuti vaspálya részvény 628.---624.50. Városi villamos vasut részvény 314.50-315. Államvasut részvény 660.50-661.75 Pesti könyvnyomdó részvénytársaság 2500.---2550.---. Pannónia vízszolgáltatás 1100.---1150.---. Hazai takarékpénztár 16200.---16800.---korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 674.45. Magyar hitelrészvény 690.---. Leszámlolóbank ---. Rimamurányi vasműrészvény 507.50. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 661.50. Közuti vasut részvény 624.50. Villamosvasut részvény 814.---korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzékek: Heremag: lucerna magyar 48.---56.---korona, vörös aprószemű 38.---42.---korona, vörös erdélyi ---korona, vörös búsánsági ---korona, középszemű 45.---48.---korona, nagyszemű 50.---54.---korona. Disznózsír: budapesti 66.---57.---korona, vidéki ---korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki ---korona, városi 4 darabos 47.---47.50. korona, 3 darabos 51.---51.50. korona. Iűstölt ---korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.75-13.25 korona, 120 darabos ---korona. 100 darabos 18.50-18.75 korona, 85 darabos 21.50-22.---korona. axonális szálalításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75-13.25 korona. 100 darabos 17.75-18.---korona. 85 darabos 21.---21.50 korona. Szilvaiz: sláviai 19.25-19.50 korona, szerbiai 17.50-18.---korona, axonmal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Bécs, április 17. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A tegnapi javult irányzat ma bgyágyd lett, Noha külföldről semmi ok sem volt rá. NewYork csekély gyengülést jelentett, ellenben a nyugat-európai tőzsdék szilárdak voltak. Buza elvesztette tegnapi ár-emelkedését és azontul is jelentékenyen hanyatlott, rozs és tengeri szinten elvesztették a tegnapi javulást és 4-5 fillérrel estek. Buza tavaszra 9.27, május-júnusra 9.08-9.09, zab május-júnusra 9.17. Jegyeztettek: tengeri május-júnusra 5.15-5.18, rozs 8.02-8.04, tavaszra 7.88-7.40 május-júnusra 7.25-7.27, zab tavaszra 7.22-7.23, tengeri július-augusztusra 5.67-5.28, repce augusztus-szeptemberre 12.15-12.25. Zárlatok: buza tavaszra 9.24, május-júnusra 9.08-9.04, zab május-júnusra 7.16 tengeri május-júnusra 5.11, július-augusztusra 5.25, zab tavaszra 7.17-7.19 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde irányzatára élenkitőleg hatott az a hír, hogy a magyar koronajáradék papírjai Párisban piacra találtak s a kereslet a magyar koronajáradék iránt élénk volt s az irányzat szilárd.

Bécs, április 17. (Magyar értékek számlája) 4 1/2%-os aranyjáradék 120.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 163.50. Magyar vasut kölcsön ezrtében 100.05. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.50. Magyar lezámloló- és pénzváltóbank ---. Rimamurányi vasműrészvény 506.50. Magyar koronajáradék 97.55. 4 1/2%-os Magyar földhitlen. kötvény 97.30. Magyar hitelbank részvény 688.---. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegye 203.---. Kassa-oderbergi vasuti részvény 379.---. Magyar keresk. bank ---. Magyar cukoripar ---.

Bécs, április 17. (Osztrák értékek számlája) 4 1/2%-os papírjáradék 101.65. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 120.35. 1890-os sorsjegye 153.20. Osztrák hitelsorsjegye 432.---. Angol-osztrák bank ---. Bécsi bankegyesület 454.53. Osztrák-magyar bank 1600. Déli vasut 60.50. Dunagőzhajózás részvény 868.---. Dohányrészvény 290.---. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.37. 4 1/2%-os ezüst járadék 101.40. Osztrák koronajáradék 99.35. 1864-iki sorsjegye 246.---. Osztrák hitelintézeti részvény 674.50. Unionbank 650.---. Osztrák Lánceobank 424.---. Osztrák-magyar államvasut 682.---. Elhavölgyi vasut 464.50. Alpesi bányarészvény 391.50. 20 irak. arany 19.09. Londoni váltóár 240.50. Bécsi Tramway Ltt B. 284.50. Bécsi Tramway Ltt A. 289.50. Lipót kohó 340.---. Az irányzat csendes.

Bécs, április 17. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 674.50. Magyar hitelrészvény 689.---. Angol-Osztrák bank 275.50. ---os bankegyesület 455.---. Union bank 651.---. Lánceobank 424.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 661.50. Déli vasut 60.50. Elhavölgyi vasut 465.25. Eszaki-nyugati vasut részvény 457.25. Dohányrészvény 290.75. Rimamurányi vasmű 507.---. Alpesi bányarészvény 391.50. Májusi járadék 101.65 Magyar korona járadék 97.55. Török sorsjegye 107.75. Német birodalmi márka 117.43. Napoleonödör 19.08.---

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 17. (Tiszai tudósítás.) A délafrikai békéttárgyalásokról szóló jelentések nem mutatnak nagy haladást és a londoni bányászatosk alacsonyabban indultak. Ennek következtében a mai forgalom elején nagyon kedvelten volt a hangulat és az árfolyamok részben gyengültek. Nagyon forgalom csak Kanada-Pacifik-részvényekben volt. Később közönségesek kisse javultak a napi spekuláció vásárlásaira, de a hangulat kedvelten maradt. Magánkamatláb 1 1/2%.

Berlin, április 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 101.75. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.80. Elhavölgyi vasut ---. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar államvasut ---. Kassa-oderbergi vasut ---. Bécsi váltóár 85.10. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.30. Alpesi bányarészvény ---. Disconto-Commandit 189.30. Altalanos villamosági Edison 191.50. Gelsenkircheni 167.40. Laura-kohó 202.70. 4 1/2%-os ezüstjáradék ---. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.10. Osztrák hitelrészvény 211.40. Déli vasut 17.30. Károlyi Lajos vasut 100.50. Orosz bankjegye 216.25. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.75. Török dohányrészvény ---. Olasz járadék 100.80. Magyar hitelbank ---. Dynamit Trusi 177.25. Harpeni 168.75. Az irányzat kedvelten.

Berlin, április 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.10. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák hitelrészvény 211.80. Osztrák-magyar államvasut 141.75. Déli vasut 17.30. Eszaki-nyugati vasut ---. Elhavölgyi vasut ---. Orosz bankjegye ---. Bueschtelradri ---. Orosz bankjegye 216.25. (Ullimo.) Lombard ---.

Páris, április 17. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut ---. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 101.80. Osztrák Lánceobank 949.---. 3 1/2%-os francia járadék 100.90. Ottomanbank 555.---. 3 1/2%-os francia járadék 102.50. Alpesi bányarészvény ---. Déli vasut ---. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.30. Párisi bankrészvény 101.70. Olasz járadék 100.82. Francia törleszt. járadék ---. Osztrák földhitelintézeti részvény 1280.---. Török dohányrészvény 318.---. Az irányzat tartott.

Frankfurt, április 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjáradék 101.80. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.45. Magyar koronajáradék 98.35. Osztrák-magyar bank 114.60. Déli vasut 17.10. Elhavölgyi vasut ---. Londoni váltóár 204.70. Bécsi bankegyesület 114.80. Villamos részvény ---. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 85.50. 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.50. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.15. Osztrák hitelrészvény 211.70. Osztrák-magyar államvasut 141.80. Eszaki-nyugati vasut ---. Bécsi váltóár 851.33. Párisi váltóár 813.05. Union bank ---. Alpesi bányarészvény 200.---. Az irányzat szilárdult.

Frankfurt, április 17. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.75. Német bank 207.40. Disconto 189.25. Berlini kereskedelmi bank ---. Gelsenkircheni 166.80. Harpeni 169.29. Laura-kohó ---. Olasz járadék 100.90. Csendes.

Hamburg, április 17. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.40. 1890. sorsjegye 153.---. Déli vasut 17.---. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 101.50. Osztrák hitelrészvény 211.65 Osztrák-magyar államvasut 141.50. Olasz járadék 100.70. 4 1/2%-os Magyar aranyjáradék 100.15. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 17. A sertésüzlet irányzata lanya. A) Hízott sertések ára: L. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 101-102 fillér. Oreg közép (páronként 300-400 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 102-104 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 100-102 fillér. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. --- fillér. II. Magyar első oszt.: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) --- fillér. Közép (páronként 240-280 kilogramm súlyban) --- fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. --- fillér. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) --- fillér. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillér. --- fillér. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 100-102 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 98-100 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98-100 fillér.

Sertésleltérszám 1902. április 15. napján volt készlet 39,467 darab. --- 1902. április 16. napján elhajtattott 545 darab. 1902. április 16. napján elszállított 319 darab, 1902. április 17. napjára maradt készletben 39,693 darab.

Napirend.

Naplár. Péntek, április 18. --- Római katolikus: Apollónia. --- Protestáns: Apollón. --- Görög-orosz: (április 5.) Klaudiusz --- Zsidó: Nisan 11. --- Nap két 4 óra 51 perckor. --- Nyugszik 6 óra 38 perckor. --- Hold két: 2 óra 20 perckor délután. --- Nyugszik: 2 óra 33 perckor éjjel.

Országos sorsjegyek huszda 2. é. 9 órakor. Nemzeti Múzeum. Régisájt. Nyitva délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Többi tarsi 1 korona belépődij mellett tekinthető meg.

Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9-1-ig. Technológiai gyarmuzemum délelőtt 9-1-ig. Mezőgazdasági muzeum (Keresztút 72.) d. e. 9-1-ig. Akadémiai Goethe-szobor nyitva délelőtt 10-12-ig. Múzeum könyvtár délelőtt 9 óratól 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 óratól 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3-tól 8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

--- Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. --- Budapest, április 17.

Míg a magas levegőnyomás keleten alig változott, addig az eszaki-nyugati depresszió a kontinensre nyomult, a déli pedig zárdott. Európa időjárásban lényegesebb változás nem mutatkozott.

Hazánkban az idő változókéony volt. A hőmérséklet délkeleten kevéssel stályed, ellenben nyugaton emelkedett; az ország keleti felében, hol élénk szelek is voltak, az eső megszünt, egyébutt pedig --- főleg eszaki-nyugaton jelentékeny mennyiségben esett.

Kiadás. Lényegtelen hőváltozással helyenkint esős idő várható.

Dr. Garai Antal. A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteltel közzététel folytán ezen nyegedezésed óta fennálló rendelés-intézet a legmelegebben ajánlható. Rendelés-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET. leggyősebb orvosok és sebészek, az énfertőzöttség utó-baját, az elgyengült férfiók, magánlések, a bukások utó-baját, az énfertőzöttség, a nézők fehérvérjót, bármennyire idősök is, valamint mindazon női betegségek, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börtbetegségeket gyógyít új gyógyszerrel szerint, hisztos szikerek, gyorsan és alaposan. Dr. Garai Antal. orvos, sebész, szemész és szülészetben, volt oszár. kir. oszár főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 óratól egész délután 6 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk és gyógyszerre is gondoskodva. --- Főnöknek külön válasza. Ugyanazt megjelenti és a szerzője: Dr. GARAI ANTAL, aki megrendelőt NÉPSZERŰ UTUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a neml betegségek és eszt ószárú gyógyszerelésének című könyvé, volt ára 3 ft 60 kr., most csak 90 kr. A könyv jól besomagolva, lezárva, 1 ft 30 kr. békülésé mellett békmentre vagy 90 kr. utóveti mellett.

Szeplő, himlőhely, sömör, májfolt-fakadé, perzenés, orrvörösség és minden egyéb arcotisztalanság ellen legjobbnak bizonyult a már 52 év óta dicsőretroméltog ismert s a törvény követelményeinek megfelelő VUKOVÁRI arc-tisztító kenőcs és szappan. Nagy tégely kor. 1.60. Kisebb kor. 1.--- Szagap. 1 korona. Főrakár: Török József gyógyszerész. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon). Alapított 1825-ben. Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-n. 4. Évi bevétel. 30,000,000. Kiutat nyereményrészek 170,000,000. Vagyon 240,000,000. Halálesetek folytán kifizetve 484,000,000. A Standard kötvényeknél nevezetesebb előnyei: Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világtövények. A kötvények érvényben tartása díjzétések elmulasztásánál. Tökéletes és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkötés részére. Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.

Az aranyember.
Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben
Irtá Jókai Mór.
Személyek:
Tímár Pálfi Granicsár tisz. Hetényi
Triklász Egressy Brazovics Gabányi
Tímea Maróthy Zsófia Vizvárné
Teréza Jászai Athália Szacsavayné
Noémi Nagy Ib. Kadisa Horváth
Krisztyán Nádai Fabula Abonyi
Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.

A svihákok.
Víg operette 3 felv. Zenéjét szerző Ziehrer C. M.
Magyarosították Feld Aurél és Mérei Adolf.
Személyek:
Gilka, herceg Boross Málter Prém Deli
Mimi, táncosnő Szelestey Roland Parkas
Blitz Fritz Szikla Anna Lányi
A feleség Tomcsányi Kampel Mátrai
Rodenstein Margó Kampolné Selió
Muggenheim Almási I. Szepi Dalnoky
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.

A zsába.
Böhözát 3 felvonásban. Irták Hennequin és Duval.
Fordította Molnár Ferenc.
Személyek:
Barisard Góth Lóhuchois Balassa
Colotte Pécsi P. Zenobia Hegedűsné
Léclapio Nikó L. Théodore Tanay
Marcinelle Hegedűs Sophie Bálint
Suzanne Haraszthy Casimir Gyözö
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég
A rozsályi malom.
Népszínmű 3 felvonásban. Irtá Kazányi Géza.
Zenéjét részben szerz. Dóczy József.
Személyek:
Terka asszony Blaha Boldog Andris Kiss M.
Sárka, huga Kápolnai Sándor urfi Szirmai
Füstös István Németh Mósi Solymsói
Gyeszú Ujvári Rébi Erdélyi
Ferke Raskó Betyeg Illés Horváth
Boldogné Izsóné Csözöné Kárpáti
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.

Először:
A mételey.
Színmű 3 felvonásban. Irtá Eugène Brieux. Fordította Molnár Márton.
Személyek:
Rendező Mezői Az anyja Arday
Az orvos László A dajka Horváth
A beteg Bihar Egy leány Mészáros
Az após Fenyéri Munkásassz. Kiss
Orvossgöd Pataki Szobaleány Orosz
A feleség Hettyei
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Péntek, 1902. április hó 18-án.
A sport.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Albrecht-Mulató.

Király-utca 71. Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénteken, 1902. évi április hó 18-án.
Jótekonycélú előadás.
A brünni cseh opera vendégjátéka
Az ördög és Katalin.
Opera 3 felvonásban. Irtá Wenig A. Zenéjét szerző Dr. Dvorschák Antal.
Pásztor Benes Herczegné Kurt Jett
Szöveget magyarzó könyvek a pénztárnál és jegyszéknél kaphatók.
Elővétel reggel 9-1 óráig, délután 4-6 óráig.
Pénztárnyitás 7-ór. Kezdeté 1/8-ór.
M. kir. szabadalom 21855

Szenzációs találmány!

Összerakható, kőfésűkben hordható szabdalmaszert **ágy**, mely nappal egy kis téli, éjjeli kényelmes ágy. Ez az ágy fölételező teszi az ágy neműt. Ezik lakásokban megbeszélhetetlen. **Vendég-gyermek- és csodaszobákban**, valamint kirándulókknak nélkülözhetetlen. Kapható **Freudiger Mózes és fia** magyar ágy-férbán Budapest, VI. Lendvén-sziget, 8. Vízöntő-utca 10. kerületben és megfellelő kedvezményben részesülnek. Telefon 29-76. Árjegyzék és leírás kérésre bérmentve.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.
Minden este: **Luna asszony**
Milla Barry, Mariot stb. főlételező.
Továbbá:
Alburtus és Bertram
komikus zsonglőrök.
Tarka Színpad:
A próbábu
víg jelenet, Irtá: Kalotai Sándor.
A kávéház létkertjében reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangverseny.

Millstatt, tó-fürdő,

Karintiában,
egy órányira Spital vasúti állomástól a Dráva mellett, az ország legkedveltebb nyári üdülőhelyeinek egyike, van két orvos, gyógyrzára, naponta 4-szeri postaközlekedés, struccgyógyintézet, nagyon egészséges, lenyha és amellés még sem meleg gőzjait, kitűnő forrása, jó melegvíz, arnyékos parkja és tölvevű erdő, völgyei, nyílvárosi lajn-tennis-játékoshelyei, villamos világítás, kellemes kirándulások a környékre gyalog, gőzhalón vagy kocsi, nagyon jó, még a legújabb lényeknek is megfelelő vendéglő, valamint magánlakásai házilag való főzéshez. Hűdög tengerei és meleg kádfürdő, uszodák, csónakázás és hajózás. Felvilágosítás, prospektus és lakjegyzék ingyen.
Millstatt községtől.

Gyertyánliget (Kabolapojána)

a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdei-hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet mármárosmegyében.
Csodálatos szép magas fekvés, por- és szélmentes, ózonsúv, enyhe levegő, kitűnő iszú és könnyen emészthető tiszta vassforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet **Legradikálisabb gyógy-síker: Vértességység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál.** Kényelmes csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak.
Idény: május-október. Vasúti állomás: Nagy-Bocskó. **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Parád gyógyfürdő.

Vastimos fürdővel és hidegvízgyógyinté-zettel, égvényes-kénes savanyúvíz és termézetes arzén vasartalmú forrásokkal. Lakások nyáron április 20 óráig szabadon kénytelenek, a vendégek élelmiszeréről Verseyhó István jóhíri konyhája gondokodik. Az évad május 15-től szeptember végéig tart. Az évad május 15-től június 20-ig, főevad június 21-től augusztus 20-ig, utóevad augusztus 21-től szeptember végéig tart. — Az elő- és utóevad-ban a lakások 30-ka-olcsóbbak. Ingyen prospektusát és minden felvilágosítással készségesen szolgál. **A fürdőigazgatóság.**

!! UJDONSÁG !!

CEKACO
Sz. 142 EF és F szűrke
LEGFINOMABB TOLL írda és le-velezésre
Rendkívül tartós és erős!
Legfinomabb és finom hegygyell!
Kapható minden jobb írószerezesletben.
CARL KUHN & Co. in WIEN
ALAPITTATOTT 1843.

HUZÁS MÁJUS 1-én.

Pönyöremény 35,000 Lira.
KAPHATÓ
24 havi részletfizetésre; havi befizetés 1 darab 2 korona.
Már az első részlet és 35 kr. porto be-küldése ellenében kiadom a sorjegyzék sorozatát és színtűt tartalmazó részletet azonnali játékjoggal!
FLISSIG SÁNDOR bankháza
Bpest, VII. Erzsébet-körút 2.

Zálogházól
veszek **cédulákat.**

Eladok
12 lates csúsz evőeszközöt 12 szemesnyire 140 ft., 6 szemesnyire 65 ft-ól kezdve és feljebb. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy rakár arany fűrd lánokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűrd-órák 12 ft., arany-órák 9 ft-ól kezdve 12 darab masszív evőeszköz 6 ft 50 kr.
Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.
Günberger A. Béla örökösei
Budapest, Harisbázár Váci-utca 30. l., em. 23.

BUTOR

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban **FUCHS BODOG-nál**
BUDAPEST, József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TÓTH KÁLMÁN

**** ÖSSZES ****
KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő díszes új kiadása. Életrajzi bevezetéssel együtt.
ENDRŐDI SÁNDOR.
Két remek diskótésű kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomású arczképevel.
Rendkívül
alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.

Megrendelhető **Sampel Róbert-féle** (Wodianer F. és Fiai)
Cs. és kir. ulvári könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy-út 21

„Universum“-vállalat

okmány-szerző és eszköztési osztálya megszerző mindenféle okmányt, előállítja **házasági dispenzatiókat**, névmagyarosítás, utlevél és különböző engedélyek megszerzését, jogtanácsosa segítségével eljár honosítás, örökfelfogadás ügyekben, külföldi megbízásokat lebonyolít.
Különszolgálati detektív-rendszerrel mindennemű **magánkutatót, diskrét megbízást, tudósítást, megfigyeléseket családi ügyekben** is bel- és külföldön a leggyorsabban eszközöl az „Univer-sum“-vállalat törv. bejegyzett cég, **Budapest, Próféta-utca 6.**

UJDONSÁG!
A MENNYEI BIRODALOM

= 58 = **TÖRTÉNETE** 7 történeti képpel.
A legújabb forrás munkák felhasználásával írta: **Dr. LÓCZY LAJOS.**
Ára czimképes, díszes kötésben 7 kor.

Ajándék-műnek fölülte alkalmas munka, II. kötet a **A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára** című vállalatnak, mely dr. Lóczy Lajos szerkesztésében jelenik meg, s eredeti és külföldi útleírások s egyéb földrajzi munkák, egyben becses ismeretterjesztő és érdekes olvasmányok gyűjteménye.
A vállalat I. kötet: **HIVAT SVEN: Ázsia sivatagjain keresztül**

ozimú világhírű könyve. (60 képpel és 2 térképpel.) Magyarra átdolgozta: dr. Thirring Gusztáv.
Ára díszes, czimképes kötésben 6 korona.
A Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára megrendelhető részletfizetésre is. A gyűjtemény első sorozata (12 kötet) **árta 60 korona, díszes vászon-kötésben 73 korona.**
Ezenkint 8 kötet jelenik meg.

Kiadja: **Sampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)**
cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám.

Most jelent meg!

Latin-magyar Zsebszótár

középiszkolák számára.
Szerkesztette **SCHMIDT JÓZSEF**
Állami főgymn. tanár.

I. rész: **Latin-magyar.** Ára vászonkötésben 2 korona.

A Schmidt József-féle latin-magyar zsebszótár aránylag kis helyen mindazt nyújtja, a mire a tanulónak szükség van. Schmidt szótára nem hagyja a tanuló kérdéseit sohasem felelet nélkül, mert előtte épen csak a kérdések lebegtek folyton munkája készítésénél. Minden egyes szócsökken megmagyaráz, hogy a könyv felett görnyedő tanulóra gondolt a szerző, ennek a személynél igazságtalán, egre arra gondolt, hogy ennek munkáját könnyítse.
Meg vagyunk győződve, hogy ezt a szaktanárokat is fel fogják ismerni és úgy a tanítás, mint a tanuló szempontjából maguk fogják legjobban előmozdítani az érdekes munkának gyors elterjesztését. Ez a munkájuk annál könnyebb lesz, mert a díszes vászonkötésű, nyomdailag is szép kiállítású, a szemre nézve kellemes betűkkel szedett szótár ára mindössze 2 korona.
A Magyar-latin rész saját alatt van.

Megjelent és kapható az „ATHENAEUM“ írod. és nyomdai részvénytársulatnál Budapeston, VII., Kerepesi-ut 54. sz.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház	Várszínház
Szombat	Tristan és Izolda	Himfy dalai	A Gyurkovics-lányok	Katalin	Fifine	A mételey
d. n. Vasárnap este	—	Egy szegény ifjú története	Kuruc Feja David	Nebántsvirág	Lotti ezredesei	A mételey
	Bajazók Szerelmi kaland	Az agglögényok	A zsába	A rozsályi malom	Fifine	A mételey

